

**T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI**

**HOBİ BAHÇELERİNİN PLANLANMASI VE TASARIMI:
KONYA KARATAY KARAASLAN HOBİ BAHÇESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**HAZIRLAYAN
FATMA ŞEYMA KEF**

**DANIŞMAN
DOÇ. DR. SEBAHAT AÇIKSÖZ**

BARTIN-2015

T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI

HOBİ BAHÇELERİNİN PLANLANMASI VE TASARIMI:
KONYA KARATAY KARAASLAN HOBİ BAHÇESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Fatma Şeyma KEF

TEZ DANIŞMANI
Doç. Dr. Sebahat AÇIKSÖZ

BARTIN-2015

KABUL VE ONAY

Fatma Şeyma KEF tarafından hazırlanan “HOBİ BAHÇELERİNİN PLANLANMASI VE TASARIMI: KONYA KARATAY KARAASLAN HOBİ BAHÇESİ” başlıklı bu çalışma, 27.11.2015 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Doç. Dr. Sebahat AÇIKSÖZ (Danışman)

Üye : Prof. Dr. Nilgöl KARADENİZ

Üye : Yrd. Doç. Dr. Pınar BOLLUKÇU

Bu tezin kabulü Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun/...../20... tarih ve 20...../.....-..... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Doç. Dr. H. Selma ÇELİKİYAY
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

BEYANNAME

Bartın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre Doç. Dr. Sebahat AÇIKSÖZ danışmanlığında hazırlamış olduğum "HOBİ BAHÇELERİNİN PLANLANMASI VE TASARIMI: KONYA KARATAY KARAASLAN HOBİ BAHÇESİ" başlıklı yüksek lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

27.11.2015

Fatma Şeyma KEF

ÖNSÖZ

Tez konumu seçmemde ve çalışmalarım sırasında ilgi ve yardımlarını gördüğüm değerli hocam Sayın Doç. Dr. Sebahat Açıksöz'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Tez jürime katılan hocam Sayın Prof. Dr. Nilgöl Karadeniz'e, hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Pınar Bollukçu'ya teşekkürlerimi sunarım.

Çalışma süresince konuya ve alana ilişkin gerekli literatür, plan, proje, fotoğraf ve bilgilerin temininde bana yardımcı olan Konya Karatay Büyükşehir Belediyesi Park Bahçeler Müdürlüğü Peyzaj Mimarı Nazan Rabia Altın'a, Konya Selçuklu Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölüm Başkanı Prof. Dr. Serpil Önder'e, Konya Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Ziraat Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Cennet Oğuz'a, ve anket çalışmalarım sırasında bana yardımcı olan Karatay Karaaslan Hobi Bahçesi kullanıcılarına teşekkür ederim.

Bana tezim sırasında gerek araştırma gerek tezi oluşturmam aşamasında ilgi ve desteklerini esirgemeyen eşim Burçin Kef'e teşekkür ederim.

Öğrenim hayatım boyunca maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen her zaman yanımda olan canım babam Ali Öksüz ve canım annem Nermin Öksüz'e, kardeşlerim Arzu Öksüz Dal, Muammer Dal, Tuana Dal, Gamze Öksüz, Asena Öksüz ve Tuğçe Öksüz'e teşekkürü bir borç bilirim.

Fatma Şeyma KEF

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

HOBİ BAHÇELERİNİN PLANLANMASI VE TASARIMI: KONYA KARATAY KARAASLAN HOBİ BAHÇESİ

Fatma Şeyma KEF

Bartın Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Sebahat AÇIKSÖZ

Bartın-2015, sayfa: XVI + 105

Hobi Bahçeleri, Türkiye için yeni sayılacak bir kavramdır ve geçmişi 1980’li yılların ortalarına dayanmaktadır. Çoğunluğu, bulunduğu bölgenin yerel yönetimlerince kurulan ve yönetilen bu bahçelerin yönetmeliklerinde ortak bir dile sahip olunmadığı, yönetiminde ve işletilmesinde farklılıklar olduğu gözlemlenmektedir.

Bu çalışma kapsamında dünyadaki ve Türkiye’deki Hobi Bahçeleri incelenerek Karatay Karaaslan Hobi Bahçesinin planlama ve tasarım açısından eksiklerinin saptanması, kullanıcı ihtiyaçlarının ve taleplerinin anketlerle belirlenmesi, yeni yapılacak Hobi Bahçeleri için öneriler geliştirilerek altlık oluşturmak hedeflenmiştir.

Konya Karatay merkez ilçesinde bulunan Karatay Karaaslan Hobi Bahçesi, çalışma alanı olarak seçilmiştir. Bilgiye erişim ve alana ulaşım kolaylığı, Karatay Belediyesi’nden veri sağlama kolaylığı çalışma alanının seçilmesinde etkili olan etmenlerdendir.

Araştırma 4 aşamada gerçekleştirilmiş olup bunlar;

- Literatür taraması, Avrupa ve Türkiye’den örneklerin incelenmesi,
- Alan analizlerinin yapılması,
- Anket ve sözlü görüşmeler sonucu veri toplanması,
- Elde edilen tüm verilerin analiz edilmesi ve değerlendirilmesidir.

Araştırma sonucunda, dünyadaki ve Türkiye’deki örnekler ile konuyla ilgili daha önce yapılmış çalışmalar incelenmiş, çalışma alanında gerçekleştirilen arazi çalışmaları ve anket uygulamasından elde edilen veriler ile Konya Karatay Karaaslan Hobi Bahçesine ilişkin sorunlar saptanmıştır. Bu sorunlara yönelik çözüm önerileri getirilmiş, elde edilen veriler doğrultusunda Hobi Bahçeleri için planlama, tasarım ve yönetime ilişkin öneriler verilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Hobi Bahçesi; Hobi Bahçesi Planlanması ve Tasarımı; Karatay Karaaslan Hobi Bahçesi.

Bilim Kodu

502.11.01.

ABSTRACT

M. Sc. Thesis

PLANNING AND DESIGN OF ALLOTMENT GARDENS: KONYA KARATAY KARAASLAN ALLOTMENT GARDEN

Fatma Şeyma KEF

Bartın University

Graduate School of Natural and Applied Sciences

Department of Landscape Architecture

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Sebahat AÇIKSÖZ

Bartın-2015, pp: XVI + 105

Allotment garden is a newly introduced term for Turkey and dates back to the midst of 1980's in Turkey. These allotment gardens, the majority of which have been founded and administered by the municipalities, are seen to not have a set of shared regulations and to have crucial distinctions both in their establishment and administration.

This study mainly aims to spot the lacks of Karatay Karaaslan Allotment Garden in terms of its planning and design by examining the allotment gardens both in Turkey and across the world, determine the needs and demands of the tenants of this garden and create base data by making suggestions for new allotment gardens to be built in the future.

Karatay Karaaslan Allotment Garden, located in Karatay Central District in Konya, was selected as the research area since it is easy to access in terms of information and transportation, and the municipality helped more to share data.

This research was carried out in 4 chapters and these are as follow:

- A literature review about the subject, the review of samples across Turkey and the world,
- Carrying out a field analysis,
- Data collection via interviews and questionnaires,
- Lastly, analysing and evaluating the findings acquired.

As a result of the research, the previous research related to the study and the examples of allotment gardens in both Turkey and world have been examined, the problems of Konya Karatay Karaaslan Allotment Garden have been spotted through the data obtained field studies in the research area and questionnaire administered to the tenants of the allotment garden. Recommendations for the solutions and about planning, design and management have also been made.

Key Words

Allotment Garden; Allotment Garden Planning and Design; Karatay Karaaslan Allotment Garden.

Science Code

502.11.01.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
KABUL ve ONAY	ii
BEYANNAME.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	xi
TABLolar DİZİNİ.....	xiv
EKLER DİZİNİ	xv
KISALTMALAR DİZİNİ	xvi
BÖLÜM 1 GİRİŞ	1
1.1 Hobi Bahçesi Kavramı ve Önemi	3
1.1.1 Topluluk Bahçeleri.....	4
1.1.2 Hobi Bahçesi/Küçük Kent Bahçesi veya Tahsisli Bahçe.....	7
1.2 Hobi Bahçesi Anlayışının Avrupa'daki Gelişimi	8
1.3 Hobi Bahçesi Anlayışının Türkiye'deki Gelişimi.....	16
1.4 İdeal Hobi Bahçesi Ölçütleri.....	22
1.5 Hobi Bahçesi Planlama Ölçütleri	25
1.5.1 Hobi Bahçesi Uygulayıcıları ve Kullanıcıları.....	26
1.5.2 Yer Seçimi ve Çevre İlişkisi	26
1.5.3 Parsel Büyüklükleri, Alan İçindeki Dağılımı ve Şekli	27
1.5.4 Bahçe Kulübeleri.....	28
1.5.5 İşletme	28
1.5.6 Ortak Kullanım Alanları	28
1.5.6.1 Oyun Parkları	29
1.5.6.2 Otopark	29
1.5.6.3 Dolaşım Ağı	29
1.5.6.4 Sınırlandırma	30
1.5.6.5 Depo Alanı	30

	<u>Sayfa</u>
1.5.6.6 Kantin	30
1.5.6.7 Sulama Sistemi	30
1.6 Hobi Bahçeleri Tasarım Ölçütleri	35
1.7 Literatür Özeti.....	36
1.8 Hobi Bahçesini Destekleyen Kavramlar	39
1.8.1 Kentsel Tarım.....	39
1.8.2 Ekolojik Tarım	41
1.8.3 Sürdürülebilir Tarım.....	42
1.8.4 Permakültür	43
BÖLÜM 2 MATERYAL VE YÖNTEM	45
2.1 Materyal	45
2.2 Yöntem.....	46
2.2.1 Literatür Araştırması ve Veri Toplama	46
2.2.2 Analiz	47
2.2.3 Anket Çalışması	47
2.2.4 Değerlendirme Sonuç ve Öneriler.....	48
BÖLÜM 3 ARAŞTIRMA BULGULARI	50
3.1 KKHB Konumu ve Alan Özellikleri	50
3.2 KKHB Ortak Kullanım Alanları.....	52
3.3 KKHB Parselleri	56
3.4 KKHB Kullanıcılarına İlişkin Bulgular.....	58
BÖLÜM 4 SONUÇ VE ÖNERİLER	75
KAYNAKLAR.....	85
EKLER	91
ÖZGEÇMİŞ.....	104

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil No	Sayfa No
1. Amerika'daki bir topluluk bahçesi.....	5
2. Avrupa'daki bir tahsisli bahçe örneği.....	7
3. Almanya Münih ve Berlin'de bulunan Hobi Bahçeleri	9
4. Belçika'daki bir Hobi Bahçesi	10
5. Birleşik Krallık'ta bulunan bir Hobi Bahçesi.....	11
6. Çek Cumhuriyeti, Prag'daki bir Hobi Bahçesi'nde bulunan bir kulübe	11
7. Fransa'da bulunan 2 farklı Hobi Bahçesi.....	12
8. Hollanda'da bulunan bir Hobi Bahçesi	13
9. Stockholm Barnängen'deki 1915 yılına ait bir Hobi Bahçesi.....	14
10. İsviçre'deki bir Hobi Bahçesi.....	14
11. Lüksemburg Hobi Bahçesi'nde bulunan kulübeler	15
12. Eskişehir Hobi Bahçeleri.....	19
13. İstanbul'daki Hobi Bahçeleri	19
14. Bursa Nilüfer Hobi Bahçesi	20
15. Kayseri'deki Hobi Bahçeleri.....	22
16. Konya'daki Hobi Bahçeleri.....	22
17. İdeal bir Hobi Bahçesi tasarım plan şeması	25
18. Çalışmanın akış şeması	49
19. Konya ilinin Türkiye haritasındaki konumu (a), Karatay merkez ilçesinin Konya ili haritasındaki konumu (b), KKHB'nin uydu görüntüsü (c)	50
20. KKHB uydu görüntüsü	51
21. KKHB girişi	53
22. KKHB güvenlik kulübesi	53
23. KKHB vaziyet planı.....	54
24. KKHB'de bulunan WC	55
25. KKHB'de bulunan mescit	55
26. KKHB'de bulunan çocuk oyun alanı ve fitness (sağlıklı yaşam) alanı	55
27. KKHB'de bulunan çöp konteynerleri.....	56
28. KKHB'de damlama sulama sistemi	57
29. KKHB'de çilek ekilmiş bir parsel	58
30. KKHB ekinlerin toplanma zamanı	58

Şekil	Sayfa
No	No
31. Kullanıcıların cinsiyet dağılımı.....	59
32. Kullanıcıların yaş dağılımı.....	60
33. Kullanıcıların çocuk sayılarına göre dağılımı.....	60
34. Kullanıcıların meslek dağılımı.....	61
35. Kullanıcıların Hobi Bahçesini kiralama amaçlarına göre dağılımı.....	61
36. Kullanıcıların gelir durumlarına göre dağılımları.....	62
37. Aile içinde Hobi Bahçesini kullananların sayılarına göre dağılımı.....	62
38. Kullanıcıların Hobi Bahçesine birlikte gittikleri kişilere göre dağılımı.....	63
39. “Hobi Bahçesinin güvenliğini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevapların oranı.....	63
40. “Hobi bahçesinin kent merkezine uzaklığından memnun musunuz?” sorusuna verilen cevapların oranı.....	64
41. “Hobi bahçesine ulaşımınızı hangi vasıta ile sağlıyorsunuz?” sorusuna verilen cevapların oranı.....	65
42. “Parsel büyüklüğü yeterli mi?” sorusuna verilen cevapların oranı.....	65
43. “Hobi bahçesi içerisindeki yolun stabilize yapıda olması sizi rahatsız ediyor mu?” sorusuna verilen cevapların oranı.....	66
44. “Parsellerin Ortak kullanımlara erişimi nasıldır?” sorusuna verilen cevapların oranı.....	66
45. “Daha önce hiç ürün yetiştiriciliği yaptınız mı?” sorusuna verilen cevapların oranı.....	67
46. “Bahçede yetiştirilen üründen bu ürün yetiştiriciliğinden hiçbir maddi getiri sağladınız mı?” sorusuna verilen cevapların oranı.....	67
47. “Herbisit, pestisit veya hormon vb. gibi kimyasal ilaçlar kullanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevapların oranı.....	68
48. “Hobi bahçesi içerisinde konaklama kulübesi gerekli mi?” sorusuna verilen cevapların oranı.....	71
49. “Hobi Bahçesinin çevresi nasıl kuşatılmalıdır?” sorusuna verilen cevapların oranı.....	71
50. “Sizce Hobi Bahçesinin aydınlatması yeterli mi?” sorusuna verilen cevapların oranı.....	72
51. “Yeterli dinlenme alanına sahip mi?” sorusuna verilen cevapların oranı.....	72

Şekil	Sayfa
No	No
52. “Hobi Bahçesi içerisinde veya etrafında rahatsız olunan çevre kirliliklerinden hangisi sizi rahatsız etmektedir?” sorusuna verilen cevapların oranı	74
53. Kulübelerin birbiriyle uyumu.....	77
54. Almanya Münih Hobi Bahçesi bitki ile sınırlandırma	79
55. İsveç Stockholm’deki meyve ve koku parkı	79
56. Hobi Bahçesinde bulunması gereken unsurlar	84

TABLolar DİZİNİ

Tablo		Sayfa
No		No
1.	Türkiye'nin büyükşehirlerinde yerel yönetimlerce kurulan ve idare edilen Hobi Bahçeleri	18
2.	Türkiye'nin büyükşehirlerinde yerel yönetimlerce kurulan ve idare edilen Hobi Bahçelerinin fonksiyonel kullanım alanları	32
3.	Türkiye'deki Hobi Bahçelerinde bulunan ortak kullanım alanları	34
4.	Kullanıcıların gelirleri ve bahçe kullanım hedefleri arasındaki ilişki	68
5.	Kullanılan ilaç ve miktarının belirlenmesinde edinilen bilgilerin kaynağı	69
6.	Ürün yetiştiriciliği-hasat zamanı-sulama-bitki zararlanması vb. ile ilgili bilgilerin kimlerden alındığı.....	70
7.	Hobi Bahçesi içerisinde olması istenen tesisler	73
8.	Hobi Bahçesi içerisinde olması istenen yönetim birimleri	73

EKLER DİZİNİ

Ek	Sayfa
No	No
Ek A. Konya Karatay Karaaslan Hobi Bahçesi Yönetmeliği	91
Ek B. Konya Karatay Karaaslan Hobi Bahçesi toprak analiz raporu	92
Ek C. Konya Karatay Karaaslan Hobi Bahçesi kullanıcılarına uygulanan anket formu	95

KISALTMALAR DİZİNİ

ACGA :	American Community Gardening Association (Amerikan Topluluğu Bahçeciliği Birliği)
AOÇ :	Atatürk Orman Çiftliği
AVVN :	Algemeen Verbond van Volkstuindersverenigingen in Nederland (Hollanda Hobi Bahçeleri Ulusal Federasyonu)
FAO :	United Nations Food and Agriculture Organization (Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü)
IDRC :	International Development Research Centre (Uluslararası Kalkınma Araştırmaları Merkezi)
KKHB :	Karatay Karaaslan Hobi Bahçesi
UNDP :	United Nations Development Programme (Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı)
SPSS :	Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler için İstatistik Paketi)
PMO :	Peyzaj Mimarları Odası
RUAF :	Resource Centres on Urban Agriculture and Food Security (Kentsel Tarım ve Gıda Güvenliği İçin Kaynak Merkezleri)
TOKİ :	Toplu Konut İdaresi
TÜİK :	Türkiye İstatistik Kurumu
ZMO :	Ziraat Mühendisleri Odası

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Kentleşme, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de giderek artış göstermektedir. Hızlı kentleşmeden dolayı doğadan uzaklaşan insan, çareyi kent içi boş alanların değerlendirilmesinde bulmaktadır. Hobi Bahçeleri oluşturmak, açık arazilerin değerlendirme yöntemlerinden biridir ve bu bahçeler kentliler tarafından giderek artan bir şekilde rağbet görmektedir. Hobi Bahçelerinin dünyada ortaya çıkış tarihi iki yüz yıl öncesini bulmuş olsa da, ülkemizdeki ilk örnekleri son çeyrek asırda görülmeye başlanmıştır (Önder ve Polat, 2008). Hobi Bahçeleri kent hayatında, insanların doğayla bağlantılarının kopmaması, sağlıklı yiyecekler yiyebilmeleri ve rekreasyon amaçlı aktiviteleri gerçekleştirmeleri adına önemli rol oynamaktadır.

Kentleşmenin hızla artması (1927-2014 TÜİK sonuçları nüfusun 5,7 kat arttığını göstermektedir) tarım topraklarının hızla kaybedilmesine neden olduğu gibi gıda güvenliğini de tehdit etmektedir. Hobi Bahçeleri de kentsel tarım açısından hızla kentleşen ülkemizde gıda güvenliğini sağlamak açısından önemli bir araçtır.

Aynı zamanda insanlar için tarım topraklarının korunması ve rezerv alanları olarak ayrılan Hobi Bahçeleri, halkın rekreasyonel gereksinimini karşılayan önemli mekânlardır. Bu nedenle tez çalışma konusu “Hobi Bahçesi” olarak seçilmiştir.

Çalışma alanı olarak belirlenen Konya Karatay Karaaslan Hobi Bahçesi 2010 yılında kurulmuştur. Konya Karatay Belediyesi’nden veri sağlanabilmesi, kurulduğu yıldan itibaren Karatay Karaaslan Hobi Bahçesi’nin kullanıcıları olunması, en önemli etken olarak hem yetkililere hem de kullanıcılara ait bilgiye erişim kolaylığı nedenleri ile Karatay Karaaslan Hobi Bahçesi çalışma alanı olarak seçilmiştir. Bu çalışma kapsamında Karatay Karaaslan Hobi Bahçesi “KKHB” kısaltmasıyla ifade edilecektir.

Çalışma kapsamında dünyada ve Türkiye’deki Hobi Bahçeleri incelenerek planlama ve tasarım ilkelerinin belirlenmesi; KKHB’nin planlama ve tasarım açısından eksiklerinin

saptanması, KKHB'nin kullanıcı ihtiyaçlarının ve taleplerinin anketlerle belirlenmesi ve yeni yapılacak Hobi Bahçeleri için öneriler geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Bu kapsamda, kullanıcısı olunan KKHB'nin planlama, tasarım ve yönetimine yönelik belirli ölçütlere sahip olmadığı öngörülmektedir.

Çalışma boyunca cevap aranacak olan araştırma soruları şunlardır:

- KKHB, kurulma aşamasında ve sonrasında belirli planlama ve tasarım ölçütlerine göre mi şekillendirilmiştir?
- KKHB yönetim ve uygulama bazında kullanıcıların isteklerini dikkate almakta mıdır?

Araştırmanın dayandığı temel hipotezler ise;

- KKHB'nin sahip olduğu yerleşim planı ve tasarımının oluşturulmasında eksiklikler vardır. Bu nedenle, KKHB kullanıcılarının istekleri yeterince karşılanamamaktadır.
- KKHB'nin planlama, tasarım ve yönetimine ilişkin getirilen önerilerle daha etkin bir kullanımı sağlanacaktır.

Çalışmanın birinci bölümünde, araştırmanın amacı ve kapsamı belirtilmiş; "Hobi Bahçesi" ve bunu destekleyen kavramlardan olan "Kentsel Tarım", "Ekolojik Tarım", "Sürdürülebilir Tarım" kavramları incelenmiştir. Hobi Bahçesinin önemi ve tarihçesi açıklanmış; Hobi Bahçelerine dünyadan ve Türkiye'den örneklere yer verilmiştir.

İkinci bölümde, materyal ve kullanılan yöntem açıklanmıştır. Araştırma bulgularının oluşturduğu üçüncü bölümde ise, araştırma alanına ait doğal ve kültürel veriler açıklanmış, çalışma alanı olan KKHB içindeki birimlere ve anket değerlendirmesine yer verilmiştir.

Son bölümde ise; yapılan anket uygulaması ve elde edilen bulgular doğrultusunda değerlendirmeler yapılmış, yeni yapılabilecek Hobi Bahçelerine veri oluşturmak amacıyla tasarım, planlama, uygulama ve yönetim açısından öneriler getirilmiştir.

1.1 Hobi Bahçesi Kavramı ve Önemi

Nüfusun hızla artmasıyla insan, beton arasında sıkışmakta ve doğal alanlara her zamankinden daha fazla ihtiyaç duymaktadır. Bunun beraberinde yeşil alan ihtiyacını karşılayacak kent içinde veya kent yakın çevresinde yeşil ağlar oluşturulmaktadır.

Kent içinde ve çevresinde yer alan yeşil alanlar, doğal ve kültürel alanların birleşimi olan ekosistemler olarak ele alınabilirler. Bu ekosistemler, “Parklar ve kamu bahçeleri, doğal ve yarı doğal alanlar, yeşil koridorlar, dış mekân spor aktivite alanları, oyun, eğlence alanları, Hobi Bahçeleri, halk bahçeleri, kent çiftlikleri, mezarlıklar ve dini yapı çevreleri, kent yakın çevresinde erişilebilir doğal alanlar, meydanlar, pazar yerleri gibi yapısal ve sert döşeme yüzeyli alanlar, yaya bölgeleri” olarak sıralanmaktadır (Uslu ve Shakouri, 2013; Kiper, 2013’ten).

Yeşil ağların bir parçası olarak kentsel rekreasyonel alanların başında Hobi Bahçeleri gelmektedir. Kent halkı için Hobi Bahçeleri, kentten uzaklaşıp doğa ile iç içe olma fırsatı buldukları ekolojik alanlardan biridir. Erzincanlı’ya (2008) göre Hobi Bahçelerinin ortaya çıkış sebepleri, bulunulan çevredeki insanların toprak ve bitkiye olan özlemlerini gidermek, toprağı kendi çabalarıyla işleyip üretim sağlamak, gelecek nesillere toprağı ve bitkiyi sevdirmek, kent içindeki stresli iş ve okul ortamından uzaklaşmak olarak sıralanmıştır.

Hobi Bahçelerinin farklı tanımları bulunmaktadır. “Hobi Bahçeleri kentte yaşayanların serbest zamanlarında, daha çok meyve ve sebze üretimi için kullandıkları küçük tarım parselleridir” (Oğuz, 2000’e atfen Yılmaz vd., 2006). Hobi Bahçelerini yönetsel açıdan tanımlayan Özkan vd. (2003) bu bahçelerin, genellikle yerel yönetimler tarafından planlanan, tasarlanan ve onlar tarafından yönetilen mekânlar olduğunu belirtmişlerdir. Yılmaz vd. (2006) Hobi Bahçelerinin içinde, seyir amaçlı bahçelerin, oyun alanlarının olduğunu ve bunların kamu arazilerinde oluşturulduğunu dile getirmişlerdir.

Kılıç’a (1995) göre ise; Hobi Bahçeleri, “Kent insanlarının doğa ve yeşil ile ilişki kurabilecekleri, dinlenebilecekleri, kentleşmenin olumsuzluklarına karşın kendi ruh güzelliklerini sergileyebilecekleri, birlikte zaman geçirebilecekleri bir alan yaratma

çabasıyla oluşturulan kentsel rekreasyon alanları olup; küçük bahçe tesisleri, halk bahçeleri, kent bahçeleri gibi farklı isimlerle anılmaktadır.”

Hobi Bahçesi kavramının dünyadaki gelişimine bakıldığında, ülkemizde diğer ülkelerden çok sonra kullanılmaya başladığı görülmektedir. Hobi Bahçeleri ülkemizde ve dünyada farklı terimlerle de anılmaktadır. Hobi Bahçelerine Almanya’da “Klein” adı verilirken İngiltere’de “Guinca Garden”, “Allotment Garden”, “Hobby Garden”, ABD’de “Victory Garden”, “Street Garden” ve “Community Garden” isimleri verilmiştir.

Ülkemizde ise, Bursa’da “Küçük Bahçe Tesisleri”, Ankara’da “Halk Bahçeleri”, İzmir’de “Kent Bahçeleri”, Konya’da “Hobi Bahçeleri” isimlerini almaktadır. Bu isimler buldukları bölgenin kültürel, işlevsel ve tarihsel önemlerine göre verilmişlerdir (Kılıç, 1995). Ülkemizde güncel ve yaygın olarak “Hobi Bahçesi” terimi kullanılmaktadır. Bu sebeple bu çalışmada, Türkiye’deki örnekler ve çalışma alanı olarak seçilen KKHB, Hobi Bahçesi terimiyle ifade edilmektedir.

Dünyadaki örneklerle bakıldığında Hobi Bahçelerinin, genellikle yerel yönetimlerce kurulup yönetildiği görülmektedir. Hobi Bahçelerinin, Türkiye ve Avrupa’da bireyler, üniversiteler veya dernekler gibi farklı birimler tarafından kurulduğu görülmektedir. Bu çalışmada, yerel yönetimler tarafından finanse edilen ve yönetilen, ayrıca büyükşehirlerde bulunan Hobi Bahçeleri incelenmiştir.

1.1.1 Topluluk Bahçeleri (Community Garden)

ABD’de 19. yüzyılın başlarındaki hızlı kent göçü ve ekonomideki bozulmalar insanları ucuz yiyeceklere yönlendirmiştir. Böylece kentlerde yaşayan halk kendi yiyeceklerini yetiştirme yoluna gitmiştir. 1890 yılında Detroit, New York ve Philadelphia gibi şehirlerde ortaya çıkan ve İngiltere’deki tahsisli bahçelere çok benzeyen topluluk bahçeleri, çocuk ve işsizlerin beceri sahibi olmalarını hedefleyen ve toprakla iç içe olmaları fırsatını gören eğitimci ve reformcuların çabası sonucunda ortaya çıkmıştır (Birky, 2009).

Topluluk bahçeleri “Community Garden” ifadesiyle, ABD’de kullanılan bir terimdir. Adından da anlaşılacağı gibi topluluk bahçesi terimi, bireysel kullanılan veya aileye tahsis edilen bahçelerin aksine bir topluluk ya da komşuluk anlayışıyla bir arada yaşayan insanlar

tarafından ortak bir şekilde kullanılan bahçeleri ifade etmektedir (Şekil 1). Burada amaç, parsellere ayrılan arazi parçalarında diğer insanlarla birlikte hareket ederek sosyal yaşamı pekiştirmek ve sağlıklı gıdalar üretebilmektir. Bir anlamda bu alanlar, insanların toprak, su ve güneş ışığı gibi temel kaynakları paylaştıkları yerlerdir (Fairholm, 1999'e atfen Koç, 2003). Topluluk bahçelerinin bazıları özel arazi sahiplerinin ilgilendiği arazilerde bölünmüş parseller iken, diğerleri de tüm bahçe kullanıcılarının ortak bir şekilde ilgilendiği arazilerdir (Lawson, 2005; Corrigan, 2010'dan).

Şekil 1: Amerika'daki bir topluluk bahçesi (URL-1, 2012).

Koç (2003), Topluluk bahçelerinin, toplumun ve toplumun içinde bulunduğu kent ortamının dönüştürücü bir gücü olduğundan, bulunduğu ortama ve şartlara göre farklılık gösterdiğinden ve çeşitlendiğinden bahsetmektedir. Bu bağlamda topluluk bahçeleri adı altında anılan “Gerilla Bahçeciliği” adı da kullanılış farkından gelmektedir. Bu bahçeler kentin terk edilmiş ve ücra köşelerinde yer alan atıl alanlardır. Topluluk bahçeleriyle aynı amaçla kullanılsalar da genelde gece saatlerinde kullanılıp temizlendiği için bu adı almışlardır.

Amerikan Topluluk Bahçeciliği Birliği'nin (American Community Gardening Association-ACGA) başkanı T. Huxley'in, “Dış Mekân Yaşam Odaları” olarak tanımladığı topluluk bahçeleri fikri, Philadelphia'da 1970'lerin ortalarında ortaya çıkmıştır (Wiegand, 1990; Kılıç, 1995'ten). ACGA (URL-2, 2013) bu bahçeleri şu şekilde tanımlamaktadır; topluluk bahçeleri kentte veya kırsalda olabilir. Bu alanlarda çiçek, bitki ve sebze yetiştirilmektedir.

ACGA (URL-2, 2013), topluluk bahçelerinin faydalarını şu şekilde sıralamaktadır:

- Bahçedeki insanların yaşam kalitesini artırır,
- Çevre için ve toplum gelişimi için katalizör görevi görür,
- Sosyal etkileşimi artırır,
- Kendine güveni teşvik eder,
- Bulunduğu çevreyi güzelleştirir,
- Sağlıklı besinler üretilmesine olanak sağlar,
- Aile için yiyecek bütçesine katkı sağlar,
- Kaynakları koruma altına alır,
- Eğlence, egzersiz, terapi ve eğitim için fırsat sağlar,
- Suç oranını düşürür,
- Yeşil alanı korur,
- Gelir imkânı oluşturur ve ekonomik gelişmeyi sağlar,
- Kuşaklar ve kültürler arası bağları kurma fırsatı sağlar.

Topluluk bahçeleri bireyin kendisinden ziyade, içinde bulunduğu toplumun geneline hitap etmektedir. Bu anlamda bu bahçeleri; toplumun şartlarına ayak uyduran ama herhangi bir amaç uğruna kullanılmasa da, atıl kalmış alanların toplum yararına kullanılıp insanları bahçecilikle tanıştırmak, birlikte farklı etkinliklere katılmalarını sağlayan yerler olarak tanımlanmıştır (URL-18, 2013).

Topluluk bahçeleri ayrıca “zamanı, eylemi ve mekânı ortak kullanan bireylerin bilgi paylaşımı sağladığı, ortak şekilde üretim yapan, aynı zamanda çevreye duyarlı kişilerin oluşturduğu ‘kentsel muhalefet sahnesi’” olarak görülmektedir. Bu alanlar tanımlanırken aynı zamanda, halkı tüketim toplumu pozisyonuna getiren çağın getirdiği alışveriş merkezlerinden çıkartıp; üreten, sosyalleşen bireylerin birlikteliğini özendirilen birer güç niteliği taşıdığı ifade edilmektedir (URL-18, 2013).

Topluluk bahçeleri, sosyal katkısının yanı sıra bulunduğu kentin ekonomisine de ciddi anlamda fayda sağlamaktadır. Topluluk bahçeleri, kentin bahçecilik alanında girişimcilik modeli olarak adlandırılmaktadır (URL-18, 2013).

1.1.2 Hobi Bahçesi/Küçük Kent Bahçesi veya Tahsisli Bahçe (Allotment Garden or Hobby Garden)

“Topluluk Bahçesi (Community Garden)” ve “Tahsisli Bahçeler (Allotment Garden)” bazı kaynaklarda birbiri yerine kullanılmaktadır (Gröning, 1996’a atfen Koç, 2003). Her ne kadar birbirlerinin yerine kullanılsalar da tahsisli bahçeler (Şekil 2), en temel farkıyla kullanıcıların sayısı nedeniyle topluluk bahçelerinden farklı oldukları söylenebilmektedir. Topluluk bahçeleri, kentte yaşayanların bir araya gelerek daha çok sosyalleşme amaçlı kullandıkları bahçeler iken, tahsisli bahçeler, ürün yetiştirmeye yönelik ve şahıslara (ailelere) tahsis edilen bahçelerdir. Birky’e (2009) göre önemli bir fark, İngiltere’deki tahsisli bahçeler (allotment garden/hobby garden) fakir insanlar için ömür boyu kullanılıyorken, ABD’deki topluluk bahçesi (community garden), fakir insanların sosyal ve maddi durumları iyileşene kadar geçici bir süre hizmet sağlamaktadır. Tahsisli bahçeler/hobi bahçeleri çeşitli büyüklükteki parsellerden oluşan ve ailelerin gıda üretimine ilişkin aktiviteler gerçekleştirdikleri alanlardır (Koç, 2003).

Hobi Bahçesi kullanıcıları parsellerini yalnızca sebze, meyve ve çiçek yetiştirmek için kullanmakta, konaklama amacı ile kullanmamaktadır. Kullanıcılar kurum ve kuruluşlara küçük oranda üyelik aidatı ödemektedir (URL-3, 2014).

Şekil 2: Avrupa’daki bir tahsisli bahçe örneği (URL-3, 2014).

Özkan vd. (1996), Hobi Bahçesi kullanıcılarının, belirli zamanda parsellerini kullansalar da ekim-dikim, bitki bakımı, ürün yetiştirmek veya rekreasyon amaçlı kullandıklarını ifade

etmiştir. Hobi Bahçeleri, amaçları dışında kullanıldığı takdirde kullanıcıların kira sözleşmeleri iptal edilmektedir.

Hobi Bahçelerinin bireylere sağladığı fırsatların yanı sıra toplumun geneline de yararlarının olduğu düşünülmektedir. Özkan vd. (1996) bu bahçelerin kentin kullanımda olan yeşil alanların sayısını artırarak sahip olduğu çeşitli bitki örtüsü ile kent iklimine olumlu etkide bulunduğu ve kentin estetik görünümüne katkı sağladığından bahsetmektedir.

“Topluluk bahçelerini gerçekleştirmek için belediyenin yapması gerekenler arasında, uygun yer/alan belirlenmesi, alanın çitle çevrilmesi, parsellerin çizilmesi, oturma yerleri, masalar gibi kent mobilyalarının eklenmesi, su sağlanması, temizlik, kullanıcıların eğitilmesi ve desteklenmesi yer almaktadır” (Food ve Hunger Action Committee, 2001, Koç, 2003’ten).

Hobi Bahçelerinin bireye, topluma, bireyin içinde bulunduğu kente ve ülkeye katkılarının olduğu düşünülmektedir. Balkan (2004) bu katkıların yapmış olduğu önemli etkilere değinerek, ülkemizin Avrupa ve dünya örneklerine bakıldığında oldukça geri kaldığını vurgulamaktadır. Ayrıca bu uygulamaların bir devlet politikası haline gelmesi gerektiğini de savunmaktadır.

Topluluk bahçesi (community garden) yapısı ve işlevi itibari ile de tahsisli bahçelerden (allotment gardens) farklılık gösterebilmektedir. Topluluk bahçesi (community garden) kolektif bir anlayış içerisinde birden fazla kullanıcı tarafından şehrin en ufak açık yeşil alanını ekim-dikim amacıyla kullanabiliyorken, tahsisli bahçeler (allotment gardens) daha büyük alanların parsellere bölünerek kullanıcılara tahsis edilmesi ile oluşmaktadır. Ülkemizdeki Hobi Bahçesi kavramı bu iki örnekten tahsisli bahçe (allotment garden) örneği ile örtüşmektedir. Bu nedenle çalışma kapsamında Avrupa ve Türkiye’deki Hobi Bahçeleri/tahsisli bahçeler örnekleri incelenmiştir.

1.2 Hobi Bahçesi Anlayışının Avrupa’daki Gelişimi

Avrupa’daki Hobi Bahçeleri Derneği’ne kayıtlı Hobi Bahçesi sayısı; Almanya’da 947.137, Belçika’da 52.800, Birleşik Krallık’ta 77.000, Çek Cumhuriyeti’nde 313.000,

Danimarka’da 62.120, Fransa’da 26.000, Hollanda’da 26.500, İsviçre’de 375, İsveç’te 26.000, Lüksemburg’da 35.000 adettir (Balkan, 2004). Bu bölümde Avrupa’daki Hobi Bahçeleri Derneği’ne kayıtlı olan ülkelere yer verilmiştir.

Almanya’daki Hobi Bahçeleri fakir halk gruplarına yardım amaçlı kurulmuştur. Bu bahçelerin ortaya çıkışı 19. yüzyılın ikinci yarısına denk gelmektedir. “Klein” adıyla bilinen bahçeler “Armen Garten” (Fakir Bahçeleri), “Schreber Garten” (Alman doktor Schreber’in adından gelir) ve “Arbeiter Garten” (İşçi Bahçeleri) isimleriyle tanınmaktadırlar (Kılıç, 1995). Hobi Bahçelerinin Almanya’da organize bir şekilde oluşturulması, “Schreber” akımı ile 1984’ten sonra hareketlenmiştir. Öncelikle çocukların sağlıklı ve güvenli bir ortamda doğayla iç içe olması ve bu ortamda oyun oynamalarını sağlama amacı ile şehir içinde alanlar kiralamaya olanak vermesiyle başlanmıştır (Jensen, 1996, Crouch, 2000, Sidblad, 2000 ve Haavie, 2001; URL-3, 2014’ten). İçlerinde bahçecilik amaçlı aletlerin tutulduğu ve barınma amaçlı kullanılan kulübelerin yer aldığı her bir parsel 200-400 m² arasında değişkenlik göstermektedir (Şekil 3). Bağlı oldukları dernek vardır ve bu dernekler kamu kurumlarından, dini birimlerden toprak kiralayabilmektedir.

Üyeler az miktarda üyelik ücreti ödemektedir (Drescher, 2001’e atfen Holmer ve Drescher, 2005). Bugün Almanya’nın tüm büyük kentlerinde Hobi Bahçeleri bulunmaktadır (Önder ve Polat, 2008).

Şekil 3: Almanya Münih ve Berlin’de bulunan Hobi Bahçeleri (URL-4, 2014).

Avusturya’daki, ilk Hobi Bahçesi 1916 yılında hayvan üreticileri tarafından kurulmuştur. Aşağı Avusturya, Yukarı Avusturya, Salzburg, Steiermark ve Viyana’da bulunan toplam

Hobi Bahçesi 39.867 ha alanı kaplamaktadır. Toplam 53.000 Hobi Bahçesi bulunmaktadır (URL-4, 2014). Avusturya'daki Hobi Bahçelerinin genel özellikleri şunlardır; Parsellerin büyüklükleri 120-650 m² arasındadır. Ticari kullanımlarına izin verilmemektedir. Kira sözleşmeleri 10 yıllık yapılmaktadır. Parsellerin içinde küçük kulübeler bulunmaktadır (Anon. 2013a).

Belçika'daki, ilk Hobi Bahçesi (Küçük Kent Bahçesi) 1896 yılında kurulmuştur. Flandres'de, Güney Belçika'da ve başkent Brüksel'de toplam 52.800 Hobi Bahçesi bulunmaktadır (URL-4, 2014) .

Şekil 4: Belçika'daki bir Hobi Bahçesi (URL-4, 2014).

Birleşik Krallık'ta Hobi Bahçelerinin tarihi, uzun zaman öncesine dayanmaktadır. Hobi Bahçesi terimi “Guinea Garden”, “Allotment Garden” ve “Hobby Garden” isimleriyle anılmaktadır. Birleşik Krallık'ta Hobi Bahçeleri ilk kurulduğu günlerde bugünkü amaçlarından kısmen farklı olarak fakir insanlara gelir sağlamak amaçlı kurulmuşlardır ve varlıklarını hâlâ devam ettirmektedirler (Önder ve Polat, 2008). Birleşik Krallık'taki Hobi Bahçelerinde (Şekil 5) organik ürünler yetiştiriciliği büyük oranda rağbet görmektedir (URL-5, 2012).

Şekil 5: Birleşik Krallık'ta bulunan bir Hobi Bahçesi (URL-5, 2012).

Çek Cumhuriyeti'nde Hobi Bahçeleri, komünist rejimle popüler hale gelmiştir. Şehrin varoş banliyö bölgelerinde insanlara “panelaky” adında prefabrik yapılar sağlanmıştır (Şekil 6). Buradaki amaç ise insanlara şehrin karmaşık ortamından, kirlilikten ve bina ortamından uzaklaşma şansı tanınmasıdır. Yaygın olarak orta sınıf için de kazanç getiren yerler olmuştur (URL-3, 2014).

Şekil 6: Çek Cumhuriyeti, Prag'daki bir Hobi Bahçesi'nde bulunan bir kulübe (URL-3, 2014).

Danimarka'da 1778 yılında Hobi Bahçeleri için Fredericia'nın surları dışında parseller oluşturulmuştur. Kraliyet idaresinden çıkan 1828 yılındaki bir genelgeyle farklı şehirlerde Hobi Bahçeleri kurulmuştur (URL-3, 2014). 1884 yılında Aalborg'da, özel teşvik ile ilk Danimarka Hobi Bahçesi Derneği oluşturulmuş ve Kopenhag'da “Arbejdernes Værn” isimli (işçilerin korunması anlamına gelen) dernek 1891 yılında başkentin ilk Hobi

Bahçesini oluşturmuştur (URL-3, 2014). Danimarka’da 1908 yılında 20 Hobi Bahçesi Derneği, Hobi Bahçesi Birliği’ni kurmuştur. Daha sonraları ise komşu ülkeler olan İsveç, Norveç ve Finlandiya gibi diğer İskandinav ülkelerinde de bu oluşumun yaygınlaştığı görülmüştür (URL-3, 2014).

Önder ve Polat (2008) ülkedeki en iyi örnek olarak “Naerum” kentini göstermiştir. Eğimli bir araziye konumlandırılan ve Peyzaj Mimarı Sorensen tarafından 1948 yılında tasarlanan bu bahçeler 25x15 m ölçülerinde, içerisinde kulübe bulunan ve 40 oval bahçeden oluşmaktadır. Danimarka’da 62.120 adet Hobi Bahçesi bulunmaktadır (URL-3, 2014).

Birçok Danimarkalı, bahçelerinde bulunan kulübeleri ikinci evleri olarak görmektedir ve yalıtım, ısıtma, mutfak, yatak odası, misafir odası gibi mekânları evlerin içerisine dâhil etmektedirler. Fakat böyle bir kulübenin var olması sahibini vergiye tabi tutturacağından dolayı bu, kulübelerde yaşamayı sınırlandırmıştır. Birçok yaşlı insan yazlarını ve hatta daha fazlasını bu kulübelerde geçirmektedirler (URL-5, 2012).

Fransa’nın birçok şehrinde Hobi Bahçesi bulunmaktadır (Şekil 7). Bu bahçeler, şehrin otoban, demiryolu veya endüstriyel park kenarlarında yer almaktadır. Hobi Bahçelerinin şehire ulaşımı zor olduğundan güven ve su temini konusunda sıkıntı yaşanmaktadır (URL-3, 2014).

Şekil 7: Fransa’da bulunan 2 farklı Hobi Bahçesi (URL-4, 2014).

Hollanda’da Hobi Bahçeleri için kent içi ve dışında çeşitli yerler ayrılmıştır. Kent yeşil sistemini oluşturan Zuiderpark, Cloverleaf ve Laag-Zestienhoven Park gibi alanların içinde spor alanlarına, Hobi Bahçesi komplekslerine ve öğrenciler için eğitim amaçlı bahçelere yer verilmiştir (Oğuz, 2000’e atfen Yılmaz vd., 2006).

Hollanda Hobi Bahçeleri Ulusal Federasyonu (Algemeen Verbond van Volkstuindersverenigingen in Nederland-AVVN), Hobi Bahçeleri ve bu bahçelerin derneklerinin ulusal örgütüdür. Ana amacı üyelerinin sorunsuz bir şekilde devamlılığını sağlamaktır. AVVN içerisinde bir arada olan büyüklü küçüklü, sebze veya süs bahçeleri olan ve ülkenin her bir yanına dağılmış 215 dernek, federasyon ve şubeleri vardır. Toplamda 27.500 Hobi Bahçecisi aileyi temsil etmektedir.

Hollanda'daki Hobi Bahçecileri kasaba ve köylerde (Şekil 8.) çevrenin korunması ve geliştirilmesinde önemli rol oynamaktadır (URL-4, 2014).

Şekil 8: Hollanda'da bulunan bir Hobi Bahçesi (URL-4, 2014).

İsveç'te ilk Hobi Bahçeleri sırasıyla 1895 yılında Malmö ve 1904 yılında Stockholm'de, 1915 yılında da Stockholm Barnängen'de (Şekil 9) kurulmuştur. İsveç Serbest Bahçecilik Federasyonu 1921'de kurulmuştur. Bugün 26.000 Hobi Bahçesi kullanıcısı ve serbest bahçecilik yapanları temsil etmektedir. Üyeler bütün İsveç'te 275 yerel topluluk içerisinde organize olmuşlardır. Toprak genellikle yerel otoriteden kiralanmaktadır (URL-3, 2014).

Şekil 9: Stockholm Barnangen'deki 1915 yılına ait bir Hobi Bahçesi (URL-3, 2014).

İsviçre'de Hobi Bahçelerinin ilk örnekleri 1920'li yıllarda görülmektedir. Basel, Bern, Geneva, Lausanne ve Zürich gibi şehirlerde, hükümetin kontrolü altında faaliyet gösteren yerel federasyonlar, bugünkü adı "İsviçre Aile Bahçıvanlar Derneği" olan İsviçre Serbest Bahçecilik Federasyonunu kurmuşlardır. İsviçre'de derneklerin kurulmasıyla bahçelere olan ilgi artmıştır (Şekil 10). Kullanıcılar bahçeleriyle ilgili sorunları bu dernekte çözüme ulaştırmaktadır (URL-4, 2014).

Şekil 10: İsviçre'deki bir Hobi Bahçesi (URL-4, 2014).

23.000 ailenin tabi olduğu bu federasyonun altında, kendi tüzükleri ve düzenlemeleri olan 80 bağımsız serbest bahçecilik derneğinin yönettiği 375 Hobi Bahçesi bulunmaktadır. Yerel yönetimler ve diğer organlar tarafından 640 ha'lık alan kiralanmaktadır ve Serbest Bahçecilik Derneği tarafından yönetilmektedir (URL-4, 2014). İsviçre'deki Hobi Bahçeleri standart donanımlara sahiptir. Hobi Bahçesi içinde yürüyüş yolları, oyun alanları, dernek

toplantı salonu ve rekreasyon alanları mevcuttur. Parsellerin maksimum büyüklükleri 400 m²'dir (Anon. 2013a).

Norveç'te yer alan Hobi Bahçelerinin içindeki kulübelerin büyüklükleri 28-44 m² arasında değişiklik göstermektedir. Hobi Bahçeleri içindeki ortak kullanım alanları genelde WC ve oyun alanları ile sınırlıdır (Anon. 2013a).

Lüksemburg'da 1928 yılında, “Coin de tere et foyer”, “Cerclehorticol” ve “Amis de la Fleur” adında 3 dernek tarafından “Ligue Luxembourgeoise du Coin de Terre et du Foyer (CTF)” adında Lüksemburg Serbest Bahçecilik ve Hobi Bahçeciliği Federasyonu kurulmuştur. Bu oluşum, her birinin tarım kooperatifi olarak tanındığı 128 yerel birimi bir araya getirmektedir. 2014 yılında üye olarak 25.000 aileye ulaşmıştır ve Lüksemburg'daki Hobi Bahçeleri yoğun ilgi görmektedir. İçerisinde her bir kullanıcıya ait ahşap kulübeler de (Şekil 11) bulunmaktadır (URL-4, 2014).

Şekil 11: Lüksemburg Hobi Bahçesi'nde bulunan kulübeler (URL-4, 2014).

Avrupa'daki ülkelerde kullanıcılara tahsis edilen parsellerin büyüklükleri 50 ile 400 m² arasında farklılık gösterebilmektedir. Avrupa'da kullanıcıların, bu alanları yerel yönetimlerin izniyle kiralayabildikleri gibi bazı özel veya dini gruplardan da kiralayabilmektedirler. Ayrıca bu bahçeler, bağlı oldukları bir dernek aracılığıyla kullanılmakta, kullanıcılar bu derneklere az miktarda para ödemektedirler (Balkan, 2004).

Bu derneklerden biri de 1926 yılından beri 3.000.000 Avrupalı Hobi Bahçesi kullanıcılarını temsil eden Lüksemburg merkezli Uluslararası Aile Bahçeleri'dir (URL-4, 2014). Dernek, Hobi Bahçelerinin gelişmiş yaşam kalitesine katkı sağlayan, dinlenme ve doğayla bağlantıya geçme fırsatı sunan, sosyo-kültürel ve ekonomik etkileri olduğunu ifade etmiştir

(URL-4, 2014). Derneğin hedeflerinde, çocuklar için oyun oynayıp doğayı tanıyabilecekleri ortamlar oluşturmak ve fakir halk için sebze-meyve yetiştirmek, yaşlı ve engelliler için birlikte ortak eylemlerde bulunarak ürün ekimi ve toplama gibi deneyimler kazandırmak için fırsat sağlamak gibi amaçlar yer almaktadır (URL-4, 2014).

1.3 Hobi Bahçesi Anlayışının Türkiye'deki Gelişimi

Türkiye'de giderek artan sanayileşme ve kentleşmeden dolayı tarım alanları kaybedilmektedir. İnsanlar, kentlerden uzaklaşmak için doğaya, yeşil alanlara ve tarım alanlarına özlem duymaktadır. Avrupa'daki örnekler incelendiğinde ülkemizdeki Hobi Bahçeciliği girişimi yeni sayılmaktadır. Önceleri kırsal nüfusun çoğunlukta olmasından dolayı Hobi Bahçelerine ihtiyaç duyulmamıştır.

Türkiye'nin ilk Hobi Bahçesi, Bursa'nın kent merkezine 10 km uzaklıkta, Küçükbalıklı mevkiinde yer alan Bursa Küçük Bahçe Tesisleri'dir. Bu tesiste, Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin sağlamış olduğu 26.500 m²'lik alan içerisinde her birinin büyüklüğü 200 m² olan 86 adet parsel yer almaktadır. Daha sonrasında, 1986 yılında Ankara Yenimahalle'de Kardelen Hobi Bahçesi kullanıma açılmıştır (Yılmaz vd., 2006). "İzmir Kent Bahçeleri" adıyla da 1989 yılında İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından başka bir proje hayata geçirilmiş ve Güzelbahçe yolu üzerinde her bir parselin 140 ile 160 m² arasında olduğu 44 adet parsel 13.950 m²'ye yerleştirilmiştir (Özkan vd., 1996).

Kent merkezinde 5 Hobi Bahçesi barındıran Konya'da ise sırasıyla, 2005 yılında 1.104 parsel içeren 300 bin m²'lik alanda kurulan Sille Parsana Mahallesi'ndeki Selçuklu Belediyesi'nin Yazır Huzur Bahçeleri, 2010 yılında 300 parsel içeren 92 bin m²'lik alanda Meram Belediyesi tarafından kurulan Karahüyük Mahallesi'ndeki Meram Hobi Bahçesi, Karatay Belediyesi tarafından 252 parsel içeren 300 bin m²'lik alana sahip KKHB, 2012 yılında Selçuklu Belediyesi tarafından kurulan 551 parsel içeren 127 bin m²'lik alana sahip Kayacık Hobi Bahçesi ve Karatay Belediyesi tarafından 2015 yılında kurulan 431 adet parsel içeren 140 bin m²'lik alana sahip Saraçoğlu Hobi Bahçesi'dir (Önder ve Polat, 2008).

Bu Hobi Bahçelerinin Avrupa'daki bazı örnekleriyle yerel yönetimlerin kontrolünde olması gibi benzerlikleri olduğu gibi bazı farklılıkları da bulunmaktadır. Bunların en

önemlilerinden biri de Türkiye'deki Hobi Bahçeleri, en fazla 3 yıllığına kiralanırken, Avrupa'da ise birçok Hobi Bahçesi ömür boyu kullanılabilir (URL-6, 2006).

Türkiye'de bulunan ve yerel yönetimlere ait olan Hobi Bahçelerinin kuruluş yılları, toplam büyüklükleri, parsel sayıları, parsel büyüklükleri Tablo 1'de görülmektedir.

Tablo 1: Türkiye'nin büyükşehirlerinde yerel yönetimlerce kurulan ve idare edilen Hobi Bahçeleri.

NO	HOBİ BAHÇESİNİN BULUNDUĞU ŞEHİR VE ADI	YIL	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ (m ²)	PARSEL SAYISI	PARSEL BÜYÜKLÜĞÜ (m ²)
1	BALIKESİR-BALIKESİR HOBİ BAHÇESİ	2013	24.000	124	150
2	BURSA-ORHANGAZİ HOBİ BAHÇESİ	1986	26.500	86	200
3	BURSA-NİLÜFER HOBİ BAHÇESİ	2006	90.800	167	150
4	ESKİŞEHİR-BAHÇESARAY HOBİ BAHÇESİ	2006	5.950	85	70
5	ESKİŞEHİR-TÜRKMENDAĞI HOBİ BAHÇESİ	2008	X	99	X
6	ESKİŞEHİR-TEPEBAŞI HOBİ BAHÇESİ	2010	9.066	98	67
7	ESKİŞEHİR-GÖNÜLBAĞI HOBİ BAHÇESİ	2011	12.220	107	X
8	ESKİŞEHİR-IHLAMUR VADI HOBİ BAHÇESİ	2012	18.900	100	70
9	ESKİŞEHİR-AŞAĞISÖĞÜTÖNÜ HOBİ BAHÇESİ	2012	29.900	118	155
10	ESKİŞEHİR-SELAMİ VARDAR HOBİ BAHÇESİ	2013	6.300	74	85
11	GAZİANTEP-GAZİANTEP HOBİ BAHÇESİ	2009	28.000	230	100
12	İSTANBUL-BAKIRKÖY SEVGİ YUMAĞI HOBİ BAHÇESİ	2000	200.000	1200	25-30
13	İSTANBUL-SULTANGAZİ HOBİ BAHÇESİ	2010	70.000	56	70
14	İSTANBUL-BEYKOZ HOBİ BAHÇESİ	2011	61.000	100	50
15	İSTANBUL-KÜÇÜKÇEKMECE HOBİ BAHÇESİ	2012	42.000	266	40
16	İSTANBUL-ARNAVUTKÖY HOBİ BAHÇESİ	2014	68.000	200	78
17	KAYSERİ- ALTINOLUK HOBİ BAHÇESİ	2003	70.000	231	125
18	KAYSERİ-BEŞTEPELER HOBİ BAHÇESİ	2006	50.000	208	125
19	KAYSERİ-KARPUZATAN HOBİ BAHÇESİ	2008	165.000	700	125
20	KAYSERİ-SELÇUKLU HOBİ BAHÇESİ	2011	50.000	186	125
21	KAYSERİ-CIRGALAN HOBİ BAHÇESİ	2012	100.000	703	125
22	KONYA-YAZIR HUZUR BAHÇESİ	2005	300.000	1.104	150
23	KONYA-KARAHÜYÜK HOBİ BAHÇESİ	2010	92.000	300	200
24	KONYA-KKHB	2010	300.000	252	200
25	KONYA-KAYACIK HUZUR BAHÇESİ	2012	127.000	551	150
26	KONYA-SARAÇOĞLU HOBİ BAHÇESİ	2015	140.000	431	200
27	MERSİN-YENİŞEHİR HOBİ BAHÇESİ	2003	11.630	34	100
28	MERSİN-MEZİTLİ HOBİ BAHÇESİ	2015	3.000	29	70

Türkiye'nin büyükşehirlerinde toplam 28 adet Hobi Bahçesi mevcuttur. Bunların 7'si Eskişehir'de (Şekil 12) olup; İstanbul (Şekil 13), Konya ve Kayseri'de 5'er adet; Bursa'da (Şekil 14) ve Mersin'de 2; Balıkesir ve Gaziantep'te de 1 adet Hobi Bahçesi bulunmaktadır.

Şekil 12: Eskişehir Hobi Bahçeleri (URL-7, 2014).

Şekil 13: İstanbul'daki Hobi Bahçeleri (URL-8, 2014).

Şekil 14: Bursa Nilüfer Hobi Bahçesi (URL-9, 2014).

Bahçe parsellerinin alanları Türkiye’de, 25-200 m² arasında değişiklik göstermekte, parsel sayıları ise 29-1.200 arasında değişmektedir. Türkiye’deki ilk Hobi Bahçesi 1986 yılında Bursa’da emekliler için kurulmuştur. Eskişehir ilk Hobi Bahçesini 2006 yılında açmış olmasına rağmen toplamda 7 bahçe ile Türkiye’de en fazla Hobi Bahçesi barındıran ilimizdir. Daha önce de bahsedildiği gibi Türkiye, Hobi Bahçesiyle 30 yıl öncesinde tanışmıştır. Bunların birçoğu ise 2000 yılından sonra açılmıştır. Tablo 1’de verilen örneklerin haricinde kurulmuş ancak daha sonrasında kapatılmış olan Hobi Bahçeleri de mevcuttur.

Tablo 1’de verilen bilgilerle, söz konusu büyükşehirlerdeki toplam Hobi Bahçesi parsel sayısı 8.000’dir. Bu sayı Hobi Bahçelerindeki toplam kullanıcı/kiralayan sayısına karşılık gelmektedir. Parsellerin sayılarının şehirlere olan oranı şehir başına 280 civarındadır, fakat bu şehir başına düşen parsel sayısı genelleme yapılabilecek bir orana ulaştırmamaktadır. Söz konusu bahçelerin içerdikleri parsel sayısı bir bahçede 34 iken, diğer bir bahçede bu sayı 1.200’ü bulabilmektedir. Burada bir oran söz konusu olacaksa, büyükşehir toplam nüfuslarının o şehirdeki toplam parsel sayılarına oranları söz konusu olabilir. Toplam parsel sayısı en az olan Hobi Bahçesi Mersin’de yer almaktadır. Hobi Bahçelerinden biri 29 parseli sahip olan Yenişehir ve diğeri 34 parseli sahip olan Mezitli Hobi Bahçeleridir. En fazla parseli sahip olan bahçeler ise 1.104’le Konya Yazır Huzur Bahçesi ve 1.200 parsel içeren İstanbul Bakırköy Sevgi Yumağı Hobi Bahçesidir.

Tablo 1’deki parsel alanlarına bakıldığında, parsel alanı en düşük olan bahçe Bakırköy Sevgi Yumağı Hobi Bahçesidir. Bu bahçe aynı zamanda en fazla parsel sayısına sahip olan bahçedir. Öyleyse, alanı en düşük ve parsel sayısı en fazla olarak bu bahçenin maksimum

oranda kullanıcıya ulaşmak gibi bir hedefi olduğu, İstanbul gibi Türkiye'nin en kalabalık şehrinde yer almasından dolayı da söylenebilir. Diğer bahçeler de dikkate alındığında ortalama parsel alanının 108 m² olduğu görülmektedir. Bu alan, Türkiye büyükşehirlerindeki toplam Hobi Bahçesi sayısının ortalama parsel alanıdır. Bakırköy'deki Hobi Bahçesinin parsel büyüklükleri ise, Tablo 1'de yer alan tüm Hobi Bahçelerinin ortalama büyüklüklerinin ¼'ü kadardır.

Bu parselleri, alanları açısından kendi aralarında değerlendirdiğimizde, 50 m² ve altında olan parsel içeren bahçe sayısı 3 iken, 51-100 m² arasında parsel büyüklüğüne sahip olan bahçe sayısı 7'dir. Geri kalanların 2 tanesi 100 m²; 5'i 125 m²; 5'i 150 m² ve 4'ü 200 m²'dir. Daha önce de belirtildiği gibi ortalama parsel alanı 108 m² olarak bulunmuştur ve bu alan ortalama olarak alındığında, bu ortalamanın altında ve üstünde alana sahip olan parseller şu şekilde özetlenebilir. İstanbul'daki toplam 5 bahçenin de parsel alanlarının ortalamanın altında olduğu görülmektedir. Buna karşılık Kayseri'deki tüm (5 adet) Hobi Bahçelerinin de (Şekil 15) parsel büyüklüklerinin, standart olarak 125 m² olduğu görülmektedir. Konya'daki Hobi Bahçelerinin de (Şekil 16) kendi aralarında tutarlı olduğu görülmekte, Büyükşehir Belediyesince yapılan iki bahçenin parsel alanlarının 150 m², Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisindeki Meram ve Karatay Belediyelerince yapılan toplam 3 Hobi Bahçesinin parsel alanlarının da 200 m² olduğu görülmektedir. 200 m²'lik parsel alanlarına sahip bir diğer bahçe de, Türkiye'nin ilk Hobi Bahçesi olan Bursa Orhangazi'deki Hobi Bahçesidir. Parsel büyüklükleri ortalamanın altında kalan diğer Hobi Bahçeleri ise Eskişehir ve Mersin'dedir. Eskişehir'de bulunan toplam 7 Hobi Bahçesinin sadece 1 tanesi ortalamanın üstünde parsel alanına (155 m²) sahiptir.

Şekil 15: Kayseri'deki Hobi Bahçeleri (URL-10, 2015).

Şekil 16: Konya'daki Hobi Bahçeleri (URL-11, 2014).

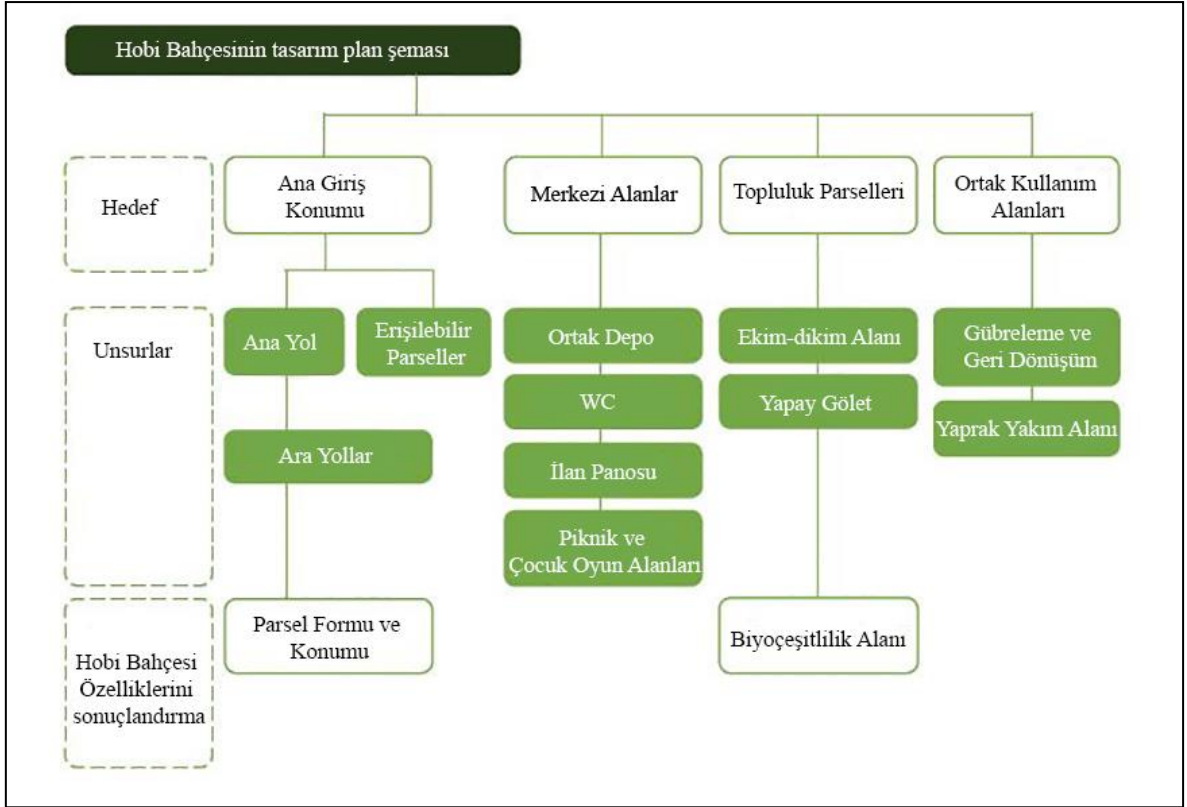
1.4 İdeal Hobi Bahçesi Ölçütleri

İskoçya Hobi Bahçeleri Topluluğunun hazırlamış olduğu el kitabı'na göre ideal bir Hobi Bahçesi ölçütleri şunlardır (Anon. 2013b):

- Hobi Bahçeleri güney yönünde ve hafif eğimli bir arazi üzerinde konumlandırılmalıdır. Minimum toprak derinliği 2 m olmalıdır. Hobi Bahçesi 45 adet standart büyüklükte parsel alanı ve ortak kullanım alanları ile birlikte minimum 1 ha'lık alan kaplamalıdır.
- Hobi Bahçesinin genel şekli parsellerin formunu belirlemektedir. Parseller güneş ışığını maksimum düzeyde ve gölgeyi minimize edecek şekilde konumlandırılmalıdır. Ayrıca bu konumlandırmada parsel içerisindeki ekim-dikim alanına mümkün olduğu kadar fazla yer ayrılmalıdır.
- Parsel büyüklüğü ortalama 250 m² olmalıdır. Parseller, 25x10 m ölçülerinde dikdörtgen formda olmalıdır.
- Her bir parsel düzeninin ana hedefi ekim-dikim alanına maksimum oranda yer sağlamak olmalıdır. Dikdörtgen formlar alan verimliliği oluşturur ve bitki yetiştirmede kolaylık sağlamaktadır.
- Genişlikleri 2 m olabilen her bir ana yol ana girişten alanın merkezine doğru konumlandırılmalıdır. Ana girişten itibaren araçların girişlerine izin verilmemelidir. Ara yollar 1 m genişliğinde olmalı ve her biri tüm parseli erişilebilir olmalıdır.
- Yürüyüş yolları en uygun düzeyde doğal malzemelerden (çakıl, kum, ağaç kabukları, kaldırım taşı) yapılmalıdır. Bakımı kolay sağlam malzemeler kullanılmalıdır. Kullanılan malzemenin doğaya minimum zararı olmalıdır.
- Çitler, Hobi bahçesi ile çevresi arasında ara yüz oluşturmaktadır. Biyoçeşitlilik için doğa ile dengeyi sağlayabilmek adına çeşitli bitki türleri Hobi Bahçesi etrafını çevreleme için kullanılabilir. Bitki çeşitliliği içinde 5 veya daha fazla endemik odunsu türler olmalıdır.
- Kulübeler; ahşap, metal veya plastik malzemedir olmalıdır. Bahçe içerisindeki kulübeler birbiriyle uyumlu olmalı, her parselde aynı yerde konumlandırılmalıdır. İdeal olarak kulübeler parsellerin güneybatısında ve kenarında yer almalıdır.
- Otopark Hobi bahçesi alanı dışında konumlandırılması önerilmektedir. Otopark alanı içinde yer alacak ise her 10 parselde bir park alanı ayrılabilir.
- Ortak kullanım alanları ana girişin bitişiğinde ya da Hobi Bahçesinin merkezinde konumlandırılabilir. Wc'ler ana girişin yakınına yerleştirilmelidir.

Ara yollar 1 m genişliğinde olmalı, her bir parsel mümkün olduğunca ana girişe yakın konumlandırılmalıdır.

- Hobi Bahçesi içerisinde merkezi topluluk alanı olmalıdır. Ortak kullanım deposu, wc'ler, çocuk alanları, piknik alanları ve duyuru panoları gibi tüm ortak tesisler alanın merkezinde konumlandırılmalıdır. Her bir yapı estetik ve fonksiyonel özellikte olmalıdır. Bununla birlikte az bakım gerektiren mekânlar oluşturulmalı ve parsel kullanıcılarının ana odak noktası olmamalıdır.
- Ortak kullanımlar dışında parsellere elektrik hattı verilmemelidir. Jeneratör, gürültü kirliliği yarattığı için kullanılmamalıdır. Hobi Bahçesi içindeki aydınlatma, güneş ve rüzgâr enerjisinden yararlanılarak sağlanabilir.
- Bahçe içerisinde kullanılacak ekipmanlar ve gübre, tohum gibi malzemeler ortak depo alanları içinde bulunmalıdır. Hobi bahçesi kullanıcıları ihtiyacı olan malzemeleri buradan temin edebilmektedir. Deponun sorumluluğu hobi bahçesi yönetimi tarafından sağlanmalıdır. Hobi bahçesi yönetimi tarafından depo sorumluluğunun kime verileceği belirlenmelidir.
- Parsel için yeterli büyüklükte olmayan alanlar, biçimsiz formdaki alanlar, toprak ve drenaj problemi olan atıl alanlar; ekim-dikim alanları, meyve bahçeleri veya bitki tünelleri olarak kullanılabilir. Bu tip topluluk parselleri, bahçecilik deneyimi olmayan kullanıcılar için deneyim kazandırır. Ayrıca çocuklar içinde 1 m²'lik alanlar oluşturulup onlarında doğaya katılımları sağlanabilmektedir.
- Hobi Bahçeleri içerisinde ortak ya da parsel kullanıcılarına ait gübre kovaları bulunmalıdır. Gübre kovaları, az toprak içeren güneşli alanlarda konumlandırılmalıdır. Gübre kovalarının yeri kolay erişilebilir olmalıdır.
- Yükseltilmiş topraklar, bakımı kolay bir yapıya sahip ve uzun ömürlüdürler. Yüksek kalitede toprak kalitesi oluştururlar. Engelli, çocuk ve yaşlı parsel kullanıcıları için erişimi kolaydır. Hobi bahçeleri içerisinde yükseltilmiş topraklar bulundurulmalıdır.

Şekil 17: İdeal bir Hobi Bahçesi tasarım plan şeması (Anon. 2013b).

1.5 Hobi Bahçesi Planlama Ölçütleri

Kılıç (1995) Hobi Bahçelerini yapısal ve işlevsel açıdan değerlendirirken, bu alanların özelliklerini “ortak kullanım alanları”, “bahçe parselleri”, “bahçe kulübeleri” olarak 3 alt başlık altında incelemiştir. Bu incelemede ortak kullanım alanları; “yeşil alanlar”, “dolaşım ağı” (yaya ve araç yolları), “otopark”, “kantin”, “oyun alanları”, “sulama sistemleri”, “sınırlama”, “depo alanı” olarak belirlenmiştir. Parsel değerlendirmesi yaparken parsellerin büyüklüğü, alan içi dağılımları ve şekli incelemiştir. Kulübeler incelenirken ise kulübenin tipi ve parsel içerisindeki konumu saptanmıştır.

Hobi Bahçeleri planlama ilkeleri ve tasarım ölçütleri aşağıdaki alt başlıklarla değerlendirilmiştir (Kılıç,1995).

- Hobi Bahçesi uygulayıcıları ve kullanıcıları,
- Yer seçimi ve çevre ilişkisi,
- Parsel Büyüklükleri, alan içindeki dağılımı ve şekli,
- Bahçe kulübeleri,

- İşletme,
- Ortak kullanım alanları,
- Oyun parkları,
- Otopark,
- Dolaşım ağı,
- Sınırlandırma,
- Depo alanı,
- Kantin,
- Sulama sistemleri.

1.5.1 Hobi Bahçesi Uygulayıcıları ve Kullanıcıları

Avrupa'daki Hobi Bahçeleri, yerel yönetimler tarafından tesis edilmekte ve genellikle belirli dönemler için kent halkına kiralanmaktadır. Kiracıların, kendilerinin oluşturduğu dernek tarafından, yönetimi sağlanmaktadır (Hassan, 1995). Derneğin sorumluluğu, bahçeciliğin hedeflerini, bulunduğu tesisin nitelik ve miktarını bölge şartlarında belirlemeyi içermektedir. Hassan (1995) başarılı bir Hobi Bahçesinin eğitsel kaynaklara ihtiyaç duyduğunu ve kooperatif, kredi servisleri, eğitimciler, bahçe dernekleri, bahçe kulüp üyeleri ve ilgili kişiler tarafından sağlanan bilgilerin topluma sunulduğunu ifade etmektedir.

1.5.2 Yer seçimi ve Çevre İlişkisi

Grainer ve Gelbrich (1976) Hobi Bahçelerinin kent içinde konumları belirlenirken, kentteki yeşil alanların eşit şekilde paylaşılması ve buna göre planlanması gerektiğinin önemini vurgulamaktadır. Bunun yanı sıra bahçeye olan talebin artması için kentten çok uzakta olmaması ve kira maliyetinin de yüksek olmaması gerektiğini ifade etmektedir (Önder ve Polat, 2008'den).

Kılıç (1995) da bu alanların kent içindeki yerleşimi yapılırken, yeşil alan açısından fakir, sanayi bölgelerinde yer alan veya yeşil alan ve temiz hava kazandırılması gereken bölgelerin öncelikli sayılması gerektiğini savunmaktadır. Diğer taraftan, Erzincanlı'ya (2008) göre ise, Hobi Bahçeleri şehirlere yakın, ancak şehir gürültüsü ve egzoz gazlarından

uzak bir yerde konumlandırılmalıdır. Bu bağlamda şehir sularının depolandığı su havzalarının kenarları en uygun yerler olarak görülmektedir.

Arazi yetenek sınıfı I olan topraklar, düz ya da düze yakın topoğrafyada yer alırlar ve erozyon tehlikesi çok az olan topraklardır. Drenaj, geçirgenlik ve toprak sızılık sorunu olmayan bu topraklar, yetiştiricilik açısından en iyi olanlardır. Diğer II. ve III. sınıf topraklarda sınırlayıcı faktörler toprak derinliği, eğim, drenaj, taşlılık ve kildir (Erduran vd., 2008).

1.5.3 Parsel Büyüklükleri, Alan İçindeki Dağılımı ve Şekli

Grainer ve Gelbrich (1976), kentsel alanlardaki Hobi Bahçeleri için alan ölçütlerini sınırlandırmıştır. Alan, parsel olarak 1000 kişi için 0.4 ha olup, çoğunluğu 300-500 m² arasında değişmektedir. Bu büyüklük 150 m²'ye inebilse de 1000 m²'yi aşmamalıdır (Önder ve Polat, 2008'den). Türkiye'de bu büyüklüklerin aşırı farklılıklar göstermediği söylenebilir. Bahçe kulübelerinin de içinde var olduğu düşünüldüğünde parseller ortalama 300 m² büyüklüğündedir (Kılıç, 1995). Erzincanlı'nın (2008) yapmış olduğu fizibilite çalışmasında ortalama büyüklüğün 20-200 m² arasında olduğu görülmektedir. Erzincanlı (2008) hobi olarak bahçecilikle uğraşan insanların kendi kol kuvvetleriyle işleyebilecekleri alanın 200 m²'yi aşmaması gerektiğini, uygun görülen etkin büyüklüğün ise 50 m² olduğunu söylemektedir. Parseller alan içerisinde eşit şekilde dağılım göstermelidir. Parsellerin yatay ve dikey yönde yerleşimleri göz önünde bulundurularak toprak, yol ve su hattından eşit dağılımı sağlanmalıdır. Parseller doğu- batı yönünde olmalı ve kulübeler kullanıma uygun yerleştirilmelidir. Parselin şekli; kulübenin yeri, parsel büyüklüğü ve parsele giriş yerine göre planlanmalıdır (Kılıç, 1995).

Toplam alan ve toplam parsel, her proje için farklılık gösterse de planlama için önemli bir ayrıntıdır. Uygulamalarda genellikle % 50'sinden fazlası aktif-pasif rekreasyon alanı olarak planlanmaktadır. Parsel sayıları ise 58-1500 adet arasında değişiklik göstermektedir (Erzincanlı, 2008).

1.5.4 Bahçe Kulübeleri

Her parselde bahçe içine kulübe yerleştirilmeli ve parseller çit bitkileriyle ayrılmalıdır (Önder ve Polat, 2008). Bu ev tarzı kulübelerin amacı ürün ekim ve dikimi için kullanılan aletleri saklamak, günlük ihtiyaçları karşılamaktır. Bu tarz kulübeler belediyelerin Hobi Bahçesi yönetmelikleri içinde yer alan maksimum 24 m² zorunluluğuna uymalıdır. Bahçenin kontrolünün rahatlıkla yapılabilmesi için de parsel içinde kenarlara denk gelecek şekilde konumlandırılmalıdırlar. Ayrıca bu konumlandırmayı belirleyen bir diğer unsur da bahçeye düşen güneş ışınlarını engellemek olmalıdır (Kılıç, 1995).

1.5.5 İşletme

“Hobi Bahçelerinde işletme önemlidir. Hobi Bahçelerinde gerekli istihdamlar sağlanmalıdır. Olması gereken birimler Erzincanlı’ya (2008) göre şunlardır;

Yönetici: Tüm işleştenden sorumlu olacak genel yöneticidir.

Bahçıvan: Bahçe sahiplerinin mücbir sebeplerden bahçeleri ile ilgilenmedikleri durumda bahçeler ile ilgilenecek ve bakımlarını yapacak; gerektiğinde ürünleri hasat ederek bahçe sahiplerine ulaştırılmasını sağlayacak ve rekreasyon alanlarının da bahçe bakımından sorumlu olacak kişi veya kişilerdir.

Görevli: Rekreasyon alanlarındaki çeşitli birimlerde görev alacak, temizlik işleri, garsonluk gibi işleri yapacak kişilerdir.

Danışman: Bahçe işleri konusunda eğitim verecek, sorunlar konusunda yardım edecek tarım uzmanı, ziraat mühendisidir.

1.5.6 Ortak Kullanım Alanları

Holmer vd. (2002) bahçelerin içerisinde parsel sahibi olmayanlar için de ortak kullanım alanlarının olması gerektiğini savunmaktadırlar. Bu alanları açık ve kapalı mekân olarak ikiye ayırmışlar ve kapalı mekânlarda “bahçe işletme binası, sergi ve satış binası, konuk evi, depo”, açık alan olarak da “dinlenme ve toplanma alanı, çocuk oyun alanı, spor alanı, açık sergi ve satış yeri” oluşturulabileceğinden bahsetmişlerdir (Önder ve Polat, 2008’den). Özkan (1995) bu alanların sadece ürün bahçelerinden oluşmadığını ve içerisinde ortak tesis ve mekânların, gezinti yollarının, çocuklara yönelik oyun alanlarının da olduğu bahçe

kullanıcılarına hizmet edebilen bir tasarım halinde olması gerektiğini belirtmiştir (Yılmaz vd., 2006'dan). Hobi Bahçesi içerisinde parseller dışında; ortak tesis ve mekânlar, gezinti, yürüyüş, bisiklet yolları, yeşil alanlar ve çocuk oyun alanları herkese hizmet verebilecek tarzda tasarlanmalıdır (Kılıç, 1995).

Kılıç'a (1995) göre ortak kullanım alanları şunlardır: oyun parkları, otopark, kantin, depo alanı, sınırlandırma, dolaşım ağı, sulama sistemi.

1.5.6.1 Oyun Parkları

Oyun parkları, Hobi Bahçeleri içinde yer alabilen alanlardır. Hobi Bahçelerinin ürün yetiştirme amaçlı kullanılmadan önce çocuklar için oyun bahçeleri olarak da kullanıldığı bilinmektedir. Oyun parkları Hobi Bahçelerinin içine yerleştirilirken, konumları parsellere çok yakın mesafede olmamalı, ortak kullanım alanlarına ise yakın olmalıdır. Oyun parkları bu şekilde konumlandırılarak parsel kullanıcıları, gürültüden etkilenmeyecektir (Kılıç, 1995).

1.5.6.2 Otopark

Kılıç'a (1995) göre, sadece bahçe kullanıcılarının faydalanabileceği büyüklükte bahçe sınırları içinde otopark alanları tesis edilmelidir. Bahçenin toplam büyüklüğüne göre bir veya daha fazla otopark alanı ayrılabilir. Otoparklar bahçe sahiplerine ait olmalıdır. Dışarıdan gelenler için araç parkı düşünülmemelidir. Önder ve Polat'a (2008) göre ise, genel otopark ana giriş yolunda konumlandırılmalı ve misafir araçlarına da yer ayrılmalıdır.

1.5.6.3 Dolaşım Ağı

Bahçe sahipleri ve ortak kullanıcıların kendi bahçelerine ve diğer ortak kullanım alanlarına erişimlerini sağlayabilmek için dolaşım ağının da uygun şekilde sağlanması gerekmektedir. Grainer ve Gelbrich (1976) bahçe içindeki yaya yolunun genişliğinin 2-4 m arasında olması, bu yolun da otopark ve bahçe dışındaki yaya yoluyla bağlantısının olması gerektiğini belirtmiştir. Ana gezinti yolu 2.20 m genişlikteki yan yollarla parsellere bağlanmalıdır (Önder ve Polat, 2008'den).

1.5.6.4 Sınırlandırma

Bahçe parsellerinin sınırlandırmaları ortamın doğallığı ve estetiğın bozulmamasını sağlamak amacıyla bitki ile yapılmalıdır. Bitki yüksekliğı bel hizasından aşağı ve göz hizasından da yukarı olmamak kaydıyla ortalama 90 cm yüksekliğinde olmalıdır (Kılıç, 1995).

1.5.6.5 Depo alanı

Gübrelerin ve ekipmanların ortak kullanım amacıyla belirli bir yerde depolanması için ayrılan alanlardır. Daha sonra gübre olarak kullanılmak üzere bitkisel atıklar bu alanda saklanırlar. (Kılıç, 1995).

1.5.6.6 Kantin

Kantin, herkesin kolaylıkla erişebileceğı bir noktada yer almalıdır. Her Hobi Bahçesinde kantin bulunması zorunlu değildir (Kılıç, 1995).

1.5.6.7 Sulama sistemi

Sulama sistemi, Hobi Bahçesinde ve parsellerde bulunan vanalar ile yapılmaktadır. Her iki parsel arasında en az iki musluk bulunmaktadır. (Kılıç, 1995).

Hassan (1995), Kılıç (1995), Erzincanlı (2008), Önder ve Polat'ın (2008) değerlendirmelerine göre ortak kullanım alanları; “oyun parkları”, “otopark”, “dolaşım ağı”, “sınırlandırma”, “depo alanı”, “kantin” ve “sulama sistemi” olarak belirlenmiştir.

Hassan (1995), Kılıç (1995), Erzincanlı (2008), Önder ve Polat'ın (2008) çalışmaları incelendiğinde, Tablo 2’de verilen Büyükşehir Belediyelerindeki 28 Hobi Bahçesinin bu planlama ilkelerine uygun olarak yapılmadığı belirlenmiştir. Toplam 22 Hobi Bahçesinin ortak tuvaleti bulunup, bunlardan yalnızca 1 tanesinde duş mevcuttur. İçinde insanların ibadetlerini yerine getirebilmeleri için mescit bulunan 4 adet bahçe vardır. Otopark sahibi olan bahçelerin sayısı ise 10’dur. Eskişehir ve Kayseri’deki tüm bahçelerin oyun alanları vardır. İstanbul’daki Hobi Bahçelerinde ise Sultangazi hariç hepsinde oyun alanı

mevcuttur. Oyun alanı olmayan diğer bahçeler; Balıkesir, Eskişehir Tepebaşı ve Konya Karatay Saraçoğlu Hobi Bahçeleridir. Konya Karatay Saraçoğlu Hobi Bahçesi yeni açılan bir bahçe olup, henüz tamamlanmamıştır.

Tablo 2: Türkiye'nin büyükşehirlerinde yerel yönetimlerce kurulan ve idare edilen Hobi Bahçelerinin fonksiyonel kullanım alanları.

NO	HOBİ BAHÇESİNİN BULUNDUĞU ŞEHİR VE ADI	FONKSİYONEL KULLANIM ALANLARI
1	Balıkesir Hobi Bahçesi	124 adet kulübe, 1 adet mescit, 1 Adet WC, 1 adet güvenlik binası
2	Bursa Orhangazi Hobi Bahçesi	40 araçlık otopark, WC+duş, çocuk oyun alanı, oturma alanı
3	Bursa Nilüfer Hobi Bahçesi	167 adet Kulübe, otopark, kafeterya, tenis kortu, basket sahası, WC
4	Eskişehir/Odunpazarı Bahçesaray Hobi Bahçesi	85 adet kulübe, 1 adet çocuk oyun alanı, 1 adet WC
5	Eskişehir/Odunpazarı Gönülbağı Hobi Bahçesi	107 adet kulübe, 1 adet çocuk oyun alanı, 1 adet WC
6	Eskişehir/Odunpazarı Türkmendağı Hobi Bahçesi	99 adet kulübe, 1 adet çocuk oyun alanı, 1 adet WC
7	Eskişehir/ Odunpazarı İhlamur Hobi Bahçesi	100 adet kulübe, 1 adet çocuk oyun alanı, 1 adet WC
8	Eskişehir/Tepebaşı Batıkent Hobi Bahçesi	98 adet kulübe, 1 adet çocuk oyun alanı, 1 adet WC
9	Eskişehir/Tepebaşı Aşağı Söğüt Hobi Bahçesi	118 adet kulübe, 1 adet çocuk oyun alanı, 1 adet WC, otopark
10	Eskişehir/Tepebaşı Selami Vardar Hobi Bahçesi	74 adet kulübe, Güvenlik kulübesi, WC
11	Gaziantep Hobi Bahçesi	Kulübe, 1 adet büfe, 2 adet engelliler için WC, 1 adet çocuk oyun alanı
12	İstanbul/Bakırköy Sevgi Yumağı Hobi Bahçesi	1200 adet kulübe, 2 bin araçlık 3 adet otopark, kafeterya, WC, çocuk oyun alanı, oturma grupları, bisiklet yolu, yürüyüş parkurları, afet merkezi, omurilik felçliler merkezi, helikopter pisti, afet yönetim merkezi, panik atak merkezi
13	İstanbul/Sultangazi Hobi Bahçesi	56 adet kulübe.
14	İstanbul/Beykoz Hobi Bahçesi	100 adet kulübe, 50 araçlık otopark, hayvan barınağı, kuş evleri, meyve bahçesi, çocuk oyun alanları, çay bahçesi, yönetim bürosu, güvenlik kulübesi, WC
15	İstanbul/Küçükçekmece Hobi Bahçesi	266 adet pergola altı ahşap sandık, WC, çocuk oyun alanı, kafeterya, kameriye, piknik alanları
16	İstanbul/Arnavutköy Hobi Bahçesi	200 adet kulübe, 78 araçlık otopark, çocuk oyun alanı, çay bahçesi, yönetim bürosu, güvenlik kulübesi, WC
17	Kayseri/Altınoluk Hobi Bahçesi	231 adet kulübe, Yönetim bürosu, çocuk oyun alanı, WC, mescit, 300 araçlık otopark
18	Kayseri/Beştepeliler Hobi Bahçesi	208 adet kulübe, Çocuk oyun alanı, otopark, WC, yönetim bürosu
19	Kayseri/Karpuzatan Hobi Bahçesi	700 adet kulübe, otopark, WC, yönetim bürosu, çocuk oyun alanı
20	Kayseri/Selçuklu Hobi Bahçesi	186 adet kulübe, güvenlik kulübesi, çocuk oyun alanı, otopark
21	Kayseri/Cırgalan Hobi Bahçesi	703 adet kulübe, yönetim bürosu, çocuk oyun alanı, WC
22	Konya/Karatay Saraçoğlu Hobi Bahçesi	Yeni yerine taşındı ve oluşumunu henüz tamamlamadı.
23	Konya/Yazır Huzur Hobi Bahçesi	1.104 adet kulübe, sosyal tesis, basket sahası, fitness alanı, süs havuzu, güvenlik kulübesi, yönetim bürosu, WC, mescit
24	Konya/ Karahüyük Hobi Bahçesi	300 adet kulübe, WC, çocuk oyun alanı, güvenlik kulübesi
25	Konya/KKHB	Hobi bahçesi kullanıcıları tarafından yapılan kulübeler, Güvenlik kulübesi, WC, mescit
26	Konya/Kayacık Hobi Bahçesi	551 adet kulübe, sosyal tesis, mini hayvanat bahçesi, spor sahası, fitness alanı, çocuk oyun alanı
27	Mersin/ Yenişehir Hobi Bahçesi	34 adet kulübe, 2 adet pergola, WC
28	Mersin/ Mezitli Hobi Bahçesi	29 adet kulübe

Bu çalışmada ele alınan Hobi Bahçeleri incelendiğinde Tablo 3'deki sonuçlar elde edilmiştir. 6 bahçe hariç tüm bahçelerde oyun alanları olduğu görülmektedir. Balıkesir Hobi Bahçesi, Eskişehir/Tepebaşı Selami Vardar Hobi Bahçesi, İstanbul/Sultangazi Hobi Bahçesi, Konya/Karatay Saraçoğlu Hobi Bahçesi, Mersin/Yenişehir Hobi Bahçesi ve Mersin/Mezitli Hobi Bahçelerinin oyun alanları mevcut değildir. Otopark barındıran bahçe sayısı ise 9'dur. Bursa'daki her 2 bahçenin, İstanbul'daki 5 bahçe içerisinde, Sultangazi ve Kkkmece Hobi bahçeleri hariç diğer 3 bahçenin de otoparkı bulunmaktadır. Kayseri'de ise Cırgalan Hobi Bahçesi hariç 4 bahçenin de otoparkı bulunmaktadır.

Her Hobi Bahçesinde, insanların parseller arası ulaşımlarını sağlamak için dolaşım ağları ve bu parselleri birbirinden ayıran, tüm bahçeleri de dış ortamlardan ayıran sınırlandırmaları bulunmaktadır. Buna karşın hiçbir Hobi Bahçesinde depo alanı veya kantin hizmeti bulunmamaktadır. Ayrıca tüm bahçelerde sulama sistemleri bulunmaktadır.

Tablo 3: Türkiye’deki Hobi Bahçelerinde bulunan ortak kullanım alanları.

Şehir	Hobi Bahçeleri	Ortak Kullanım Alanları						
		Oyun Parkları	Otopark	Dolaşım Ağı	Sınırlandırma	Depo Alanı	Kantin	Sulama Sistemi
Balıkesir	Balıkesir Hobi Bahçesi	-	-	+	+	-	-	+
Bursa	Bursa Orhangazi Hobi Bahçesi	+	+	+	+	-	-	+
	Bursa Nilüfer Hobi Bahçesi	+	+	+	+	-	-	+
Eskişehir	Eskişehir/Odunpazarı Bahçesaray Hobi Bahçesi	+	-	+	+	-	-	+
	Eskişehir/Odunpazarı Gönülbağı Hobi Bahçesi	+	-	+	+	-	-	+
	Eskişehir/Odunpazarı Türkmenadağı Hobi Bahçesi	+	-	+	+	-	-	+
	Eskişehir/ Odunpazarı Ihlamur Hobi Bahçesi	+	-	+	+	-	-	+
	Eskişehir/Tepebaşı Batıkent Hobi Bahçesi	+	-	+	+	-	-	+
	Eskişehir/Tepebaşı Aşağı Söğüt Hobi Bahçesi	+	-	+	+	-	-	+
	Eskişehir/Tepebaşı Selami Vardar Hobi Bahçesi	-	-	+	+	-	-	+
Gaziantep	Gaziantep Hobi Bahçesi	+	-	+	+	-	-	+
İstanbul	İstanbul/Bakırköy Sevgi Yumağı Hobi Bahçesi	+	-	+	+	-	-	+
	İstanbul/Sultangazi Hobi Bahçesi	-	-	+	+	-	-	+
	İstanbul/Beykoz Hobi Bahçesi	+	+	+	+	-	-	+
	İstanbul/Küçükçekmece Hobi Bahçesi	+	-	+	+	-	-	+
	İstanbul/Arnavutköy Hobi Bahçesi	+	+	+	+	-	-	+
Kayseri	Kayseri/Altınoluk Hobi Bahçesi	+	+	+	+	-	-	+
	Kayseri/Beştepeliler Hobi Bahçesi	+	+	+	+	-	-	+
	Kayseri/Karpuzatan Hobi Bahçesi	+	+	+	+	-	-	+
	Kayseri/Selçuklu Hobi Bahçesi	+	+	+	+	-	-	+
	Kayseri/Cırgalan Hobi Bahçesi	+	-	+	+	-	-	+
Konya	Konya/Karatay Saraçoğlu Hobi Bahçesi	-	-	+	+	-	-	+
	Konya/Yazır Huzur Hobi Bahçesi	+	-	+	+	-	-	+
	Konya/ Karahüyük Hobi Bahçesi	+	-	+	+	-	-	+
	Konya/KKHB	+	-	+	+	-	-	+
	Konya/Kayacık Hobi Bahçesi	+	-	+	+	-	-	+
Mersin	Mersin/ Yenişehir Hobi Bahçesi	-	-	+	+	-	-	+
	Mersin/ Mezitli Hobi Bahçesi	-	-	-	-	-	-	+

“+” = Hobi Bahçesinde bulunmaktadır.

“-” = Hobi Bahçesinde bulunmamaktadır.

1.6 Hobi Bahçeleri Tasarım Ölçütleri

Hobi Bahçeleri, diğer kentsel açık ve yeşil alanlardan farklı özelliklere sahiptir. Kendine özgü tasarım ölçütlerine sahiptir. Bu tasarım ölçütleri şunlardır (Kılıç, 1995):

- Hobi Bahçeleri, kent halkının faydalanabileceği büyüklükte parsellere sahip olmalıdır.
- Hobi Bahçeleri topluma açık rekreasyon alanlarıdır ve tüm kentlinin kullanacağı şekilde düzenlenmelidir. Parseller dışında ortak kullanım alanları tüm kentliye hizmet verecek şekilde tasarlanmalıdır.
- Otopark alanlarına araç giriş-çıkışlar kontrol altına alınarak güvenliği sağlanmalıdır.
- Hobi Bahçesi yolları yayalara uygun şekilde düzenlenmelidir. Yayaların rahatlıkla ve güvenli şekilde sirkülasyonu sağlanmalıdır. Yaya yolları uygun elverişli, doğaya uyumlu zemin elemanları ile döşenmelidir.
- Parsel içerisindeki kulübeler, Hobi Bahçesi karakterine uygun form ve biçimde tasarlanmalıdır. Doğaya uyumlu, estetik, ekonomik ve fonksiyonel malzemeler seçilmelidir.
- Hobi Bahçeleri içerisinde yerel yönetimler tarafından fidanlıklar yer almalıdır. Böylece hem dışarıdan gelen halk hem de bahçe kullanıcıları için bitki tanıtımı, bitki satışı, bitki yetiştirme, bitki bakımı gibi konularda bilgi alışverişi gerçekleştirilebilir, kullanıcıların ürünlerini sergileyerek satışlarını da yine bu alanlarda yapmalarını sağlanabilir.
- Hobi Bahçesinin sınırı bitkilendirmeyle sağlanmalıdır. Bu şekilde çevredeki olumsuz etkenlerden izole olacaktır. Diğer ortak kullanım alanlarının çevresinde de bitkisel tasarım yapılmasıyla alana hem işlevsel hem estetik zenginlik kazandırılmalıdır.
- Hobi Bahçesi girişinin, ortak kullanım alanlarının yaz-kış saatlerine göre aydınlatılması önemlidir.
- Hobi Bahçesinin girişinde, alan içi sirkülasyonun anlaşılabilmesi için Hobi Bahçesinin planı yer almalıdır.

- Hobi Bahçesinde yabancı otların ve katı atıkların toplandığı bir depo alanı olmalıdır. Burada toplanan atıklar fermantasyon evresi geçirdikten sonra kullanıcılar tarafından gübre olarak kullanılabilir.

1.7 Literatür Özeti

Hobi Bahçeleri kavramı, tarım ile ilgili bir terim olmasına ve ülkemizin tarım kökenli bir alan olmasına karşın ülkemizde son zamanlarda popüler olan bir kavramdır ve orijini Kuzey Avrupa ülkelerine dayanmaktadır. Bu sebeple Türkçe kaynakların daha güncel, yabancı kaynakların içeriklerinin ise daha eskilere dayandığı söylenebilir.

Kılıç (1995) tarafından yapılan “İzmir Kenti Örneğinde Küçük Kent Bahçeleri Planlama Olanakları Üzerinde Araştırma” adlı yüksek lisans tezinde; zamanın yeni popüler olan Küçük Kent Bahçelerinin (Hobi Bahçeleri) kuruluşlarına ışık tutmak ve yeni açılacak bahçelerin uygulayıcılarına rehber olmak adına, İzmir ve Bursa olmak üzere iki ilde yapmış olduğu alan çalışmasının sonuçları incelenmiş ve buradan çıkarılan öneriler çalışmasına eklenmiştir.

Hassan (1995) tarafından yapılan “ABD’deki Topluluk Bahçeleri Programları için Eğitimsel Modeller ve Onların Afrika Alt Sahara Bölgesinde Olası Uygulamaları” adlı doktora tezinde hem bahçe kullanıcıları için hem de uygulayıcıları için iki farklı anket çalışması yapılmış, uygulanacak bölgedeki ekonomik, kültürel ve ekolojik şartların dikkate alınması gerektiği savunulmuştur. Ayrıca devletin bu tür uygulamalarda kontrol noktası olması gerektiği dile getirilmiştir.

Özkan (1996) ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmada Hobi Bahçesi tanımından “Kent Küçük Bahçe Parkı” adıyla bahsedilmiştir. Hobi Bahçesinin farklı kavramlarda kullanıldığı belirtilmiştir. Hobi Bahçesinin ülkemizde Avrupa’ya göre yeni bir kavram olduğu ve hızla kentleşen Türkiye’nin kent bölgesinde ekosistem alanlarına ihtiyaç olduğu ifade edilmektedir. Yapılan çalışmada, kent küçük bahçelerinin İzmir ve Bursa bölgesinde planlı bir şekilde olduğuna ve diğer bölgelerde çalışmaların yarım kaldığına dikkat çekilmiştir.

Önder'e (1997) ait "Konya Kenti Açık ve Yeşil Alan Sisteminin Saptanması Üzerine Araştırma" adlı doktora tezinde mevcut olan açık ve yeşil alanların durumu incelenmiştir. Yapılan araştırmada Konya kentinin ve yakın çevresinin tüm doğal ve sosyal özellikleri incelenmiş, Cumhuriyet dönemi öncesi ve sonrası olmak üzere tarihsel gelişimine yer verilmiştir. Cumhuriyetten sonra kent imar çalışmalarına da yer verilerek mevcut açık yeşil alanların durum saptanması yapılmıştır. Son olarak bu sistemlerin yeterli düzeye çıkması için öneriler geliştirilmiştir.

Açıksöz (2001) tarafından yapılan "Ankara'da Kentsel Tarım Kapsamında Atatürk Orman Çiftliği'nin Günümüz Koşullarında Yeniden Değerlendirilmesi Üzerinde Bir Araştırma" adlı doktora çalışmasında kentsel tarımın önemine Atatürk Orman Çiftliği (AOÇ) üzerinden değinilmiş, aynı zamanda AOÇ'nin kuruluşundan itibaren yıllar içinde özelliklerinin tekrar kazanılması gerektiği savunulmuştur. Bu amaçla araştırmada, AOÇ'nin halka sağlamış olduğu iş, gıda, eğlence ve eğitim amaçlarının kentsel tarım kapsamında yeniden yapılandırılması hedeflenmiştir.

Koç'a (2003) ait "Daha Yaşanabilir Yerleşmeler Arayışında Kentsel Tarım" adlı çalışmasında kentsel tarımın uygulanabilirliği çerçevesinde karşılaşılan sınırlandırmalar ve sahip olunan olanaklardan bahsedilmiştir. Ayrıca kent içerisinde uygulanan bahçe örnekleri arasında "Topluluk Bahçeleri", "Hobi Bahçeleri/Tahsisli Bahçeler", "Okul Bahçeleri" ve "Çocuk Kent Bahçeleri" tanımları yapılarak aradaki farklar ifade edilmiştir. Sonuç kısmında kişiye, topluma, şehire ve yerel yönetimlere olan faydaları ortaya konulmuştur.

Balkan (2004) tarafından yapılan yüksek lisans tez çalışmasında, "Ülkedeki Kent Küçük Bahçe Parklarının Yeterlilikleri ve Geliştirme Olanakları"nın ortaya konulmuş, kent küçük bahçe parkları yerinde incelenmiştir. Çalışma; İzmir, Bursa, Ankara, İstanbul, Mersin, Konya ve Kayseri olmak üzere 6 büyükşehri kapsamaktadır. İncelemeler sonucunda ülkemizin 2004 yılı itibariyle kent küçük bahçe parkları konusunda oldukça geri kaldığı, basın ve yayın organlarının kullanılması, üniversitelerde çeşitli seminerler ve bilgilendirme toplantılarıyla farkındalıkların artırılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Yılmaz (2006) ve arkadaşları tarafından yapılan "Erzurum Kent Halkının Hobi Bahçesi Hakkındaki Görüşlerinin Belirlenmesi" adlı çalışmada, halkın genel bir hobi bahçesine olan ihtiyaç ve eğilimleri anketle belirlenmiştir. Anket sonuçlarına bakıldığında halkın %

66'sı Hobi Bahçesinin ne olduğunu bilmemelerine karşın, kendilerine yapılan bilgilendirme sonrasında % 85'inin Hobi Bahçelerinin kent yakınlarında sebze ve meyve yetiştiriciliği amacıyla gerekli olduğu düşüncesine varılmıştır.

Erduran (2008) ve arkadaşları'na ait "Çanakkale Kentinde Hobi Bahçesi Amaçlı Kullanılan Alanların Peyzaj Mimarlığı Açısından Değerlendirmesi" adlı çalışmasında Hobi Bahçelerinin kent açık-yeşil alanlarını oluşturan ekoloji temelli kaynaklardan birini oluşturduğunu, kentin rekreasyon gereksinimini karşıladığını belirtmiştir. Aynı zamanda Çanakkale kentinde, halkın hobi amaçlı bitki yetiştirdikleri alanlar olarak kullandıkları ortak alanlar incelenmiş, alan kullanıcılarıyla görüşmeler yapılarak Hobi Bahçelerinin gerekliliği önemini ortaya koymuştur. Çanakkale'de Hobi Bahçeleri oluşturulması için öneriler getirilmiştir.

Erzincanlı (2008) "Hobi Bahçeleri İşletmeciliği Fizibilitesi" adlı çalışması Hobi Bahçeleri için uygun yer ve yapı analizi yapılmış olup, Türkiye'deki çeşitli bölgelerde yer alan Hobi Bahçelerinin karşılaştırması da yapılmıştır. Erzincanlı tarafından, aynı zamanda Hobi Bahçelerinin içerdiği tüm unsurlarının detaylı araştırması yapılmış, büyüklüklerine göre Hobi Bahçelerinin olası ortalama giderlerinin tablosu da oluşturulmuş ve gelirleri rakamlarla ifade edilmiştir. Ayrıca ek kısmında, Hobi Bahçelerinde ikamet edebilecek kişilerin uyması gereken kuralların taslağı da verilmiştir.

Önder ve Polat (2008) tarafından Konya kenti için örnek bir hobi bahçesi peyzaj tasarım süreci aşamalarını dikkate alarak gerçekleştirilen çalışmada, kentsel açık ve yeşil alan çalışmalarında alternatif alan yapmayı hedeflenmiştir. Hobi Bahçelerinin dünya tarihçesine ve Türkiye'deki gelişimine değinildikten sonra, Hobi Bahçelerinin genel özellikleri tanıtılmıştır. Ayrıca, Konya Selçuklu İlçesi içerisinde belediyeye ait 32 da'lık alan araştırma alanı olarak seçilmiş; bölgenin toprak yapısını, iklimini, topoğrafyasını, su durumunu ve bitki yapısını incelenmiştir. Yapılan kaynak araştırmaları ve alan çalışması ışığında, Konya Kenti Hobi Bahçesi tasarım ana ilkeleri ve işlev şeması oluşturulmuş, bu ilke ve şema doğrultusunda leke çalışması ve avan ve uygulama projesi geliştirilmiştir.

Birky (2009) "Birleşik Devletler 'deki Modern Hobi Bahçesi Akımı" adlı çalışmada, Hobi Bahçelerinin ABD'deki ekonomik, sosyal, toplumsal, sağlık ve tarımsal problemleri ortadan kaldırma potansiyelinin olduğu vurgulanmıştır. Tez çalışması, Hobi Bahçesi

akımının geçmişe göre doğası gereği farklı olduğu savunulmuştur. Araştırmada geçmişte sürdürülemez olan akımlara göre bugünkünün sürdürülebilir olduğu ifade edilmiştir.

Corrigan (2010) tarafından yapılan yüksek lisans tezinde Hobi Bahçeleri gıda güvenliği açısından ele alınmış, halkın konuya olan farkındalığının artırılması için nitelendirici veri toplama (özellikle görüşmeler) metotları kullanılmıştır.

Kiper (2013) tarafından yapılan “Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğrencilerinin Rekreatif Eğilim ve Taleplerinin Belirlenmesi” adlı çalışmada, öğrencilerin rekreatif etkinliklere katılım düzeylerini saptamak ve rekreatif taleplerini belirlemek amaçlanmıştır. Çalışmada 360 kullanıcıya anket çalışması uygulanmış, anket içeriğinde öğrencilerin rekreatif alanlarını eksik bulduğu görülmüştür. Rekreatif alanlarında Hobi Bahçelerinin eksikliğini hissedildiği ifade edilmiştir.

Surratt (2010) tarafından yapılan çalışmada Hobi Bahçelerinin özellikleri ve insanların bu bahçeleri kullanırken yaptıkları yanlışlar incelenmiştir. Ayrıca çalışmada Hobi Bahçelerinin fiziksel özellikleri ve alanla ilgili grupların karşılaştırılmasına da yer verilmiştir.

Solduk ve Tezer'e (2012) ait “İstanbul metropoliten alanının sürdürülebilir kentsel gelişmesinde ‘Kentsel Tarım’ potansiyeli” adlı makalede, hızlı ve plansız kentleşme baskısı altındaki metropoliten alanlarda yaşanan sosyal, ekonomik ve çevresel problemlere atıfta bulunulmuş; sürdürülebilir kentsel gelişmenin sağlanmasında kentsel tarımın faydalanılabilir bir araç olduğu iddia edilmiştir.

1.8 Hobi Bahçesini Destekleyen Kavramlar

1.8.1 Kentsel Tarım

Dünya nüfusunun 2038’de iki katına çıkacağı tahmin edilmekte, böylece kentsel tarımın ilerleyen zamanlarda çok daha fazla önem kazanacağı öngörüsü yapılabilmektedir. Kentlerde görülen nüfus artışı ve hızlı kentleşme, doğal yaşam alanlarını tüketmekte ve ekosistemde bozulmalara, tarım topraklarının azalmasına, ayrıca gıda güvenliğini tehdit eden birçok soruna yol açmaktadır (Solduk ve Tezer, 2012). Açıksöz (2001) açlık ve

yetersiz beslenme sorunu yaşıyan kent bölgelerinin kentsel tarımı kullanarak gıda yönünden kendi kendine yetebilir hale gelmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Kentlerin bu uygulamayı yaparken kentsel atıkların da birer temel kaynak gibi kullanılabilceğini ifade etmektedir.

Kentsel tarımla ilgili tanımlar ortak ifadeler içerse de ortak, salt bir tanım henüz yapılamamıştır. Bugüne kadar yapılmış Kentsel tarım ile ilgili tanımlardan birkaçı aşağıdaki gibidir:

Koç (2003) kentsel tarımın tanımını “kent sınırları içinde yapılan tarımsal aktiviteler” olarak nitelerken, çeşitleri ve ölçeklerinin geniş bir kapsamı olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca bu aktivitelerin açılımını da “dar gelirli ailelerin kendi tüketimleri için yaptıkları gıda üretimlerinden, topluluk ve Hobi Bahçelerine ve daha büyük ölçekteki tarımsal işletmelere kadar uzanmaktadır” şeklinde yapmıştır.

“Kentsel tarım, kentsel alanlarda önemli bir ekonomik faaliyet olarak değerlendirilmeyen ve kentsel yerleşmelerdeki baskın ekonomik faaliyetlerden ayrılan, bunların yanı sıra rekreasyon alanı olarak kullanılabilen ve kentsel estetik değerlere katkı sağlayan bir faaliyet olarak görülmektedir” (UNDP, 2001; Solduk ve Tezer, 2012'den).

Mouget (2000'e atfen Koç, 2003) kentsel tarımı kırsal tarımdan ayırırken, kırsal tarımı kendi maddi imkânlarını kullanarak, yine büyük ölçüde o bölgeye hizmet sağlamak üzere gıda ürünleri yetiştirilen ve dağıtımını yapılan etkinlik olarak görmüştür. Kırsal tarımı ise, kent alanlarında, kendi sosyal ve ekonomik imkânları sayesinde kendi halkının ihtiyacını kısmen de olsa karşılayacak gıda ürünlerini yetiştirmek ve sağlamak olarak niteleyen Mouget (2000)'e atfen Koç (2003) kırsal tarımın, sürdürülebilir kentsel gelişmeye olan katkısını da vurgulamıştır.

Hobi Bahçesinde yetiştirilen ürünler gıda ve gıda dışı ürünler olarak ikiye ayrılmaktadır. Mougeot (2000) gıda ürünlerine örnek olarak tahıl, köklü bitkiler, sebze-meyve, aromatik ve tıbbi bitkiler ve hayvansal ürünleri gösterirken, gıda dışındaki ürünlere örnek olarak ise süs bitkilerini, yakacak odun ve sınai tarım kapsamında kullanılan ürünleri göstermiştir (Koç, 2003'ten).

Solduk ve Tezer (2012), kentsel tarımı çok fonksiyonlu ve ölçekli uygulamalar olarak nitelendirmiştir. Bu ölçekleri, “evlerde küçük ölçekli üretimden, topluluk bahçelerine, kamusal alanlardaki uygulamalardan, özelleşmiş kentsel tarım ve ağaç üretimine, küçük ölçekli balıkçılık, kümes hayvancılığı gibi uygulamalardan büyük ölçekli tarımsal işletmeciliklere” doğru sıralamıştır.

Kentsel tarım, özellikle Kentsel Tarım ve Gıda Güvenliği İçin Kaynak Merkezi (Resource Centres on Urban Agriculture and Food Security-RUAF), Uluslararası Kalkınma Araştırmaları Merkezi (International Development Research Centre-IDRC), Gıda ve Tarım Örgütü (Food and Agriculture Organization of the United Nations-FAO), Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (United Nations Development Programme-UNDP) gibi uluslararası kuruluşlar tarafından geliştirilen programlar çerçevesinde merkezi ve yerel yönetimlerin yanı sıra, sivil toplum kuruluşlarının işbirliği ile yapılmaktadır (Solduk ve Tezer, 2012).

1.8.2 Ekolojik Tarım

Ekolojik tarımın tanımını yapan Bozzini (1990), bu çeşit tarımı bir yandan doğayı korurken diğer taraftan toprak verimliliğini, hastalıklı ve zararlı unsurları kontrol altında tutup doğa canlılarının da devamlılığını, doğal kaynakları kullanırken maksimum verim ve enerji kullanımı sağlayan sistem olarak ifade etmiştir (Olhan, 1997'den).

Lampkin'e (1994) göre ise ekolojik tarım; insan, çevre ve ekonomik olarak sürdürülebilir tarımsal üretim sistemini bütünleştiren bir yaklaşımdır (Olhan, 1997'den). Olhan (1997) bu tarım sisteminin amacının doğal kaynakları korumak, zararlı ve hastalıklı unsurlardan arındırmak koşuluyla insan ve hayvan gıdası üretmek olarak belirtmiştir.

1.8.3 Sürdürülebilir Tarım

“Kaynakların kullanımı kapsamında “sürdürülebilirlik” kavramı, çok uzun bir geçmişe dayanmakta, 18. yüzyıla kadar uzanmaktadır” (Açıksöz, 2001). “Sürdürülebilirlik, Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu'nun (1987) “Ortak Geleceğimiz” adlı raporunda küresel kalkınma boyutunda politik bir anlam kazanmıştır. Sürdürülebilir kalkınma en basit anlamı ile “bugünkü insanlığın gereksinimlerini karşılamak, bu arada da gelecek kuşakların

gereksinimlerinin karşılanmasından ödün vermemek olarak” tanımlanmaktadır (Schmid 1994 ve Van Lier, 1994; Açıksöz, 2001’den).

Doğal kaynakların korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması yolunda, sürdürülebilir kalkınma, tedbirler alınmasını öngörmektedir. Bununla birlikte alınan bu tedbirler, çevre planlamasında mikro ölçekten makro ölçeğe kadar kentsel ve kırsal alanlarda yapılan çalışmalarla Peyzaj Mimarlığı meslek disiplinin çalışma alanları içerisinde yer almaktadırlar (Demirel, 1996’e atfen Açıksöz, 2001).

Tarımsal üretimin temelini oluşturan toprak verimliliğinin düştüğünü ve bu durumun birçok ülkede açlık sorununa da yol açtığını ifade eden Açıksöz (2001), sürdürülebilir tarımın temelini toprak, su, enerji ve çevrenin korunması, sürekliliğinin sağlanması ve bu kaynakların tekrar kullanılabilirliğinin sağlanması ve kirletilmemesi ilkesinden kaynaklandığını ifade etmektedir.

Gençler’e (2009) göre; “Sürdürülebilirlik kavramı sadece tarım için değil doğal kaynaklarla doğrudan ya da dolaylı bağlantısı olan diğer sektörler için de kullanılmaktadır. Tarım sektörünün büyük ölçüde çevreyle etkileşim içerisinde olması ve sektörde doğal kaynakların kullanılıyor olması, sürdürülebilirlik kavramını tarım için ayrıca önemli kılmaktadır. Dolayısıyla çevreye ve doğal kaynaklara yönelik tehditler tarımı etkilediği gibi, tarım da çevreyi ve doğal kaynakları olumsuz bir biçimde etkileyebilmektedir” (Gençler, 2009).

Türkmen (2007) sürdürülebilir tarımdan bahsederken onun, basitçe metotlar listesi ya da kimyasal kullanımı düşürülen tarım üretimi olmadığından, her bir arazi için uzun veya kısa vadede doğayı koruyan bir tarım modeli olduğundan söz etmektedir. Ayrıca Olson (1992)’e atfen Türkmen (2007) sürdürülebilir tarım için; özel bölgeler, toprak türleri, topoğrafik yapı ve iklimle birlikte yapılması gerekenleri on madde halinde şu şekilde sıralamaktadır:

- Toprak ve iklim sürdürülebilirliği için böcek patojenlere dayanıklı ürün çeşitliliği ve çiftlik hayvanları seçilmesi,
- Çiftlik hayvanlarının barınmalarını sağlama ve düşük yoğunluklarda otlatılmaları,

- Dışarıdan malzeme satın alınması yerine çiftlikte üretilen kaynakların kullanılması,
- Birlikte ekim ya da nöbetleşe ekim yaparak ürün çeşitliliğinin ve rotasyonunun sağlanması,
- Ürün rotasyonu ile, derin köklü ürünleri de içermesi sayesinde alt toprak katmanlarında besin rezervlerinin artırılması, böylece tohum ve zararlı böceklerin kontrolünün sağlanması,
- Erozyon riskinin düşürülmesi ve nemin korunması için koruyucu ürün ve malç kullanılması,
- Toprağın işlenebilirliğini artırmak için besin maddelerinin kullanılması,
- Besin maddesi eksikliğinde, hayvanlardan elde edilen gübre veya baklagillerin yetersiz kalması durumunda ürünün etkin olarak kullanılacağı ölçüde çözülebilir inorganik gübre kullanılması,
- Sentetik böcek ilaçlarının, zararlı otlar, böcekler ve patojenleri önlemek amacıyla kullanılması,
- Belirli organizmalar hedeflenerek ve memeli zehirlenmelerinin az görülmesi için gerekli tedbirlerin alınması.

1.8.4 Permakültür

Permakültür, temel olarak doğayı esas alan, onun bize sunduğu nimetlerden faydalanarak ona en az seviyede müdahalede bulunarak ya da hiç bulunmayarak, yaşamın ve doğanın düzenini sağlamak olarak görülen bir sistemdir. Bu sistemde kimyasal veya yapay maddelere yer yoktur. Öyleyse içinde bulunduğumuz dünyada permakültürü oluşturabilmek gerçekten zordur.

Permakültürün bileşenleri, görünenler ve görünmeyenler olarak ikiye ayrılmaktadırlar. Görünen bileşenler; bitki sistemleri, altyapılar, hayvanlar ve arazidir. Görünmeyen bileşenleri ise; kültür, arazi kullanımı, yasalar ve eğitimidir (Livingston, 2009).

Permakültür tasarımı geniş kapsamlıdır ve kapsadıkları alanlar farklılıklar gösterebilmektedir. Bu alanlar küçük bir bahçe olabileceği gibi binlerce ha'lık çiftlik alanları da olabilmektedir. Sarp yamaçlardaki dağ ekosistemleri, vadilerde bulunan

hububat tarımı yapılan ya da yüksek verimli su kültürüne sahip sistemler veya çöllerde yer alan kuru alan sistemleri gibi çeşitli sistemler de permakültür tasarımı olan alanlara dâhildirler (Waard 1994'e atfen Açüksöz 2001).

Permakültür; doğal sistemlerin incelenmesi, geleneksel çiftçilik sistemleri ile modern bilim ve teknolojik bilgiden oluşan bir birikime dayanmaktadır. İyi ekolojik modellere bağlı olmasına karşın permakültür kültüre alınmış bir ekoloji yaratmaktadır (Açüksöz, 2001).

BÖLÜM 2

MATERYAL VE YÖNTEM

2.1 Materyal

Çalışma alanının temel materyalini, Konya ili Karatay merkez ilçesinde bulunan KKHB oluşturmaktadır. KKHB'nin planlama ve tasarım açısından eksikliklerinin saptanması, kullanıcı ihtiyaçları ve taleplerin belirlenmesi ve yeni yapılacak Hobi Bahçeleri için öneriler geliştirilmesi için literatür araştırmaları ile arazi çalışmalarından elde edilen verilerden faydalanılmıştır.

- Çalışma alanının doğal ve kültürel yapı özelliklerine ilişkin bilgilerin saptanmasında, konuya ilişkin bilimsel katkı yapan Hassan (1995), Kılıç (1995), Özkan ve ark. (1996), Önder (1997), Açıksöz (2001), Balkan (2004), Erzincanlı (2008), Önder ve Polat (2008), Birky (2009), Corrigan (2010), Kiper (2013)'in akademik çalışmalarından yararlanılmıştır.
- Karatay Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü-KKHB Toprak Analiz Raporu,
- Konya Büyükşehir Belediyesi Planlama Müdürlüğü'ne ait- 1/5000 ölçekli Selçuklu-Karatay-Meram Nazım İmar Planı,
- Konya Hobi Bahçelerine ilişkin 2014 Google Earth programından alınan görüntüler,
- KKHB'de yürütülen gözlem ve incelemeler, fotoğraflar,
- Karatay Belediyesi Park Bahçeler Müdürlüğü Peyzaj Mimarı Nazan Rabia ALTIN, Konya Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölüm Başkanı Prof. Dr. Serpil ÖNDER ve Konya Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Ziraat Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Cennet OĞUZ ile yapılan sözlü görüşmelerden yararlanılmıştır.
- KKHB kullanıcılarına uygulanan anket, Kılıç (1995) ve Balkan'ın (2004) tez çalışmalarından ve Erzincanlı'nın (2008) fizibilite analiz ve ön planlama çalışmasında uygulanan anketlerden yararlanılarak oluşturulmuştur.

2.2 Yöntem

Çalışma kapsamında yerli ve yabancı literatür gözden geçirildikten sonra çalışma konusu ile ilgili dünyadaki ve ülkemizdeki anlayış ortaya konulmuş, konuyu açıklayan terminoloji ve genel çerçeve belirlenmiştir. Bu aşamadan sonra yönetime ilişkin genel akış şeması geliştirilmiştir. Yönetime ilişkin genel akış şeması Şekil 18’de verilmiştir.

Araştırma dört temel aşamada yürütülmüştür:

- Literatür araştırması ve veri toplama,
- Analiz,
- Anket uygulaması,
- Değerlendirme, sonuç ve öneriler.

2.2.1 Literatür Araştırması ve Veri Toplama

Bu aşamada yapılan çalışmalar “Konuyla ilgili, temel kavramlara ilişkin Literatür Araştırması” ve “Araştırma alanına ilişkin Literatür Araştırması” olmak üzere iki başlıktan oluşmaktadır.

Konuya ilişkin literatür taraması kapsamında; dünyadan ve Türkiye’den örnekler incelenmiş, ilgili kurum ve kuruluşlarla görüşmeler yapılmıştır. “Hobi Bahçesi”, “Kentsel Tarım”, “Sürdürülebilir Tarım”, “Ekolojik Tarım”, “Permakültür”, “Topluluk Bahçeleri (Community Garden)”, “Tahsis Bahçeleri/Hobi Bahçeleri (Allotment Garden)” ve “Küçük Kent Bahçesi” kavramlarına ilişkin elde edilen yerli ve yabancı literatürden yararlanılarak konunun kuramsal çerçevesi oluşturulmuştur.

Araştırma alanına ilişkin literatür ve veri toplama çalışması kapsamında ise; Konya iline ilişkin çalışmalar, Konya’daki Hobi Bahçelerine ilişkin çalışmalar, KKHB planı, KKHB’de 2014’ün Mayıs ve Ekim aylarında çekilen fotoğraflar, KKHB Yönetmeliği (EK-A) ve Toprak Analiz Raporu’ndan (EK-B) veriler elde edilmiştir.

Araştırma alanına ilişkin yerinde yapılan arazi etüt çalışmalarıyla alanın arazi kullanımı, doğal ve kültürel özellikleri, kullanıcı sayısı, parsel formları ve büyüklükleri, yaya-taşıt sirkülasyonu ve KKHB'deki mevcut birimler saptanmıştır.

2.2.2 Analiz

Çalışma kapsamında araştırma alanına ve konuya ilişkin elde edilen veriler, özellikle Avrupa ve Türkiye'den Hobi Bahçelerine ait örneklerle analiz edilmiştir.

2.2.3 Anket Çalışması

Yöntemin üçüncü aşamasını anket uygulaması oluşturmaktadır. Hobi Bahçesi kullanıcılarına uygulanan anketler ile kullanıcıların alan hakkındaki düşünceleri, Hobi Bahçesine geliş amaçları, Hobi Bahçesinde karşılaştıkları sorunlar belirlenerek; ortaya çıkacak sonuçların saptanması amaçlanmıştır.

KKHB kullanıcılarına yönelik , “Basit Rastgele Örnekleme Yöntemi” ile belirlenen 47 adet anket yüzyüze görüşme yöntemi ile uygulanmıştır (EK-C). Anket soruları çoktan seçmeli ve açık uçlu özellikli 47 sorudan oluşmaktadır. Çoktan seçmeli sorularda mümkün olduğu kadar fazla seçeneğe yer verilmiştir. Bu tarz soruların büyük çoğunluğunu evet-hayır cevaplı sorular oluşturmaktadır. Evet-hayır cevaplı soruların birçoğunda da verilen şıklara “çünkü” ifadeleri eklenerek sebeplere dayandırılması amaçlanmıştır. Böylelikle verilen cevaplara şıkların vermiş olduğu sınırlandırmaların kaldırılması hedeflenmiştir.

Araştırma alanında anket formlarının uygulanacağı kişi sayısını belirlemede “Basit Rastgele Örnekleme Yöntemi” kullanılmıştır. Popülasyondaki her bir örnekleme, eşit seçilme olasılığı verilerek ve seçilen örneklem birimi yerine konulmaksızın uygulanan örnekleme yöntemine “Basit Rastgele Örnekleme Yöntemi” adı verilmektedir. Örneklemeye girecek birimlerin belirlenmesi, genellikle rastgele sayılar tablosu ya da bilgisayar yazılımlarıyla gerçekleştirilmiştir (Yamane, 2001).

Örnek hacmini oluşturan 47 kişi rastgele olarak ve tamamen gönüllülük esasına göre seçilerek yüzyüze görüşülmüş ve hazırlanan anket formları uygulanmıştır. Anket formlarında sorular iki bölüm halinde hazırlanmıştır. Birinci bölümde, kişisel bilgilere,

ikinci bölümde ise araştırmaya yönelik sorulara yer verilmiştir. Sorular daha çok bahçeyi kullanacak kişilerin gereksinimlerini saptamayı amaçlamıştır. Anketlerin amacına ulaşabilmesi için soruların anlaşılır olup olmadığını sınamak amacı ile beş kişiye ön anket uygulanmıştır.

Örneklem büyüklüğünü belirlemek için Eşitlik 1 kullanılmıştır (Yamane, 2001).

$$n = N (pq) / (N-1) D^2 + (pq) \quad (1)$$

Formülde;

N: Hedef kitledeki birey sayısı

n: Anket yapılacak birey sayısı

p: İncelenen olayın görülüş sıklığı (p= 0,29)

q=1-p=1-0,29=0,71

t: % 90 önem düzeyine karşılık gelen t tablo değeri (t=1.65)

d: Olayın görülüş sıklığına göre kabul edilen örnekleme hata oranı (% 10)

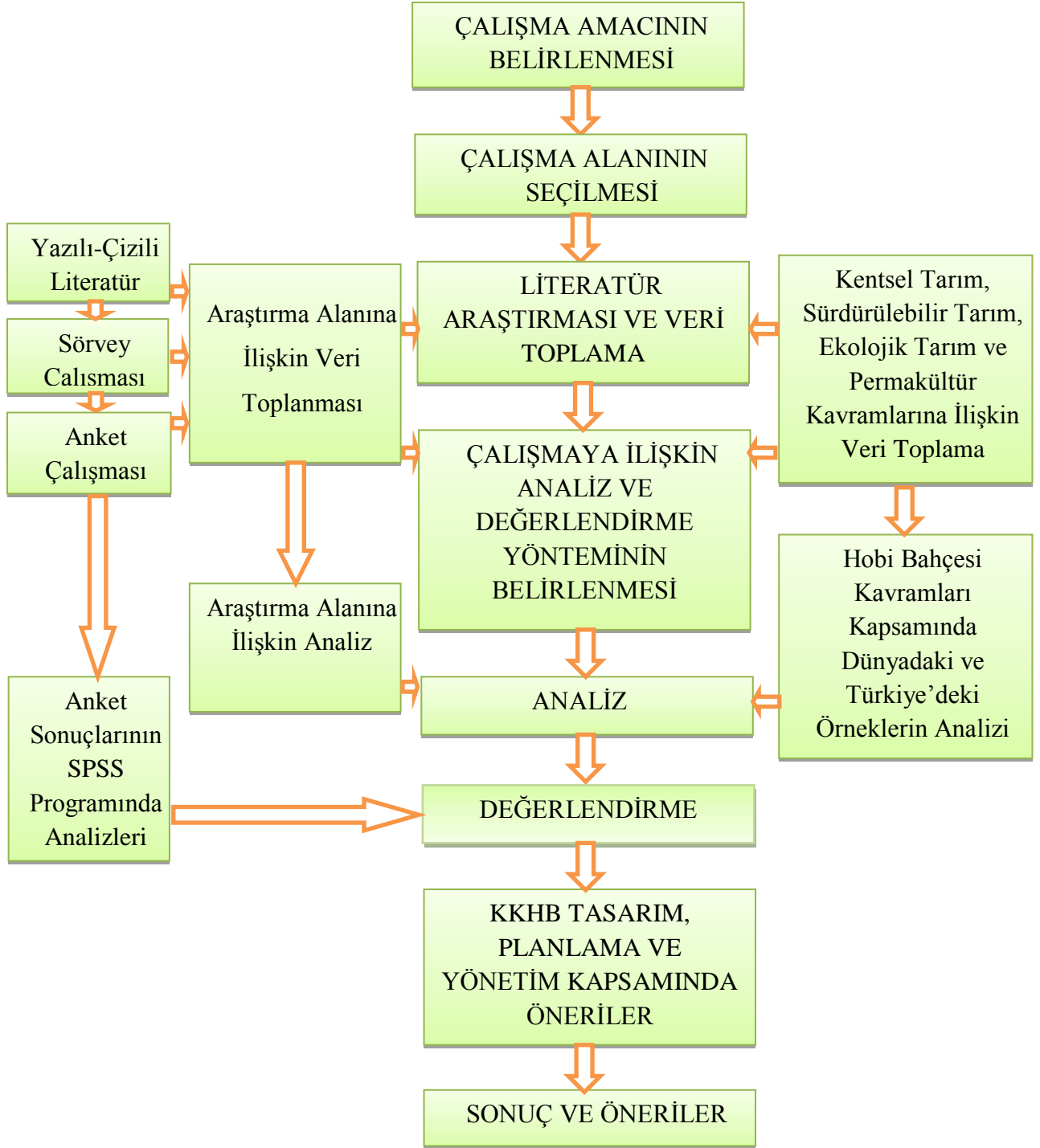
Konya ili genelinde 3.148 kişi Hobi Bahçesi kullanmaktadır ve kent merkez nüfusu 2.108.808 (TÜİK, 2014) kişi olduğu için olayın olma olasılığı p=0,29 olarak hesaplanmıştır. Çalışmada KKHB'nin kullanıcıları 252 kişi olup örnekleme çerçevesini yani popülasyonu (N) oluşturmaktadır. Örnek hacminin belirlenmesinde "Basit Rastgele Örnekleme Yöntem"lerinden "Oransal Örnekleme Yöntem"ine göre % 90 güven aralığında ve % 10 hata ile örnek hacmi 47 olarak belirlenmiştir.

Anket sonuçlarının değerlendirilmesi bilgisayar ortamında IBM SPSS Statistics 20 programı aracılığıyla yapılmıştır. Değerlendirmelerde, mutlak ve nispi dağılımları % 90 güvenirliliğe sahip korelasyon ve frekans analizi uygulanmıştır. Hata payı 0.10 olarak kabul edilmiştir.

2.2.4 Değerlendirme Sonuç ve Öneriler

Araştırmanın sonuç aşamasında, dünyadaki ve Türkiye'deki örnekler ile konuyla ilgili daha önce yapılmış çalışmalar incelenmiştir. Çalışma alanında gerçekleştirilen arazi

çalışmaları ve anket uygulamasından elde edilen veriler ile KKHB'ye ilişkin sorunlar saptanmış ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri getirilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda Hobi Bahçeleri için planlama, tasarım ve yönetime ilişkin öneriler verilmiştir.

Şekil 18: Çalışmanın akış şeması.

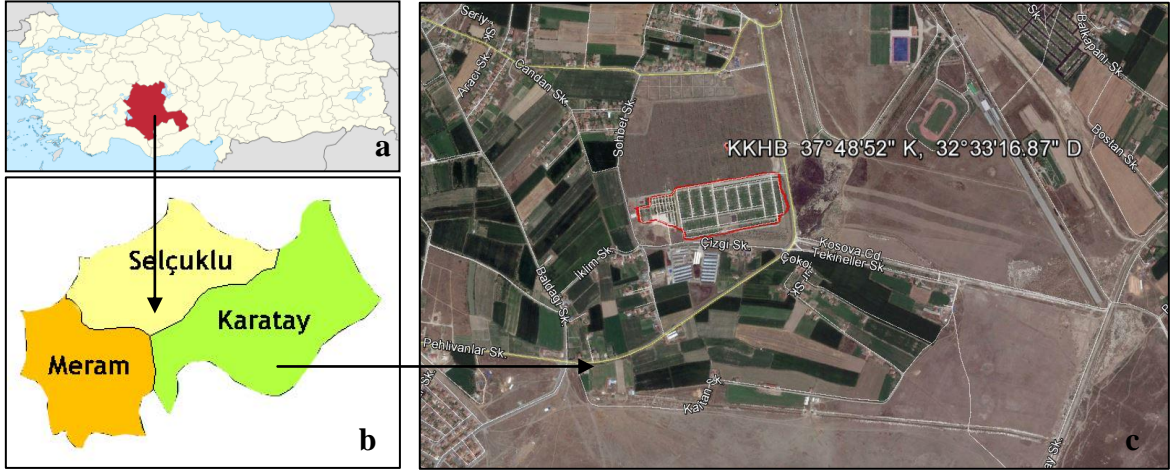
BÖLÜM 3

ARAŞTIRMA BULGULARI

Çalışmanın bu bölümünde KKHB'nin konumu, doğal ve kültürel özelliklerine ilişkin bulgulara yer verilmektedir.

3.1 KKHB Konumu ve Alan Özellikleri

Konya, Türkiye'nin en büyük yüzölçümüne sahip ilidir. Çalışma alanı, Konya kenti merkez ilçelerinden biri olan Karatay ilçesi sınırları içinde (Şekil 19), 37°48'52" Kuzey, 32°33'18" Doğu koordinatlarında bulunmaktadır. Çalışma alanı, Karatay Karaaslan Üzümcü Mahallesi'nde yer almaktadır. Hobi Bahçesi içinde toplam 252 parsel bulunmaktadır (Şekil 20). Hobi Bahçesi, ortak kullanım alanları ile birlikte toplam 166.000 m²'lik bir alana sahiptir. KKHB şehir merkezine 10 km uzaklıktadır (URL-12, 2013).

Şekil 19: Konya İlinin Türkiye haritasındaki konumu (a) (URL-13, 2013), Karatay merkez ilçesinin Konya ili haritasındaki konumu (b) (URL-13, 2013), KKHB'nin uydu görüntüsü (c) (URL-14, 2013).

Karatay Belediyesi, halkın Hobi Bahçelerine olan yoğun ilgisinden dolayı ilk kurulduğu günden bugüne hizmet veren 850 parsellik Karatay Hobi Bahçesinin (2015 yılında Saraçoğlu Hobi Bahçesi olarak yeni yerine taşınmıştır) ardından ikinci Hobi Bahçesini KKHB adıyla açmıştır. KKHB Karatay Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nce 2010 yılında kurulup, şahıslara kura yoluyla tahsis edilen bir bahçedir.

Şekil 20: KKHB uydu görüntüsü (URL-14, 2013).

Karatay Belediyesi, Hobi Bahçesinin konumunun yakınlarında bulunan Olimpiyat Parkı'ndan dolayı Karatay Karaaslan Mevlana Koruluğunda kurulduğunu ifade etmiştir. Belediye aynı zamanda daha öncesinde olduğu gibi bu Hobi Bahçesinin de 3 yıllığına bölge halkına tahsis edileceğini belirtmektedir.

KKHB'nin alan özellikleri aşağıda özetlenmiştir. Bu kapsamda alanın iklimsel özelliklerine, toprak özelliklerine, topoğrafya ve hidrolojik yapısının genel özelliklerine yer verilmiştir.

İklim: Konya'da yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve yağışlı olan karasal iklim etkilidir. Uzun yıllar ortalamasına göre sıcaklık ortalaması 11,4 °C'dir. En soğuk ay olan Ocak ayı ortalaması -0,4 °C, en sıcak ay olan Ağustos ayı ortalaması 23,2 °C'dir. Ortalama toplam yıllık yağış miktarı 319,2 mm'dir. Yıllık yağışın büyük kısmı kış aylarında görülmektedir. En fazla yağış Aralık (41.6 mm) ve Ocak (36.7 mm) olarak kaydedilmiştir. Hâkim rüzgâr yönü kuzey ve kuzeybatı yönleridir. Yıllık ortalama nispi nem % 59'dur (Anon. 2007; Önder ve Polat, 2008'den).

Toprak durumu: Konya kenti ve çevresinde en yaygın olarak başta alüvyal ve kolüvyal topraklar olmak üzere kırmızı kahverengi ve kahverengi orman toprakları görülmektedir. Kentin yerleşim alanında alüvyal topraklar yaygın olarak bulunmaktadır. Konya Arazi

Yetenek Sınıflamasına göre I. sınıf topraklar üzerinde yerleşmiştir. Yerleşim alanının güney ve güneydoğu sınırları I ve II. sınıf verimli topraklarla çevrilidir. Batı tarafta yer alan eğimli ve tepelik arazilerde V. ve VI. sınıf verimsiz ve kireçli topraklar görülmektedir (Anon. 1992; Önder ve Polat, 2008'den). Çalışma alanı Arazi Yetenek Sınıfı açısından I. sınıf alüvyal toprak üzerinde yer almaktadır.

Topoğrafya durumu: Konya kenti ortalama 1024 m yüksekliğindedir. En yüksek noktası Alâeddin Tepesi (1080 m) en alçak noktası Aslım Bataklığıdır (975 m). Yerleşim merkezinin büyük kısmı 1020 m-1030 m yükseklikleri arasında konumlanmıştır. Yerleşme alanının % 70'i düzlüklerden oluşmaktadır (Önder ve Polat, 2008). Çalışma alanı düz bir topoğrafyaya sahiptir.

Hidrolojik yapı: “Konya yeraltı su rezervleri bakımından oldukça zengindir. Ancak bu yeraltı su rezervleri tuzluluk oranının yüksek olmasından dolayı sorun oluşturmaktadır” (Yılmaz, 2001'e atfen Önder ve Polat, 2008). Çalışma alanında yer üstü su kaynağı olmadığından sulama ve diğer ihtiyaçlar için gerekli su, alandaki sondaj kuyularından sağlanmaktadır.

3.2 KKHB Ortak Kullanım Alanları

KKHB içerisinde ortak kullanım alanlarının kapsadığı alan 14.565 m²'dir. Bahçeye ana giriş tek noktadan sağlanmaktadır (Şekil 21). Giriş hem yaya hem de taşıt yolu kullanımı için ortak olarak planlanmıştır. Yaya ve taşıt yolu stabilize zeminden oluşmaktadır. Yer yer zeminde tümsekler oluşturulup hız kontrolü sağlanmaktadır. Kendi araçları dışında gelenler için alan girişinin yakınında 2 adet belediye otobüs durağı bulunmaktadır.

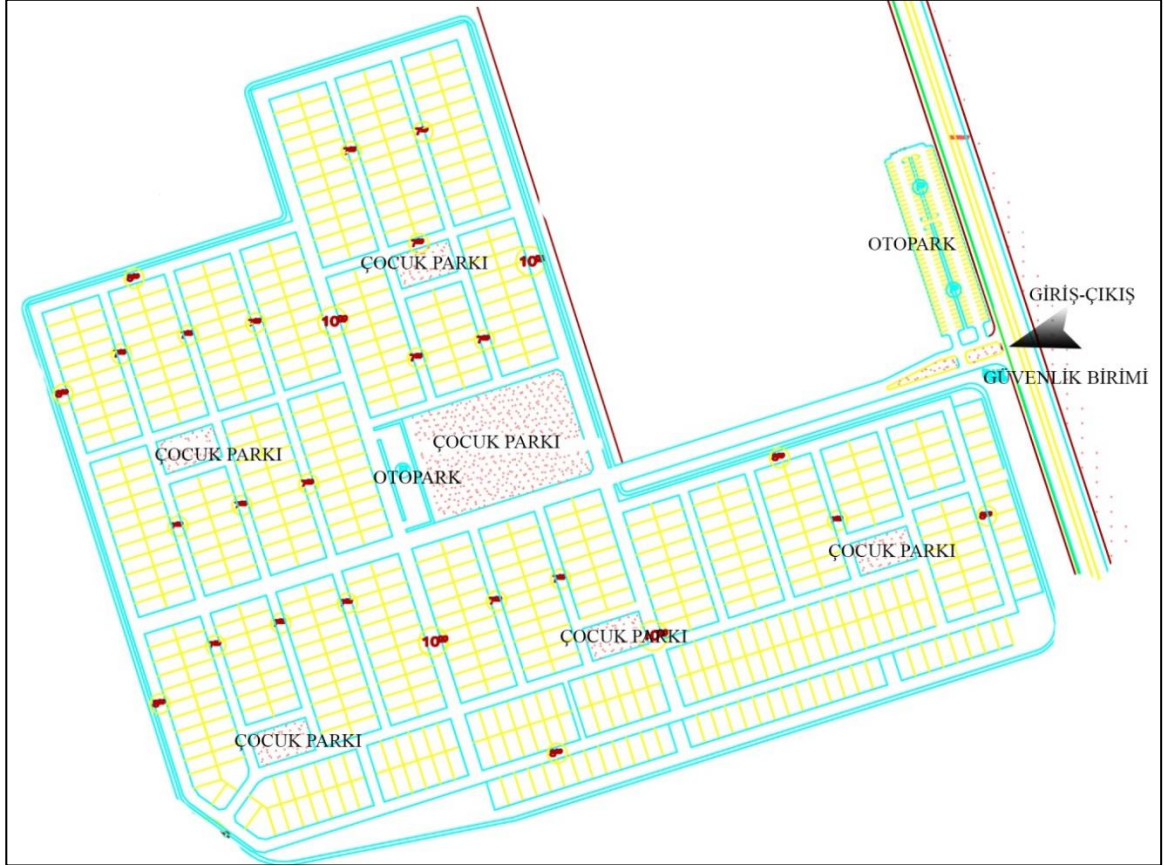
Şekil 21: KKHB girişı (URL-15, 2012).

Girişin sol tarafında güvenlik kulübesi bulunmaktadır (Şekil 22). Güvenlik görevlileri, bahçenin güvenliğini sağlamakla, giriş-çıkışları kontrol etmekle sorumludur. Hobi Bahçesinin belirli giriş-çıkış saatleri vardır. 07.00 – 24.00 saati dışında kullanımı yasaktır.

Şekil 22: KKHB güvenlik kulübesi.

Çalışma alanında otopark bulunmamaktadır. Kullanıcılar taşıtlarını kendi parselleri önüne park etmektedir. KKHB şekil 23'deki vaziyet planı incelendiğinde alanda planlanmış 2 adet otoparkın yer aldığı görülmektedir. Otoparkın biri alanın girişinde bulunmakta, diğeri ise alan içinde yer almaktadır. Hobi Bahçesi planlanırken otoparka yer verilmiş, ancak uygulamaya geçirilmemiştir.

Şekil 23: KKHB vaziyet planı (Çizen: Halil Karabıçak, 2014).

Çalışma alanının batısında 1 adet WC (Şekil 24), 1 adet mescit (Şekil 25), 1 adet çocuk oyun alanı, 1 adet fitness alanı (Şekil 26) ve yürüyüş alanı bulunmaktadır. Bu alanlar ortak kullanım alanlarıdır. KKHB vaziyet planı incelendiğinde toplam 6 çocuk oyun alanına yer verildiği görülmektedir.

Bahçe yakınlarında çöp konteynerleri (Şekil 27) bulunmaktadır. Her gün katı atıklar düzenli olarak toplanarak koku ve görüntü kirliliğinin oluşması engellenmektedir.

Şekil 24: KKHB’de bulunan WC.

Şekil 25: KKHB’de bulunan mescit.

Şekil 26: KKHB’de bulunan çocuk oyun alanı ve fitness (sağlıklı yaşam) alanı.

Şekil 27: KKHB’de bulunan çöp konteynerleri.

Parsellerin çevresinde *Robinia pseudoacacia* (Top akasya), *Thuja orientalis* (Doğu mazısı), *Rosmarinus officinalis* (Biberiye), *Ligustrum vulgare* (Kurtbağrı), *Tilia* sp. (Ihlamur), *Platanus* sp. (Çınar) ve mevsimlik çiçeklerle bitkisel tasarım yapılmıştır.

Alanın aydınlatması şebeke elektriğinden faydalanılarak, sokak aydınlatmaları aracılığıyla yapılmaktadır. Bahçe içerisine ve parsel kullanıcılarına özel, ayrıca bir elektrik hattı bulunmamaktadır.

3.3 KKHB Parselleri

KKHB’de toplam 252 parsel bulunmaktadır. Parsellerin yapısı dikdörtgen şeklindedir. 200 m²’lik parseller içerisinde kullanıcılar tarafından inşa edilen kulübeler bulunmaktadır.

Bu parseller, Karatay Belediyesi tarafından hazır hale getirilmiş şekilde kullanıcılara kiralanmıştır. Parseller birbirinden *Thuja orientalis* (Doğu Mazısı) bitkisi kullanılarak oluşturulan canlı çitlerle ayrılmaktadır. Her parsel 1’den 252’ye kadar numara verilmiştir.

Karatay Belediyesi tarafından toprak ekilmeye hazır hale getirilmeden kullanıcılara teslim edilmektedir. Her kullanıcı kendi bahçesinden sorumludur. Toprağı ekilmeye uygun hale getirip, damlama sulama hortumlarının çekilmesi, gübrenmesi, ekim-dikim yapılacak bitki, sebze ve meyvelerin seçimi kullanıcılara bırakılmıştır.

Kullanıcılar kura yolu ile belirlenen parselleri 3 yıllığına kiralamakta, yıllık kira bedeli ödeyerek bahçelerini kullanmaktadırlar. Karatay Belediyesi tarafından hazırlanan

yönetmelikte bulunan kurallar doğrultusunda bahçeler kullanılmakta, aksi takdirde kira sözleşmesi (EK-A) feshedilmektedir.

KKHB’de su ihtiyacının karşılanması için 1 adet su deposu ve her bahçenin içerisinde 1 adet musluk bulunmaktadır. Bu musluk ile parsel içerisindeki bitkiler sulanmaktadır. Parsellerin sulama sistemi damla sulama (Şekil 28) ile sağlanmaktadır. Hortumla sulama kesinlikle yasak olup, bu şekilde sulama yapıldığı takdirde cezai işlem uygulanmaktadır. KKHB içerisinde içme suyu için çeşme bulunmaktadır (Altın, 2014).

Şekil 28: KKHB’de damlama sulama sistemi.

Hobi Bahçesinin en yoğun kullanımı ekim-dikim zamanlarında olmaktadır. Mart ayında başlayan kullanıcılar, toprağı ekim-dikime hazır hale getirip, üretecekleri sebzelerin tohumlarını, fidelerini kendi imkânları ile alıp ekim-dikimini yapmaktadırlar. Kullanıcıların bazıları sadece sebze ekimi yaparken, kimileri aynı zamanda meyve de (Şekil 29) yetiştirmekte, kimileri ise görselliğe de önem vererek bahçesini bunların yanı sıra mevsimlik çiçeklerle de süslemektedirler. Sebze, meyve ve bitkilerin bakımından yine bahçe kullanıcıları sorumludur. Hasat toplama zamanı geldiğinde ürünler yine kullanıcılar tarafından toplanmaktadır (Şekil 30). Sebzelerin hasat toplama zamanı tohum ve fide oluşuna göre farklılık göstermektedir.

Şekil 29: KKHB’de çilek ekilmiş bir parsel.

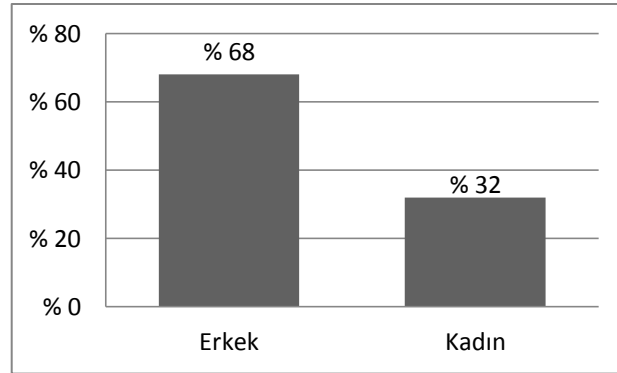
Şekil 30: KKHB ürünlerin toplanma zamanı.

3.4 KKHB Kullanıcılarına İlişkin Bulgular

Anket uygulamasından elde edilen veriler IBM SPSS Statistics 20 programında girilmiş ve aynı program üzerinde analizleri yapılarak tablolara ve şekillere aktarılmıştır. Anket sorularının ilk kısmını oluşturan Bölüm 1’de sorulan kişisel sorular, frekansları alınarak yüzdelerle açıklanmıştır. İlk bölümde oluşturulan sorular kullanıcıların cinsiyetleri, yaşları, medeni durumları, var ise çocuk sayıları ve meslekleri şeklinde sırasıyla sorulmuştur. Bölüm 2’de ise Hobi Bahçelerinin kullanımı ve kullanıcıların memnuniyetiyle ilgili sorular sorulmuş, bu bölümde de 47 adet soru yer almıştır. Bu

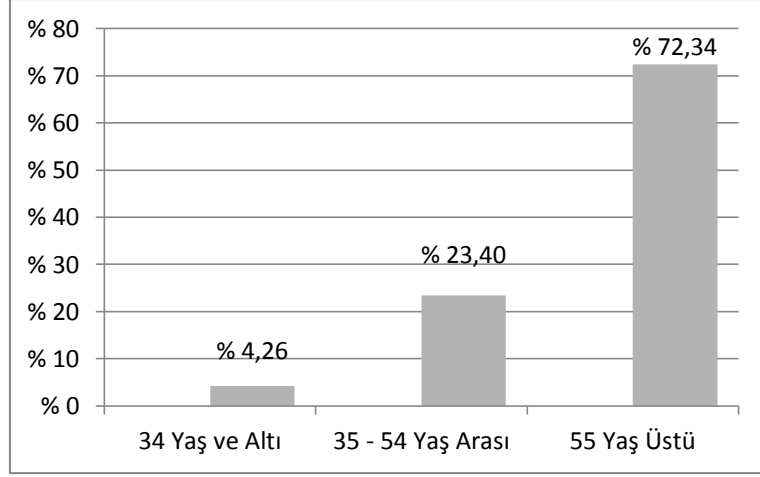
soruların önemli bir kısmı iki seçenekli “Evet” ve “Hayır” cevaplarından oluşan sorulardır. Gereken sorularda kullanıcının vermiş olduğu cevabın gerekçelerini öğrenmek amacıyla “Çünkü” ile başlayan boşluklar verilmiş, cevaplayan kullanıcılardan bu gerekçelerin istenildiği takdirde verilmesi amaçlanmıştır. Geri kalan soruların bir kısmını da Likert ölçekli cevapların yer aldığı sorular oluşturmaktadır. Bu soruların yanı sıra çoktan seçmeli cevaplar da vardır ve anketin son sorusu, anket içerisinde yer almayıp kullanıcıların haricen karşılaştıkları sorunları içeren ucu açık bir sorudan oluşmuştur. İkinci bölümde de yüzdelik hesaplamalarla frekans analizleri yapılmış, ayrıca bazı soruların cevaplarında aranabilecek ilişkilerin var olup olmadığına dair Pearson’ın korelasyon testi ile ölçümler yapılmıştır.

Anket uygulanan kullanıcıların cinsiyet dağılımları Şekil 31’de görüldüğü gibidir. 47 kullanıcının % 68’ini erkekler oluştururken, kalan % 32’sini de kadınlar oluşturmuştur. Kullanıcılarda erkeklerin baskın oranda çıkmasının belirgin bir sebebi ölçülmemiştir. Söz konusu anketin uygulanması esnasında var olan ailelerden erkeklerin cevaplandırma konusunda daha istekli olduğu gözlemlenmiştir.

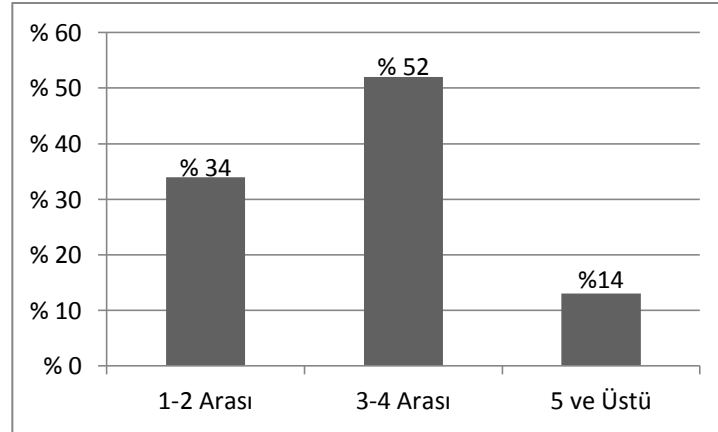
Şekil 31: Kullanıcıların cinsiyet dağılımı.

Kullanıcıların yaş dağılımlarına bakıldığında, yaş grupları “34 yaş altı”, “35-54 yaş arası” ve “55 yaş ve üstü” olarak 3 ayrı kategoride değerlendirilmiştir. Bu yaş gruplarının büyük bir oranını % 72,34 ile 55 yaş üstü grubu oluşturmaktadır. Şekil 32’den de anlaşılacağı gibi bahçe kullanıcılarının büyük bir çoğunluğunu orta ve üst yaş grubundan olduğu söylenebilmektedir.

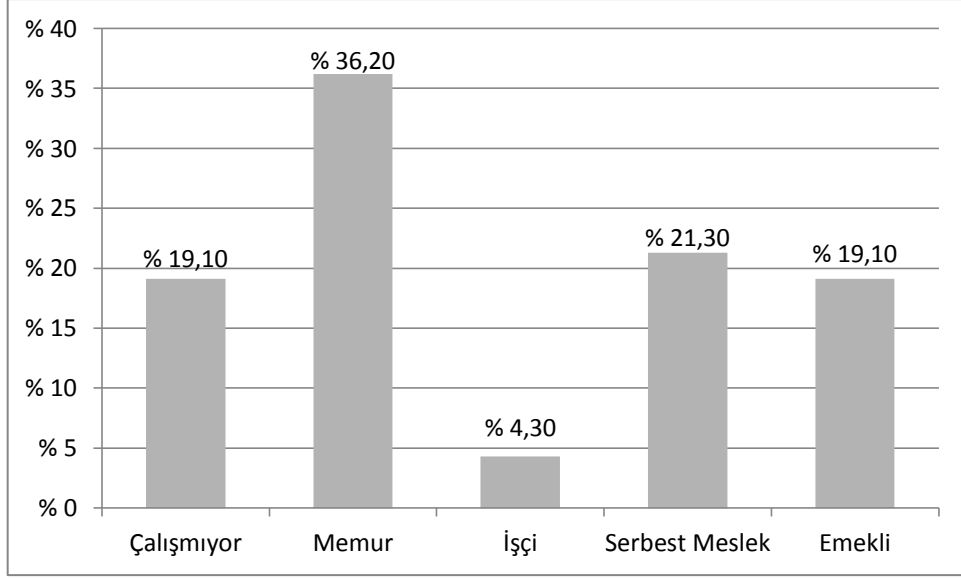
Şekil 32: Kullanıcıların yaş dağılımı.

Sorulan kişisel sorulardan bir diğeri ise kullanıcıların medeni halleridir. Bu soruya tüm kullanıcılar “Evet” şıkkını işaretleyip evli olduklarını ifade etmişlerdir. Çocuk sahibi kullanıcıların sayılarına bakıldığında % 98’inin çocuk sahibi olduğu görülmektedir. Çocuk sahibi kullanıcılar “1-2 arası çocuk sahibi olanlar”, “3-4 arası çocuk sahibi olanlar” ve “5 veya daha fazla çocuğa sahip olanlar” olarak 3’e ayrılmıştır (Şekil 33).

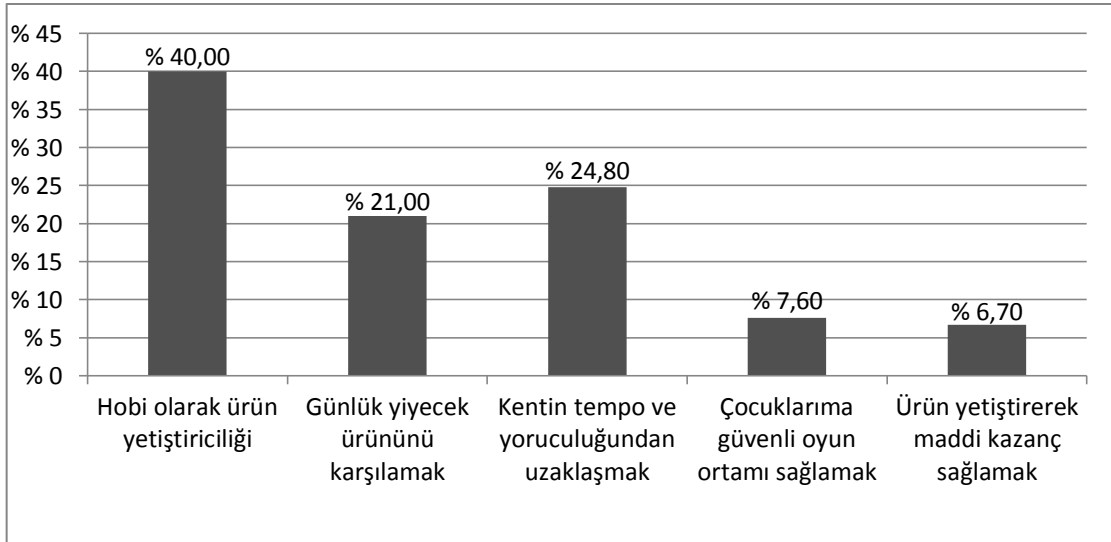
Şekil 33: Kullanıcıların çocuk sayılarına göre dağılımı.

Kullanıcıların meslek grupları dağılımları Şekil 34’te görülmektedir. Kullanıcıların içerisinde aktif olarak çalışanlar, çalışmayanlara göre yüksek bir orana sahiptir.

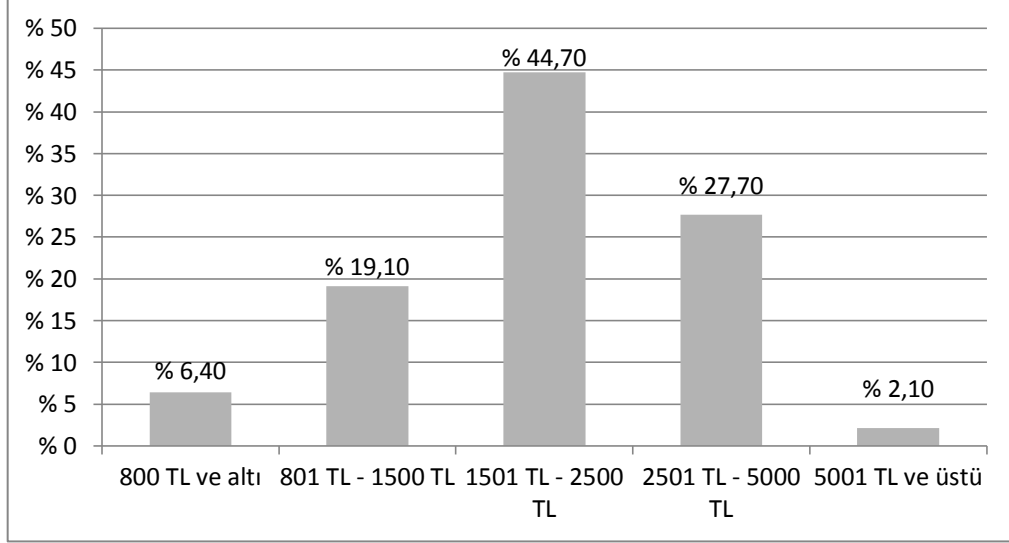
Şekil 34: Kullanıcıların meslek dağılımı.

İkinci bölümün sorulan ilk sorusu, kullanıcıların Hobi Bahçesini kiralama amaçlarını öğrenme amacıyla sorulmuştur. Bu soruda kullanıcılardan bir veya daha fazla seçeneği amaçları doğrultusunda işaretlemeleri istenmiştir. Şekil 35'te, KKHB'nin kiralama amaçlarından biri olan "hobi olarak ürün yetiştiriciliği" en çok işaretlenen seçenek olarak belirlenmiştir.

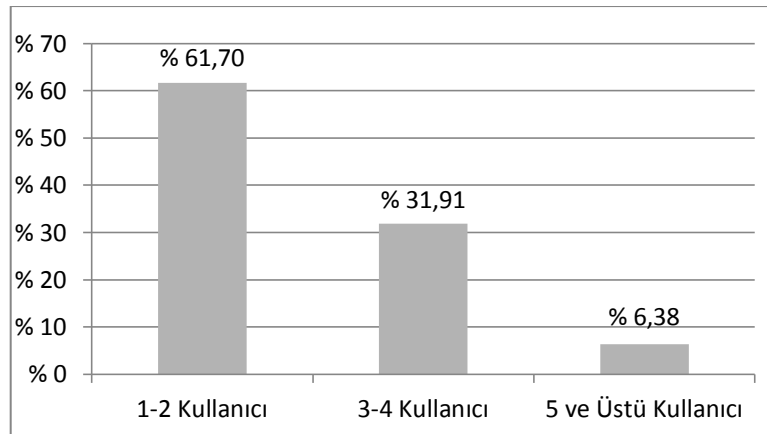
Şekil 35: Kullanıcıların Hobi Bahçesini kiralama amaçlarına göre dağılımı.

Kullanıcıların gelir durumlarına bakıldığında (Şekil 36) büyük bir kısmı orta ve düşük gelir grubunda yer alırken, % 2,1'lik kısmını yüksek gelirli aileler oluşturmaktadır. % 44,7 oranla neredeyse yarısını 1501-2500 TL arası gelir grubu oluşturmaktadır.

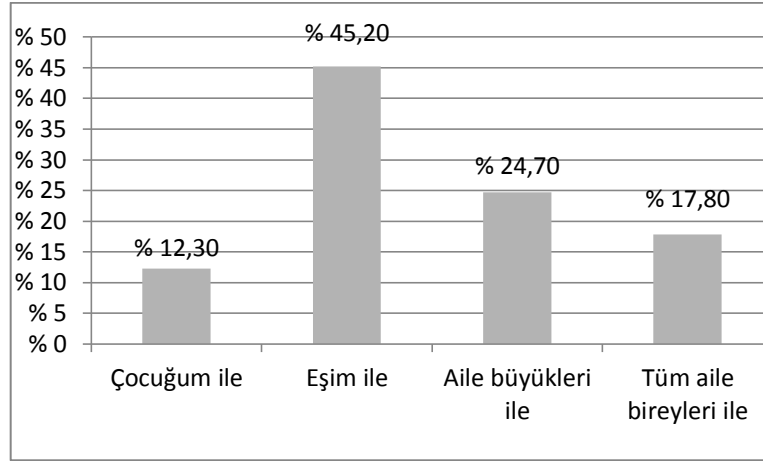
Şekil 36: Kullanıcıların gelir durumlarına göre dağılımı.

Aile içinde Hobi Bahçesini kullananlara dair sorulan soruda kullanıcıların yarısından fazlası, kendisinin ve eşinin kullandığını belirtmişlerdir. Hiçbir kullanıcıdan sadece kendisinin kullandığı cevabı alınmamıştır. Şekil 37'de aileleri içinde kullanıcı sayısının ikiden fazla olduğu cevabını veren kullanıcı oranı % 37,29'dur. Ayrıca aile içerisinde engelli bir birey olup olmadığı sorusuna hiçbir kullanıcının evet cevabını vermediği de görülmüştür.

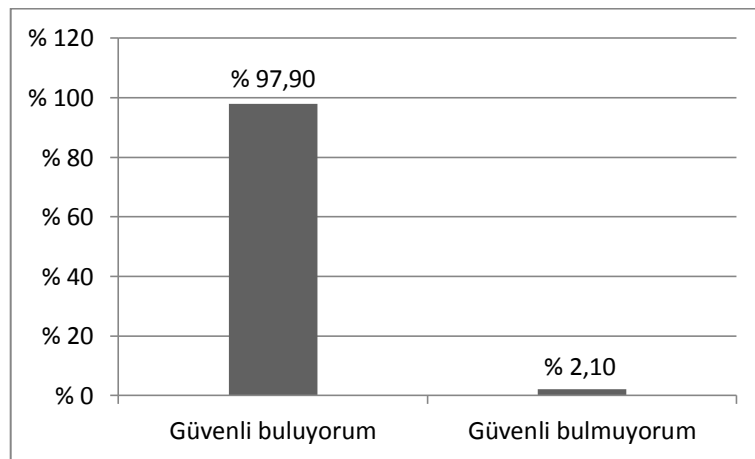
Şekil 37: Aile içinde Hobi Bahçesini kullananların sayılarına göre dağılımı.

6. soruda kullanıcıların Hobi Bahçesine kimlerle gittikleri sorulmuştur. Verilen seçenekler, kullanıcıların birden fazla seçeneği işaretleyebileceği şekildedir. 5 seçenek verilen soruda, tek başına Hobi Bahçesine gittiğini ifade eden hiçbir kullanıcıya rastlanmamıştır. En çok işaretlenen seçenek % 45,2 ile “Eşim ile” seçeneği olmuş, diğer tüm seçenekler kullanıcıların % 50’sinden daha azı tarafından işaretlenmiştir (Şekil 38).

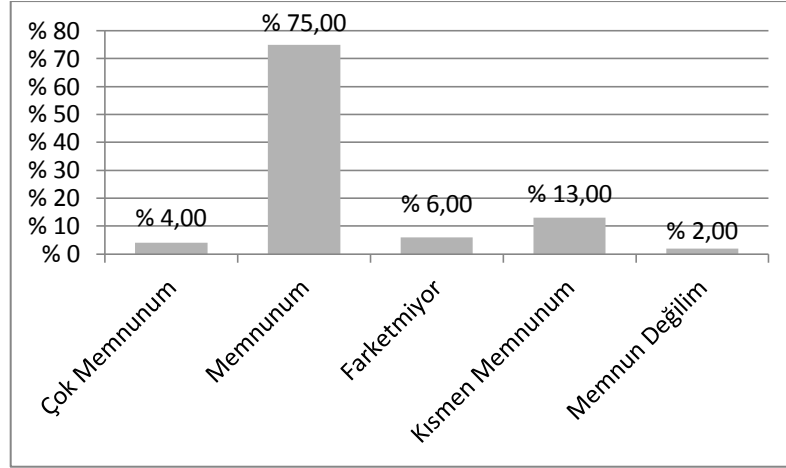
Şekil 38: Kullanıcıların Hobi Bahçesine birlikte gittikleri kişilere göre dağılımı.

Güvenlik yeterliliği konusunda kullanıcıların neredeyse tümünün olumlu görüş belirttiği görülmektedir (Şekil 39). Cevapların sadece % 2,1’inin yetersiz gördüğü soruda 1 kullanıcı hariç tüm kullanıcılar güvenliğin yeterli olduğunu düşünmektedir.

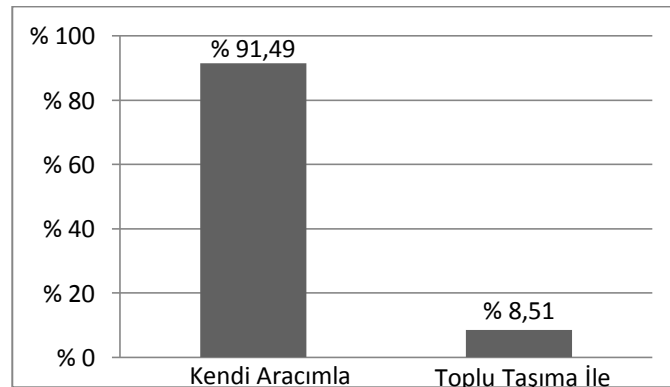
Şekil 39: “Hobi Bahçesinin güvenliğini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevapların oranı.

Hobi Bahçesinin kente uzaklığının kullanıcılar tarafından memnuniyetini ölçmek için sorulan 8. soruya, memnun olduklarını ifade eden kullanıcı % 75 iken, bu kullanıcılar arasında % 4'ünün çok memnun olduğu gözlemlenmiştir. Hiç memnun olmayan kullanıcı oranı yalnızca % 2 iken, kısmen memnuniyet duyan kişi oranı ise % 13'tür (Şekil 40).

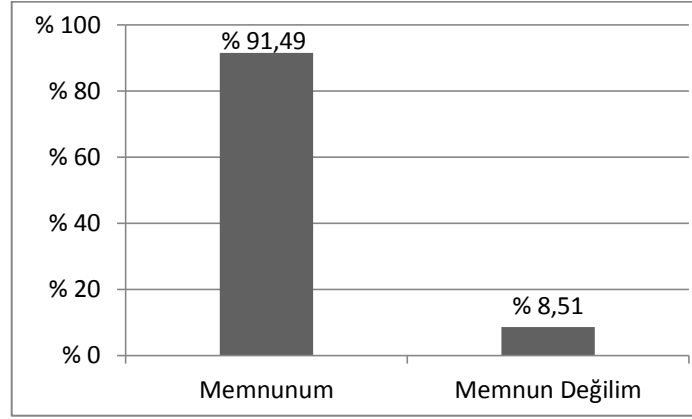
Şekil 40: “Hobi bahçesinin kent merkezine uzaklığından memnun musunuz?” sorusuna verilen cevapların oranı.

Değerleri Şekil 41’de görülen 10. soruda kullanıcıların Hobi Bahçesine nasıl ulaştıkları sorulmuştur. Cevaplarda kullanıcılara 5 seçenek sunulmuştur ve bu seçenekler; “Kendi aracım ile”, “Toplu taşıma ile”, “Bisikletle”, “Yürüyerek” ve “Başkasının aracı ile” şeklindedir. Kullanıcılar ya kendi araçları ile ya da toplu taşıma ile çalışma alanına erişim sağladıklarını ifade etmişlerdir. Kullanıcıların % 90,49’unun çalışma alanına kendi araçlarıyla gittikleri cevabı alınmıştır.

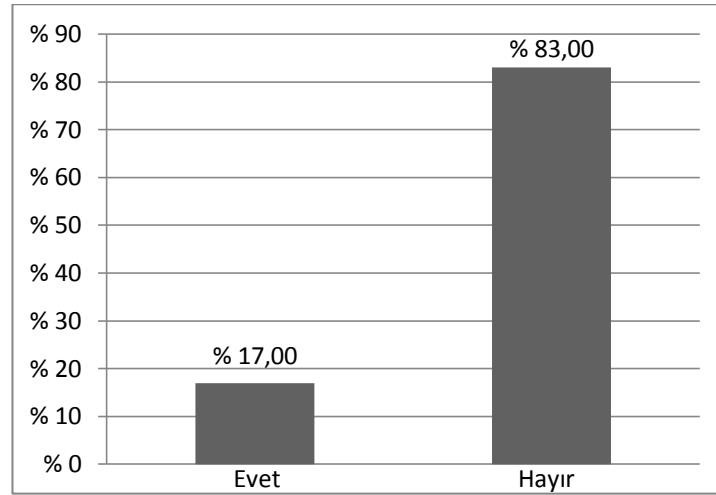
Şekil 41: “Hobi bahçesine ulaşımınızı hangi vasıta ile sağlıyorsunuz?” sorusuna verilen cevapların oranı.

Şekil 42’te, kullanıcılara Hobi Bahçesi parsel büyüklüklerinin yeterli olup olmadığı sorulduğunda “Evet” cevabı veren kullanıcıların oranı yüksek görülmektedir.

Şekil 42: “Parsel büyüklüğü yeterli mi?” sorusuna verilen cevapların oranı.

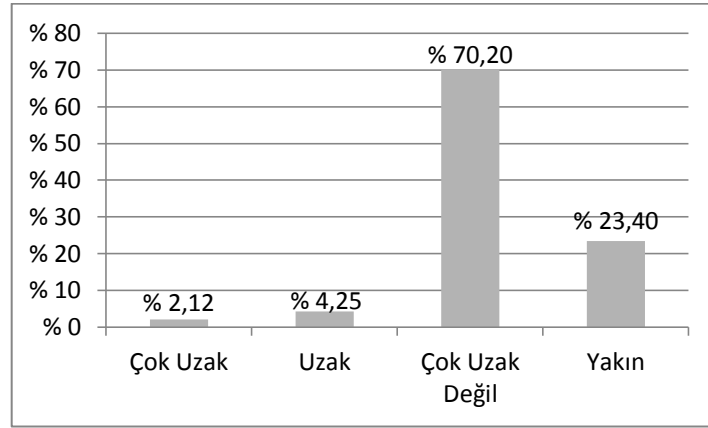
Kullanıcıların yolun yapısından rahatsız olup olmadıklarını öğrenmek amacıyla sorulan 14. soruya kullanıcıların % 83’ü yolun yapısından rahatsızlık duyduklarını dile getirmişlerdir (Şekil 43).

Şekil 43: “Hobi bahçesi içerisindeki yolun stabilize yapıda olması sizi rahatsız ediyor mu?” sorusuna verilen cevapların oranı.

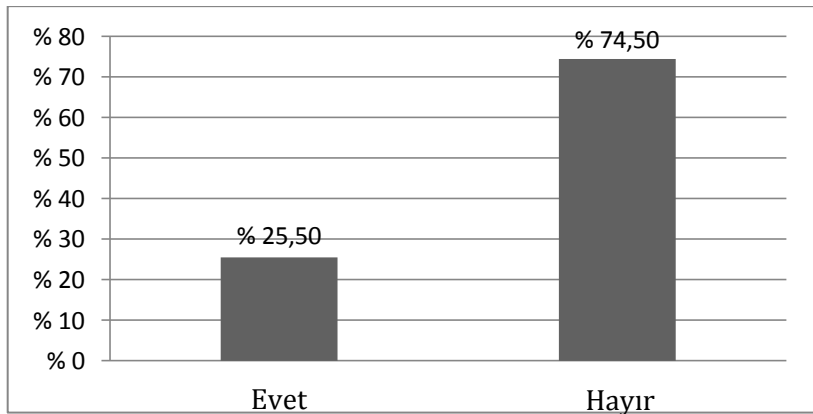
Kullanıcıların Hobi Bahçesi içerisinde ortak kullanımlara erişimlerine dair sorulan soruda, buldukları parselin bu noktalara olan uzaklığı sorulmuş, ortak kullanım alanlarının merkezi bir konumda olduğu sonucuna varılmıştır. Kullanıcıların hiç biri kendi

buldukları parselin ortak kullanım alanlarına çok yakın olduğunu ifade etmemiş olsalar da yakın olduğunu veya çok uzak olmadığını ifade edenlerin oranı % 94'tür (Şekil 44).

Şekil 44: "Parsellerin Ortak kullanımlara erişim nasıldır?" sorusuna verilen cevapların oranı.

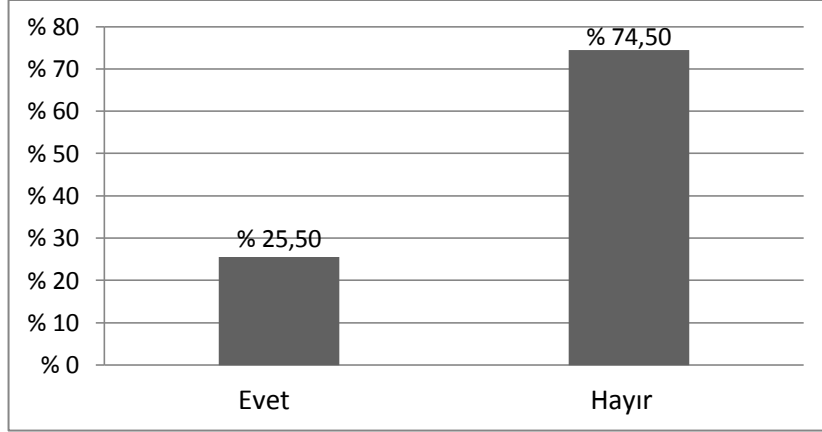
Kullanıcıların Hobi Bahçesini edinmeden önceki yaşantılarında, kendilerinin bahçe ve yetiştirilen yiyecek ürünleriyle olan ilişkileri 17. sorularda (Şekil 45) sorulmuştur. Kullanıcıların daha önce ürün yetiştiriciliği yapıp yapmadıkları sorulmuştur. Daha önce ürün yetiştiriciliği yaptıklarını ifade edenleri oranı % 25,5 dir. Bu soruyu takip eden 19. sorunun sorulmasının amacı ise bahçeleri kiralayan kullanıcıların yüzde kaçının bu bahçelerden maddi bir beklenti sağladıklarını ölçmek olmuştur.

Şekil 45: "Daha önce hiç ürün yetiştiriciliği yaptınız mı?" sorusuna verilen cevapların oranı.

Şekil 46'da, çalışma alanının kullanım hedefleri arasında maddi beklentinin olup olmadığı sorulmuştur. Tüm kullanıcılar arasında, bahçede ürün yetiştirip bundan para kazanmayı

hedefleyenlerin oranı % 25,5'dur. Yani her 4 kullanıcıdan 1'inin böyle bir hedefi olduğu söylenebilir. Bu beklenti içerisinde olan kullanıcıların daha önce ürün yetiştirmiş ve bundan maddi kazanç elde etmiş olan kullanıcılara olan oranı ise çok daha yüksektir. Toplam 47 kullanıcıdan 12'si geçmişte ürün yetiştiriciliği yapmış, bu 12 kişiden 9'u yetiştirdikleri ürünleri satarak para kazanmış ve bu kazancı sağlayan 9 kişiden 8'i de tekrar ürün yetiştiriciliğinden kazanç elde etmeyi hedeflediklerini belirtmişlerdir.

Şekil 46: “Bahçede yetiştirilen üründen bu ürün yetiştiriciliğinden hiçbir maddi getiri sağladınız mı?” sorusuna verilen cevapların oranı.

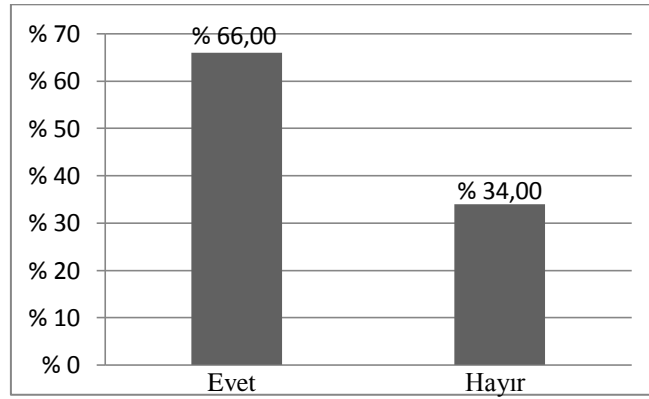
Maddi beklentiyle ilgili yapılan bir diğer analiz (Tablo 4), kullanıcıların sahip oldukları gelir miktarıyla Hobi Bahçesinden elde edilebilecek maddi kazanç beklentisi arasındaki ilişkiyi ölçmek amacıyla yapılmıştır. Kullanıcıların gelirleri ile Hobi Bahçesini kullanma amaçları arasındaki ilişkiye bakılırsa, gelir ile Hobi Bahçesinden maddi beklenti arasında 0.01 katsayısında orta düzeyde pozitif anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir. İkisi arasındaki ilişkiye düşük gelirlilerin Hobi Bahçesinden maddi beklenti içerisinde olup olmadığını ölçmek amacıyla bakılmış ve gelir düştükçe bahçeden maddi beklentinin olabileceği ihtimali artmıştır.

Tablo 4: Kullanıcıların gelirleri ve bahçe kullanım hedefleri arasındaki ilişki.

		Gelir	Bahçeden Maddi Beklenti
Gelir	Pearson Korelasyonu	1	,543**
	Anlamlılık (2-uçlu)		,000
	Sayı	47	47
Bahçeden Maddi Beklenti	Pearson Korelasyonu	,543**	1
	Anlamlılık (2-uçlu)	,000	
	Sayı	47	47

** . Korelasyon 0.01'de anlamlıdır.

Kullanıcılara parsel ekim-dikim süresince herbisit, pestisit veya hormon gibi kimyasal ilaçlar kullanıp kullanmadıkları sorulmuştur (Şekil 47). Kullanıcıların % 66'sı kullandıklarını ifade etmişlerdir.

Şekil 47: “Herbisit, pestisit veya hormon vb. gibi kimyasal ilaçlar kullanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevapların oranı.

Kimyasal ilaç kullanan kullanıcıların % 93,5'i bu ilaçları ve miktarlarını belirlemede zirai ilaçları satan yerlerden faydalandıklarını söylemişlerdir. İki ve daha fazla şikkın işaretlenebildiği bu soruda, ilaçları ve miktarlarını diğer Hobi Bahçesi kullanıcılarından edindikleri bilgiyle belirleyen kullanıcıların oranı % 61,3, yan parseldeki kullanıcılardan yararlanan kullanıcıların oranı da % 35,5'dur. Böylece büyük bir kısmın Hobi Bahçesi içerisinde bilgi alışverişinde bulunduğu söylenebilir. Televizyon programlarından duyduklarına göre belirleyenlerin hem de “Diğer” seçeneğini işaretleyerek başka kaynaklardan faydalananların oranı da (bitki ile ilgili bilgisi olan kişilerden, kitap ve internetten öğrenen) % 12,9'dur (Tablo 5).

Tablo 5: Kullanılan ilaç ve miktarının belirlenmesinde edinilen bilgilerin kaynağı.

	Cevaplar		İşaretlenme Yüzdesi	
	Cevaplanma Sayısı	Yüzde		
İlacı ve ilaç miktarını nasıl belirlersiniz?	<ul style="list-style-type: none"> • Yan parseldeki Hobi Bahçesi kullanıcılarından 	11	16,4%	35,5%
	<ul style="list-style-type: none"> • Diğer Hobi Bahçesi kullanıcılarından 	19	28,4%	61,3%
	<ul style="list-style-type: none"> • TV'den duyduklarımızdan 	4	6,0%	12,9%
	<ul style="list-style-type: none"> • Zirai ilaç satanlardan 	29	43,3%	93,5%
	<ul style="list-style-type: none"> • Diğer 	4	6,0%	12,9%

Kullanıcılara sorulan 23, 24 ve 25. soruların amacı bahçeyi kullanım esnasında herhangi bir birimden yardım alınıp alınmadığını öğrenmektir. 23. soruda herhangi bir profesyonelden yardım alıp almadığı sorulmuş, sadece % 6'sının bu soruya "Evet" cevabı verdiği görülmüştür. Takip eden 24. ve 25. sorularda ise Hobi Bahçesinin ve Ziraat Odasının herhangi bir yardımı olup olmadığı sorulmuş, bu sorulara da hiçbir kullanıcının yardım aldığına rastlanılmamıştır. Profesyonel yardım alan kullanıcılar, bu yardımları nerelerden aldıklarına dair cevaplarında ise, bir kullanıcı ebeveynlerinden, diğer bir kullanıcı ise internetten yardım aldığını ifade etmiştir.

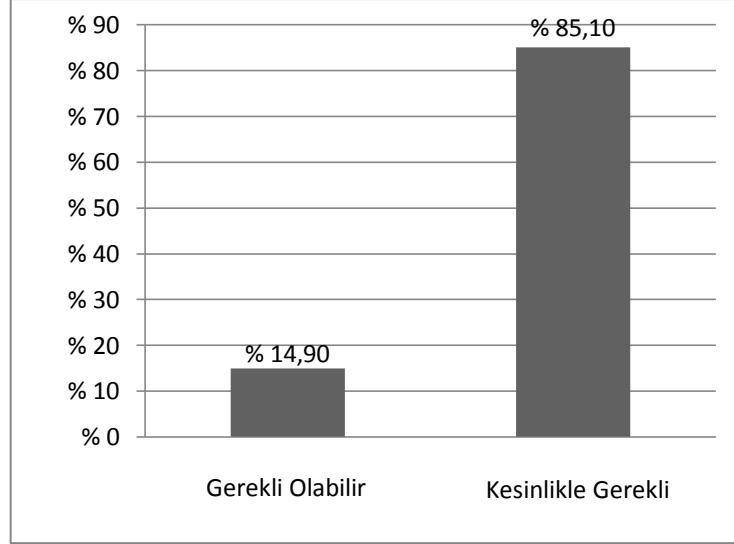
23, 24 ve 25. soruların devamında Hobi Bahçesinin kendileri için bilgilendirme semineri düzenleyip düzenlemedikleri de sorulmuştur. Kullanıcıların bu konuda bir seminer almadığı ifade edilmiştir. Bir sonraki soruda gelecekte böyle bir seminerin düzenlenmesini isteyip istemedikleri sorulduğunda ise, % 94'ünden düzenlenmesi gerektiği cevabı alınmıştır.

Hobi Bahçesinde yer alan parsellerin ürün ekimi-toplama safhasında kullanıcıların herhangi bir bilgilendirme alıp almadıkları sorulduğunda, 47 kullanıcıdan 18'i herhangi bir bilgilendirme almadıklarını ifade etmişlerdir (Tablo 6).

Tablo 6: Ürün yetiştiriciliği- hasat zamanı- sulama-bitki zararlanması vb. ile ilgili bilgilerin kimlerden alındığı.

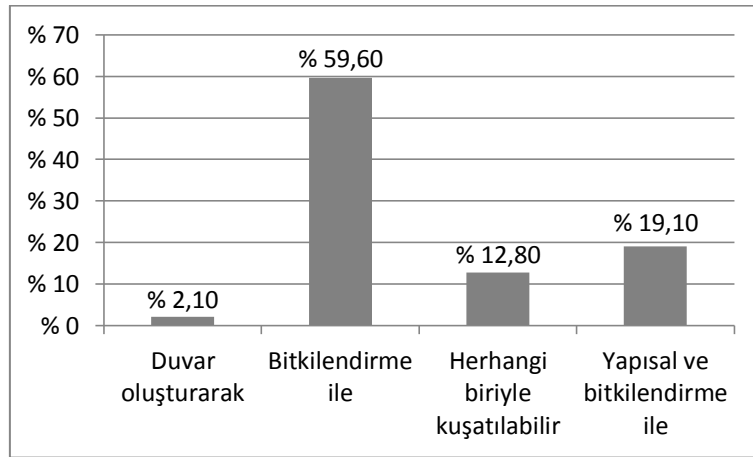
	Cevaplar		İşaretlen me Yüzdesi	
	Cevaplanma sayısı	Yüzde		
Ürün yetiştiriciliği- hasat zamanı- sulama-bitki zararlanması vb. ile ilgili bilgilendirmeyi kimlerden aldınız?	• Yan parseldeki Hobi Bahçesi kullanıcılarından	11	13,9%	39,3%
	• Diğer hobi bahçeleri kullanıcılarından	19	24,1%	67,9%
	• Ziraî ürünleri aldığımız yerden	28	35,4%	100,0%
	• TV'den duyduklarımızdan	2	2,5%	7,1%
	• Bu konuyla ilgili bilgili kişilerden	17	21,5%	60,7%
	• Diğer	2	2,5%	7,1%
Toplam	79	100,0%	282,1%	

KKHB’de konaklama kulübeleri kullanıcıların ihtiyacına cevap verecek nitelikte yapılmakta ve istenirse kullanıcı tarafından yaptırabilmektedir. Sorular arasında kullanıcılara kulübelerinin olup olmadığına dair verilen cevapların hepsi, kulübelerinin olduğudur. Diğer bir ifadeyle tüm kullanıcılar kendi imkânlarıyla kulübelerini yapmış veya yaptırmışlardır. Sorulan bu sorunun (34. Soru) hemen ardından konaklama kulübesinin gerekli olup olmadığı sorulmuş, 47 kullanıcının hepsi parsel içinde kulübenin gerekliliğini ifade etmiştir (Şekil 48).

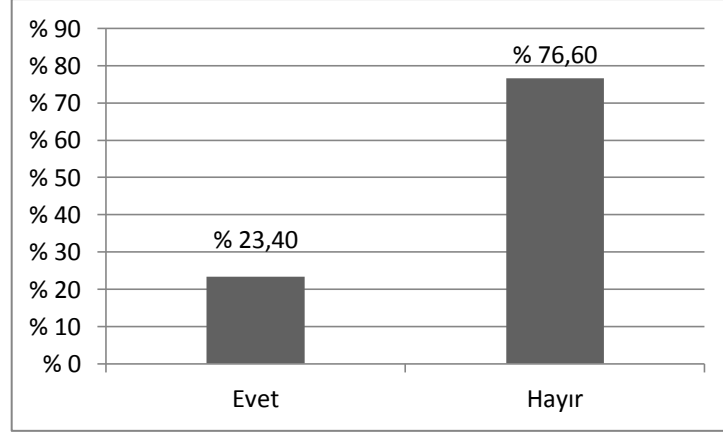
Şekil 48: “Hobi bahçesi içerisinde konaklama kulübesi gerekli mi?” sorusuna verilen cevapların oranı.

37 ve 38. sorular Hobi Bahçesinin etrafının kuşatılmasıyla ilgili sorular olup, 37. soruda kendilerine Hobi Bahçesinin kuşatılmasını isteyip istemedikleri sorulmuştur. 3 kullanıcı (% 6) çevrenin kuşatılmasını istemediği cevabına ulaşılmış, 38. soruya ise 44 kişi cevaplandırma yapmıştır. Soruya cevaben ön plana çıkan görüş, kullanıcıların % 59,6’sının çevrenin kuşatılmasının bitkilendirme ile yapılması gerektiği görüşü olmuştur. % 19,1’de yapısal ve bitkisel ile olması gerektiğini ifade etmiştir (Şekil 49).

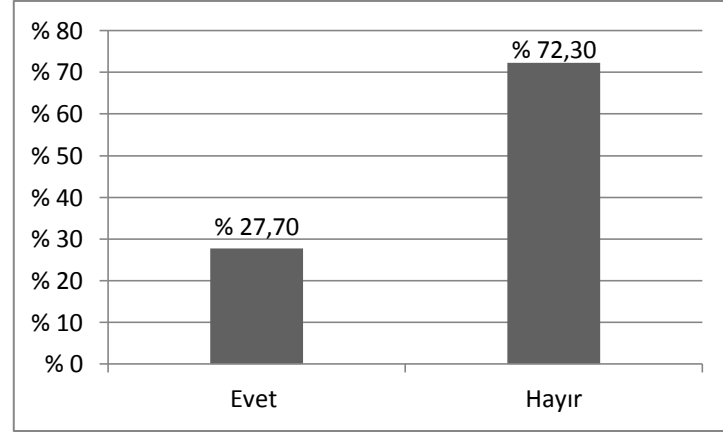
Şekil 49: “Hobi Bahçesinin çevresi nasıl kuşatılmalıdır?” sorusuna verilen cevapların oranı.

Aydınlatmanın Hobi Bahçesi içerisindeki yeterliliğini ölçtüğümüz 39. soruya kullanıcıların yine 3/4’ünden fazlası (% 76,6) “yetersiz” yanıtı vermişlerdir (Şekil 50).

Şekil 50: “Sizce Hobi Bahçesinin aydınlatması yeterli mi?” sorusuna verilen cevapların oranı.

Kentsel donatı eksikliğiyle ilgili olan “Dinlenme alanlarını yeterli buluyor musunuz?” sorusuna kullanıcıların “aydınlatma” sorusuna vermiş oldukları “hayır” cevabına yakın bir oranda (% 72,3) bu soruya da “yetersiz” cevabını verdikleri görülmüştür (Şekil 51).

Şekil 51: “Yeterli dinlenme alanına sahip mi?” sorusuna verilen cevapların oranı.

KKHB içerisinde gerekli olduğu düşünülen tesislerin hangileri olduğu kullanıcılara sorulmuştur. Verilen 8 seçenek de kullanıcıların en az biri tarafından işaretlenmiş ve 6 seçeneğin de kullanıcıların % 70’i tarafından işaretlendiği görülmüştür (Tablo 7).

Tablo 7: Hobi Bahçesi içerisinde yer alması istenen tesisler.

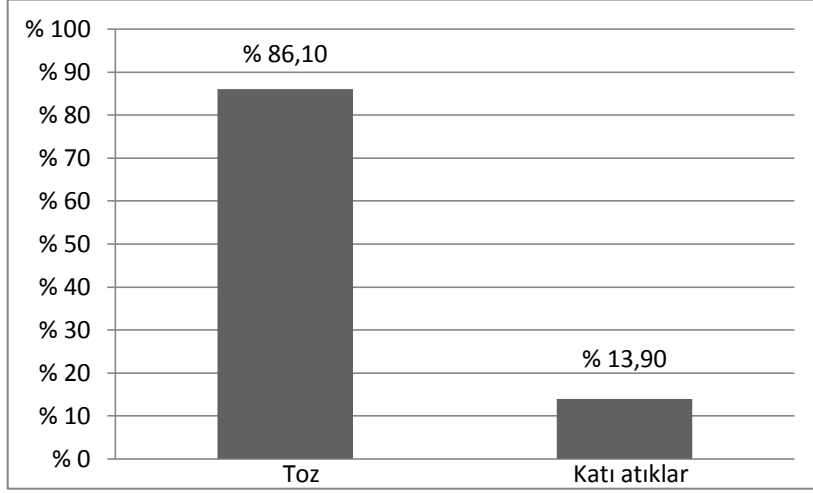
	Cevaplar		İşaretlenme Yüzdesi	
	Cevaplanma Sayısı	Yüzde		
Hobi Bahçesinde olması İstenen tesisler	• Spor Sahaları	34	13,8%	73,9%
	• Çocuk Oyun Alanları	36	14,6%	78,3%
	• Ortak Dinlenme Alanı	37	15,0%	80,4%
	• Ortak Depo Alanı	16	6,5%	34,8%
	• Yönetim Birimi	44	17,8%	95,7%
	• Güvenlik Birimi	40	16,2%	87,0%
	• Otopark	36	14,6%	78,3%
	• Diğer	4	1,6%	8,7%

Hobi Bahçesi içerisinde yer alması gerektiği ifade edilen yönetim birimleri ise “İdari Birim”, “Güvenlik Birimi”, “Alet Ekipman Deposu”, “Bahçe Bitkileri Zararları Birimi” ve “Ziraat Birimi” şeklinde verilmiş, kullanıcıların büyük bir bölümünün tüm bu ifade edilen birimlerin olması gerektiği sonucuna varmışlardır (Tablo 8). Hepsi arasından en çok olması gerektiği söylenen birim ise kullanıcıların % 95,7 tercih ettiği “Ziraat Birimi” olmuştur. Diğer tüm birimler % 80 üzeri tarafından seçilmişlerdir.

Tablo 8: Hobi Bahçesi içerisinde olması istenen yönetim birimleri.

	Cevaplar		İşaretlenme Yüzdesi	
	Cevaplanma Sayısı	Yüzde		
İstenilen Yönetim Birimleri	• İdari Birim	41	20,5%	89,1%
	• Güvenlik Birimi	38	19,0%	82,6%
	• Alet Ekipman Deposu	37	18,5%	80,4%
	• Bahçe Bitkileri Zararları Birimi	40	20,0%	87,0%
	• Ziraat Birimi	44	22,0%	95,7%

Çevre kirliliği ile ilgili 43. soruya “Evet” yanıtını verenlerin cevapları dikkate alınarak hangi çevre kirliliğinin kendilerini rahatsız ettiği sorulan 44. soruya kullanıcıların tamamı “toz” (Şekil 52) cevabını vermiştir. Toz haricinde şikâyette bulunulan tek kirliliğin, z sayıda kullanıcının ifade ettiği katı atıklar olmuştur.

Şekil 52: “Hobi Bahçesi içerisinde veya etrafında rahatsız olunan çevre kirliliklerinden hangisi sizi rahatsız etmektedir?” sorusuna verilen cevapların oranı

BÖLÜM 4

SONUÇ VE ÖNERİLER

Kentsel yeşil alanlar, kentin doğa ile olan dengesinde büyük rol oynamakta ve nüfusun yaşam kalitesini artırmaktadır. Açık ve yeşil alanlar ekolojik, sosyal ve ekonomik açıdan fayda sağlamaktadır. Hobi Bahçelerinin de aynı faydalara sahip olduğu söylenebilir. Kentleşmenin arttığı Konya’da 2000-2015 yılları arasında toplam 5 Hobi Bahçesi kurulması, açık yeşil alanlara ve rekreasyon alanlarına önem verildiğini göstermektedir.

2010 yılında açılan ve bu araştırmanın çalışma sahasını oluşturan KKHB konum itibari ile uygun bir alanda oluşturulduğu saptanmıştır. Hobi Bahçeleri konumlanırken Önder ve Polat (2008) ve Erzincanlı’nın (2008) çalışmasında şehire yakın, aynı zamanda da şehir gürültüsü ve egzoz gazlarından uzak olmasına dikkat edilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu konuyla ilgili daha önce yapılan çalışmalarda uzaklık kavramı için sayısal bir değere rastlanmamıştır. Ancak bu çalışmada incelenen 28 Hobi Bahçesinin şehire en yakınının 2 km, en uzağının 17 km uzaklıkta olduğu saptanmıştır. Bu rakamlara bakıldığında şehir merkezine olan ortalama uzaklığın 7 km olduğu belirlenmiş ve elde edilen rakam bu çalışma için şehir merkezine uzaklığın değerlendirilmesinde ortalama değer olarak kabul edilmiştir. Bu bağlamda çalışma alanının ortalama değere göre uzakta olduğu saptanmıştır.

Çalışma alanına erişim özel araç ya da toplu taşıma araçlarıyla sağlanabilmektedir. Konya büyükşehir belediyesi tarafından sağlanan düzenli otobüs seferleri ile toplu taşıma sağlanmaktadır. Alana erişimin kolaylıkla sağlanıyor olması kullanıcılar için büyük avantaj sağlamaktadır. Hobi Bahçeleri planlanırken özellikle toplu taşıma sorununun planlamanın başında çözülmesi gerekmektedir.

Anon. (2013a) tarafından yapılan çalışmada Hobi Bahçesi alanının parsel ve ortak kullanım alanlarıyla birlikte minimum 1 ha’lık alan kaplaması gerektiği belirtilmiştir. Türkiye’deki örnekler incelendiğinde alan büyüklüklerinin bu oranın üstünde olduğu gözlenmiştir.

Hobi Bahçesi yer seçiminde dikkat edilmesi gereken bir diğer husus da arazinin I. sınıf tarım arazisi olması ve % 2 (düz düze yakın)'den düşük eğime sahip olmasıdır. KKHB I. sınıf tarım arazisinde ve düze yakın eğimde yer almaktadır.

Hobi Bahçesi planlanırken rüzgâr ve güneş açısından korunaklı bölgeler tercih edilmelidir. Sebzelelerin bir kısmı bol güneşli yerlerde daha iyi gelişirken bir kısmı da gölgeyi sevmektedir. Rüzgârın fazla olduğu alanlarda bitkilerde zararlanma düzeyi artarken verim düzeyi düşmektedir. Parsellerin rüzgâr ve güneşin olumsuz etkisinden korunması için ve Hobi Bahçesinin etrafına canlı çitler yapılması önerilmektedir. Parsel yakınında ve içerisinde ekili alanlara gölge etkisi yaptığı için ağaç bulunmamalıdır.

Erzincanlı'nın (2008) yapmış olduğu fizibilite çalışmasında parsellerin ortalama büyüklüğünün 20-200 m² arasında olması gerektiği ifade edilmiştir. KKHB'de parsel büyüklüğü 200 m²'dir. Ayrıca KKHB'de parsel büyüklüğünün yeterliliği anketler ile sorgulandığında, parsel büyüklüğünün yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. Hobi Bahçesi planlanırken engelliler için de parseller oluşturulmalı, onların da doğaya katılımları sağlanmalıdır. Anon.'a (2013a) göre ideal Hobi Bahçesinde yükseltilmiş topraklar oluşturulması gerektiğini ve bu alanlara engelli, çocuk ve yaşlı parsel kullanıcılarının erişimi kolay olacağı vurgulanmıştır. İdeal bir Hobi Bahçesi her yaşa ve duruma hitap etmelidir.

Kılıç'ın (1995) yapmış olduğu çalışmada parsellerin doğu-batı yönünde olması gerektiği belirtilmiştir. KKHB'deki parseller doğu-batı yönünde konumlandırılmıştır.

KKHB'de kulübelerin yapımı kullanıcıya bırakılmaktadır ve kulübeler birbirleriyle uyum-bütünlük sağlamamaktadır. Kullanıcıların bir kısmı kulübeleri sunta, naylon, bez gibi materyallerle yaparken, bir kısmı da ahşap malzeme ile inşa etmişlerdir. Tahsis süresi (3 yıl) boyunca kullanılan kulübeler, her kullanıcı değişiminde sahibi tarafından sökülmekte, yeni gelen kullanıcılar tarafından kulübeler yeniden inşa edilmektedir. Bu kulübelerin belediye tarafından parsellere uygun büyüklükte yapılp şekil 53 örneğinde olduğu gibi kullanıcılara teslim edilmeli ve kulübelerin birbirleriyle uyumlu, estetik, ekonomik ve fonksiyonel malzemelerden yapılması önerilmektedir.

Şekil 53: Kulübelerin birbiriyle uyumu (URL-16, 2015).

Hobi Bahçesinin her noktasına erişim sağlayabilecek dolaşım ağının bulunması gerekmektedir. Grainer ve Gelbrich (1976) Hobi Bahçesi içerisindeki yaya yolunun genişliğinin 2-4 m arasında olması gerektiğini, bu yolun da otopark ve Hobi Bahçesi dışındaki yaya yoluyla bağlantısının olması gerektiğini belirtmiştir (Önder ve Polat, 2008). Ana gezinti yolu 2.20 m genişlikteki yan yollarla parsellere bağlanmalıdır. KKHB’de taşıt ve yaya yolu ortak kullanım olarak planlanmış ve yol genişliği 5m olarak uygulanmıştır. Ayrıca bisiklet yolu ya da yaya yolu bulunmamaktadır. Hobi Bahçesi planlanırken yaya, taşıt, bisiklet yolu ayrı planlanmalıdır. Engellilerin, yaşlıların erişim alanları oluşturulup onların alanı daha aktif kullanması sağlanmalıdır.

Çalışma alanının girişinde kentsel donatı elemanlarından, Hobi Bahçesinin planını gösteren yer, yön bildiren levhalar, ilan panosu ve bilgilendirme levhaları bulunmalıdır. Yer yön bildiren levhalar alan içerisinde birkaç noktada konumlandırılmalı misafir ve kullanıcıların hareketlerinde kolaylık sağlamalıdır. İlan panoları, Hobi Bahçeleri ile ilgili duyuru olduğu zaman kullanıcıların kolayca görebilecekleri alanda birkaç tane bulundurulmalıdır. Bilgilendirme levhaları ise, Hobi Bahçesi ile ilgili kavram tanımlarını gösteren panolar, bitki ekim-dikimi ile ilgili, kompost yapımı ile ilgili tanımlar yer almalıdır.

Çalışma alanında uygulanmış olan stabilize zemin materyali toz oluşmasına neden olmaktadır. Kullanıcıların % 83’ü oluşan tozun parseldeki ürünleri etkilediğini belirtmiş ve bu durumdan memnun olmadıkları sonucuna varılmıştır. Taşıt ve yaya yolunda asfalt ya da beton tercih edilmemelidir. Bunların yerine doğayla uyumlu ve dayanıklı malzemeler (Granit-bazalt taş, kilit parke taş, küp taş vb.) tercih edilmelidir. Anon. (2013a), yürüyüş

yollarının en uygun düzeyde doğal malzemeden (çakıl, kum, ağaç kabukları, kaldırım taşı) yapılması gerektiğini vurgulamıştır. Doğaya minimum zarar veren malzemeler kullanılmalıdır.

Anon. (2013a), otoparkların Hobi Bahçeleri içinde konumlandırılmamasını, önermektedir. Eğer otopark yapılacak ise, Hobi Bahçesi her 10 parsel için bir araçlık park yeri ayrılması gerektiğini belirtmiştir. KKHB’de vaziyet planında otopark için yer ayrılmış olmasına rağmen çalışma alanında uygulanmamış olması Kılıç’ın (1995) yapmış olduğu çalışmada belirtilen Hobi Bahçesi tasarım ilke ve ölçütlerine de uymamaktadır. Taşıt yolu parseller arasından geçmektedir. Otopark bulunmadığından dolayı her kullanıcı kendi parselinin önüne aracını park etmektedir. Bu durum kimi kullanıcılar için sorun olurken kimisi için sorun teşkil etmemektedir. Hobi Bahçesi planlaması yapılırken içerisinde otopark yer almalı ve girişte 10 parsel için bir araçlık otopark ayrılmalıdır. Böylece parseller egzoz, toz ve gürültüden kaynaklı çevre kirliliklerinden uzak olacaktır.

Hobi Bahçesinin güvenliği konusunda hiçbir şikâyet söz konusu değildir. Hobi Bahçesinde 1 adet güvenlik kulübesi bulunmaktadır. Güvenlik görevlisi kullanıcıların ve Hobi Bahçesinin güvenliğini sağlamaktadır. Hobi Bahçesine kullanıcılar ve misafirleri dışında kullanımının kontrol altına alınması amacıyla girişleri engelleyici tedbirler alınmalıdır.

Hobi Bahçesi çevresi tel çitlerle çevrilidir. Kullanıcıların % 59,6’sı Hobi Bahçesinin bitkisel çit ile sınırlandırılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Hobi Bahçesi ve kullanım alanları çevresinde en az bir sıra yapraklı bir sıra ibreli bitki ile bitkisel perdeleme (Şekil 54) yapılmalıdır. Böylece hem mahremiyet sağlanacak hem de çevreden gelen toz, gürültü, görüntü gibi çevre kirliliklerine karşı önlem alınmış olacaktır.

Parsel sınırlandırmaları ise canlı çit ile yapılmıştır ve belediye tarafından uygulanmıştır. Fakat bu bitkilerin bakımı kullanıcılara bırakılmıştır. Canlı çitlerin bakımı uzman tarafından üstlenilmelidir. Bakımı yapılmadığı için bitkilerin yapraklarında zararlanmalar gözlenmiştir. Kullanıcıların bitkilerin bakımına ilişkin şikâyetlerini yetkililere iletmelerine karşın, çalışma alanına gereken ilgi ve özenin gösterilmediği belirlenmiştir. Aynı zamanda; KKHB’nin bağlı olduğu kurum ve kuruluşlarda kullanıcıların diğer şikâyetleri ve alanla ilgili oluşan sorunlar ile ilgili yeterli düzenlemelerin yapılmadığı saptanmıştır.

Şekil 54: Almanya Münih Hobi Bahçesi bitki ile sınırlandırma (URL-3, 2014).

Alanda bulunan ortak kullanım alanları mescit, WC, çocuk oyun alanı, yürüyüş alanı, fitness alanı ve çeşmedir. Fakat çocuk oyun alanları çevresinde ailelerin çocuklarını kontrol etmek için veya onları beklerken dinlenecekleri, oturup bekleyecekleri bank, kamerye vb. kentsel donatılar mevcut değildir. Belediyenin kullanıcı talepleri doğrultusunda bu eksikleri gidermek amacıyla gerekli çalışmaları yapması gerekmektedir. Çocuklar oyun bahçelerine ihtiyaç duymaktadır. Oyun bahçeleri Hobi Bahçeleri içinde daha önce belirtilen uygun alanlara konumlandırılmalıdır. Bu oyun alanlarının çocuklar için eğitici ve öğretici alanlar olarak planlaması ile sosyo-kültürel açıdan önemli bir alan oluşturulacaktır. Ayrıca, engelliler, yaşlılar ve çocuklar için ekolojik alanlar oluşturulmalıdır. Toprakla ilgilenebilecekleri, doğayı tanıyabilecekleri, sevebilecekleri tasarımlar yapılmalıdır. Şekil 55 İsveç Stockholm'daki meyve ve koku parkı çocuklar için ekolojik oyun parkları olarak kullanılabilir.

Şekil 55: İsveç Stockholm'daki meyve ve koku parkı (URL-17, 2015).

Ortak kullanım alanları mescit, WC, çocuk oyun alanı, yürüyüş alanı, fitness alanı ve çeşme ile sınırlandırılmamalıdır. Kullanıcılar tarafından Hobi Bahçesi içinde olması istenen tesisler; Ortak depo alanları, ortak oturma alanları, tohum gübre satış büroları, market, teknik ofis, Spor sahaları, otoparktır. Hobi Bahçesi planlanırken ortak kullanım alanlarına yer verilmeli, her yaş grubunun kullanabileceği alanlar oluşturulmalıdır. Ortak kullanım alanları/yapılar/donatıların bakımından belediyeler sorumludur.

Ortak kullanım alanları içerisinde yer alan bir diğer unsur da parseller dışındaki yeşil alanlardır. Bu alanların sulaması, bakımı, bitkilendirilmesi belediye tarafından yönetilmelidir.

Hobi Bahçesi içerisinde parsellerdeki kulübeler dışında ayrıca dinlenme alanı mevcut değildir. Kullanıcıların % 72,3'ü tarafından Hobi Bahçesi içinde yeterli dinlenme alanının bulunmadığı belirtilmiştir. Hobi bahçesi içerisinde ortak dinleme alanları, kameriyeler, oturma alanları planlanmalıdır.

Hobi Bahçesi içerisinde kullanıcıların faydalanabileceği zirai ilaçların, tohumların satıldığı satış bürosu bulunmalıdır. Böylece kullanıcılar parsellerinde ekim-dikim yapacakları sebze, meyve veya bitkileri uzman tarafından bilgilendirilerek satın almış olacaktır.

Kullanıcılar tarafından ortak kullanım alanlarına ulaşımın nispeten kolay olduğu ifade edilmiştir. Fakat kullanıcılar tarafından kendi buldukları parselin ortak kullanım alanlarına çok yakın ya da yakın olduğu ifade edilmemiştir. Hobi Bahçesi içinde yerleşimler geometrik formlarda ise kullanıcıların alanın tamamına ulaşımı yaklaşık olarak eşit olduğunda, ortak kullanım alanları merkezi düzende konumlandırılmalıdır. Ancak ortak kullanım alanları informal biçimde konumlandırıldığında, parseller ortak kullanım alanlarına eşit dağılmamaktadır. Alan büyüklüğü, alan ve parsel formlarına göre WC gibi ortak kullanım alanlarına Hobi Bahçesi içinde birkaç farklı noktada yer verilmesi önerilmektedir.

Hobi Bahçelerinde yer verilmesi önerilen ortak kullanım alanlarından biri de parsellerden çıkan bitki atıklarının biriktirildiği depo alanıdır. Bu depo alanında atıklar belirli bir fermantasyon süresi sonrasında kullanıcılar tarafından gübre olarak kullanılacaktır. Gübre

kovaları parseller içinde kullanıcılar tarafından da yapılabilir, ortak gübre depoları da oluşturulabilir.

Kentsel donatı elemanlarından olan aydınlatma, Hobi Bahçesi içerisinde yer yer bulunan sokak lambaları ile şebeke elektriğinden sağlanmaktadır. Kullanıcılar (% 76,6) tarafından aydınlatmanın yeterli olduğu belirtilmiştir. Fakat bu tip aydınlatma bahçe aydınlatması için yeterli olmamaktadır. Belediye bununla ilgili çalışmalar yapılmalı, aydınlatma elemanlarını 5 m’de bir Hobi Bahçesi içerisinde konumlandırılmalıdır. Gerekli yerlerde bitki aydınlatmalarıyla da etkileyici bir görünüm oluşturulabilir. Aynı zamanda kulübelerde elektrik bulunmamasından dolayı kullanıcılar sıkıntı yaşamaktadır. Fakat ortak kullanımlar dışında parsellere elektrik hattı verilmemelidir. Parseller içerisinde elektrik hattı verilecekse de güneş ve rüzgâr enerjisinden yararlanılarak elektrik kullanılmalıdır.

Çalışma alanında katı atık toplama sorunu bulunmamaktadır. Ancak çöp konteynerlerinin oluşturduğu bir görüntü kirliliği mevcuttur. Çöp konteynerleri 770 lt hacminde, tekerlekli, plastik veya metal; sarı, kırmızı veya yeşil renk malzemedem olmalıdır. Kağıt, plastik ve cam atıkları için ayrı konteynerler bulunmalıdır. Çöp konteynerleri yaya ve trafik hareketine engel olmayacak şekilde 1 çöp konteyneri için yoldan 75 cm derinliğinde 120 cm genişliğinde (800 lt’lik çöp konteyner ölçüsü) girintiler oluşturularak yerleştirilmelidir.

Araştırma alanında yer üstü su kaynağı olmadığından sulama ve diğer ihtiyaçlar için gerekli su, alandaki sondaj kuyularından sağlanmaktadır. Her parselde 1 adet çeşme bulunmaktadır. Sulama damlama sulama yöntemi ile sağlanmaktadır. Bu şekilde bitkilere eşit su dağılmakta, bitkiler sağlıklı büyümektedir. Bitkiler için sulama şarttır. Hortumla sulama ile bitkilere eşit su verilemediği için önerilmemektedir. Ayrıca tuzluluk sorunu olduğu zaman toprakta verimlilik azalır. KKHB toprak analiz raporunda (Ek-B) toprakta tuzluluk sorunu olduğu belirtilmiştir. Toprakta tuzlanmayı önlemek için fazla sulama yapmaktan kaçınılmalıdır. Sık sık yapılan hafif sulamalar, tuzları bitkinin gelişmesine engel olmayacak oranda tutmaktadır. Bu yüzden damlama sulama ile sulama yapılmalıdır.

Bölgeye uygun ürün deseni oluşturulmalıdır. Hobi Bahçesi kullanıcılarına ürün ekim-dikimi ile ilgili bilgilendirme seminerleri verilmelidir. Böylece kullanıcıların daha sağlıklı ürünler elde etmesi sağlanacaktır. Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından kullanıcılara

yetiştiricilik konusunda yol gösterici olması amacıyla hazırlanan “sebze yetiştiriciliği” tablosunun, diğer Hobi Bahçelerinde de uygulanması yaygınlaştırılmalıdır.

Hobi Bahçesi içinde atıl alanların değerlendirilmesi için topluluk bahçeleri (community gardens) oluşturulabilir. Bu tip alanların oluşturulması ile kullanıcılar hem deneyim kazanacak hem de diğer kullanıcılar ile sosyalleşme imkânı bulacaklardır.

Çalışma alanında bitkiler ile ilgili konularda kullanıcılara yardımcı olabilecek bahçıvan bulunmakta, fakat düzenli bir çalışma programı bulunmamaktadır. Bu nedenle tüm kullanıcılar bitki ile ilgili sorunlarına cevap alamamaktadır. Belediye Hobi Bahçesi içerisinde kullanım süresi boyunca bahçıvan bulundurulmalıdır. Aynı zamanda Ziraat Mühendisi ve Peyzaj Mimarinin de bulunması için istihdam sağlanmalıdır. Çalışma alanının planlama, tasarım ve uygulamanın Peyzaj Mimarı tarafından yapılmamış olması eksikliklerin temel nedenidir. Ayrıca Hobi Bahçesinde bitki ile ilgili sorulara çözüm bulacak Ziraat Mühendisine de ihtiyaç duyulmaktadır. Bitki zararlanmalarının önüne geçebilmek için kontrollü ilaçlamalar yapılmalıdır.

Hobi Bahçesinin sınırları dışında kullanıcıların başvurabileceği yetkili büro bulunmakta, ancak mesai saatleri dışında ve hafta sonları büro hizmet vermemektedir. Hobi Bahçesinin kullanıma açık olduğu süre içinde danışabilecekleri yetkililere erişiminin sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması önerilmektedir.

Avrupa’daki Hobi Bahçesi kullanıcıları, Hobi Bahçeleri dernekleri tarafından organize olmuşlardır. Türkiye’de de bu dernekler kurulmalı, yerel yönetimler tarafından teşvik edilmelidir. Ayrıca bu derneklerin bünyesinde Peyzaj Mimarları Odası (PMO), Ziraat Mühendisleri Odası (ZMO) ve Hobi Bahçeleri kullanıcıları bulunmalıdır. Bu dernekler sayesinde kullanıcılar daha bilinçli ve diğer Hobi Bahçesi kullanıcılarıyla paylaşım içerisinde olacaklardır. Bu derneklerin, sosyalleşme ve bilgi paylaşımına önemli katkısı olacaktır. Hobi Bahçeleri kullanıcılarının birbiriyle organize olmaları sağlanmalı, Avrupa’daki gibi Hobi Bahçesi dernekleri kurulmalıdır. Bu dernekler, gelişmiş ülkelerde yerel yönetimlerce finanse edilip yönetildiği gibi ülkemizde de yerel yönetimlerce desteklenmeli, yönetilmelidir.

Hobi Bahçelerinin planlama ve tasarımı yapılırken parsellerin ayrılmasından, kulübelerin ve ortak noktaların yerleştirilmesine, dolaşım ağının çizilmesine kadar tüm planlama ve tasarım sürecinde bir Peyzaj Mimarının yer alması ve yapılan plan/projenin Peyzaj Mimarının onayından geçmesi gerekmektedir. Uygulamanın ve denetlemenin uzmanlar tarafından yapılması, alanın etkili kullanımına da fayda sağlayacaktır. Bunun için kiralayıcı olan yerel yönetimlerin Park ve Bahçeler Müdürlüğü kadrosunda çalışan Peyzaj Mimarlarından faydalanılmalıdır.

İnsanların doğadaki bitkiler, hayvanlar ve diğer canlılar arasındaki hassas dengeyi bozmayacak bir uyum içinde yaşamaları gerekmektedir. Bu da ancak doğal kaynaklara zarar vermeden, çevre kirliliğine yol açmadan, toprağı zenginleştirip koruyacak tarım metotlarını kullanmalarıyla mümkün olabilir. Toprakta birçok canlı mevcuttur ve bu canlılar toprağın verimliliği için gereklidir. Yapay gübreler yerine doğal gübrelerle toprak verimliliğini arttırmayı öngören “sürdürülebilir tarım” kavramı bugün “organik tarım”ın da temelini oluşturmaktadır. Organik tarımın temelini kimyasal ilaçların kullanılmaması oluşturmaktadır. Çalışma alanında kullanıcıların % 66’sı kimyasal ilaç kullandıkları sonucuna anketlerle varılmıştır. Belediyeler bu konuda hassas olmalı, gerekli önlemler alınmalı, kullanıcılara organik tarım ve sürdürülebilir tarım ile ilgili bilgiler verilmelidir.

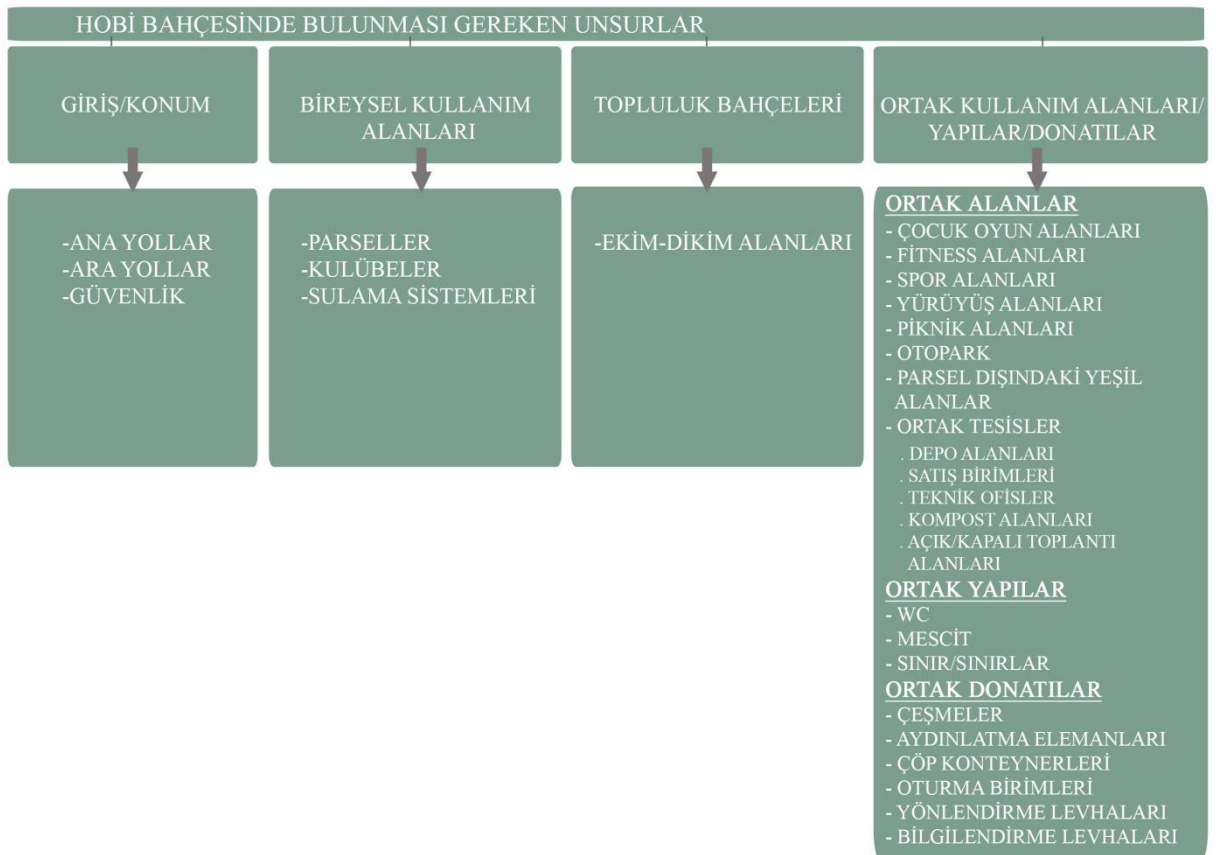
İdeal bir Hobi Bahçesi; ekolojik tarım, sürdürülebilir tarım, permakültür kavramlarıyla ilgili olarak, kimyasal gübre ve pestisit gibi yapay dış girdileri kullanmaksızın, sürdürülebilir verimliliğe dayalı, çevre ve insan sağlığına zarar vermeden gıda güvenliğini esas alan tarımsal alanlar oluşturmayı hedef almalıdır. Ekonomik ve sosyal sürdürülebilirliği amaçlayan, toprak verimliliğini, çevrenin korunmasını ve gıda güvenliğini esas alan Hobi Bahçeleri oluşturulmalıdır.

Hobi Bahçesi kullanıcılarını teşvik etmek amacıyla en iyi parsel yarışmaları düzenlenmelidir. Bu şekilde kullanıcılar Hobi Bahçelerini daha dikkatli ve özenli kullanacaklardır. Hobi Bahçelerinin etkin kullanılmaması durumunda sözleşmeler feshedilmelidir.

Hobi Bahçelerinin ideal bir Hobi Bahçesi niteliğini devam ettirebilmesi, kullanımın aksamaması, sorunların yaşanmaması, maksimum verime ulaşılabilmesi için kullanıcıya yönelik eğitim, seminer ve toplantılar düzenlenmelidir. Belediyeler de bu eğitim, seminer

ve toplantılara katılmalı, gerekli destekleri sağlamalıdır. Hobi Bahçesindeki altyapısal eksikliklerin giderilmesi, yapısal ve bitkisel malzemenin seçilmesi, uygulanması, bakımı, kullanıcılara gerekli eğitim ve desteğin sağlanmasına ilişkin hizmetlerin verilmesi gibi konulardan yerel yönetim/belediye sorumlu olmalıdır. Böylece Türkiye’de bulunan Hobi Bahçelerinde ortak bir dil sağlanmış olunacaktır.

Sonuç olarak tez kapsamında elde edilen veriler doğrultusunda bir Hobi Bahçesinde bulunması gereken unsurlar Şekil 56’da verilmiştir.

Şekil 56: Hobi Bahçesinde bulunması gereken unsurlar.

Bu çalışmanın, mevcut Hobi Bahçelerinin yönetiminin yeniden yapılandırılmasında ve yeni yapılacak Hobi Bahçeleri için ise tasarım, planlama ve yönetimi konusunda altlık oluşturması açısından yararlı olacağı düşünülmektedir. Bu tez bundan sonra ideal bir Hobi Bahçesi planlama ve tasarımı ile ilgili çalışmalarla geliştirilebilir.

KAYNAKLAR

- Açıksöz, S. (2001). Ankara'da Kentsel Tarım Kapsamında Atatürk Orman Çiftliği'nin Günümüz Koşullarında Yeniden Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara, 350 s.
- Altın, N. R. (2014). Kişisel Görüşme. (20.02.2014).
- Anon. (1992). *Konya İli Arazi Varlığı*. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Yayınları, Rapor No:42, Ankara
- Anon. (2007). Konya Meteoroloji İstasyonu. Meteorolojik Veriler, Meteoroloji Döküm Cet. (Basılmamış). Konya.
- Anon. (2013a). Cost Action TU1201. Urban Allotment Gardens in European Cities Future, Challenges and Lessons Learned. *National Case Studies*. Dortmund Plenary Session. March 7-9, Dortmund, pp. 2-19.
- Anon. (2013b). Scotland's allotment site design guide. *Scottish Allotments and Gardens Society*, pp. 8-95.
- Balkan, D. S. (2004). Ülkemizdeki Kent Küçük Bahçe Parklarının Yeterlilikleri ve Geliştirme Olanakları Üzerine Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi (yayımlanmamış), Ege Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Bornova-İzmir, 158 s.
- Birky, J. (2009). The Modern Community Garden Movement in the United States: Its Roots, its Current Condition and its Prospects for the Future. Master's Thesis, University of South Florida, Department of Geography, Florida, 133 pp.
- Bozzini, A. (1990). *Biological Farming in Europe: Challenges and Opportunities (Opening Statement)*. FAO Regional Office for Europe. Switzerland, pp. 3-5.
- Corrigan, M. P. (2010). Growing What You Eat: Developing Community Gardens and Improving Food Security. Master's Thesis, Ohio University, Faculty of the College of Arts and Sciences, The Department of Geography, 131 pp.
- Crouch, D. (2000). Reinventing allotments for the twenty-first century: the UK experience. In *XXV International Horticultural Congress*. Acta Hortic. (ISHS) 523, pp. 135-142.
- Demirel, B. (1996). Fiziksel planlama ve sürdürülebilirlik. Doktora semineri (basılmamış). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Drescher, A.W. (2001). The German allotment gardens - a model for poverty alleviation and food security in southern african cities? *Proceedings of the Sub-Regional Expert Meeting on Urban Horticulture*, Stellenbosch, South Africa, January, 2001, FAO/University of Stellenbosch, 2001, pp. 15 – 19.

- Erduran, F., Kelkit, A., Ayhan K. Ç., Kabaş, S., (2008). Çanakkale kentinde hobi bahçesi amaçlı kullanılan alanların peyzaj mimarlığı açısından değerlendirilmesi. *ÇOMÜ Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Çanakkale Kenti Çevre Sorunları Sempozyumu*, 5-6 Haziran 2008, Çanakkale, 151 s.
- Erzincanlı, H. O. (2008). *Hobi Bahçeleri İşletmeciliği Fizibilitesi Yapılabilirlik Analizi ve Ön Planlama*, Erzurum, s. 3-5.
- Fairholm, J. (1999). *Urban Agriculture and Food Security Initiatives in Canada: A Survey of Canadian Non-Governmental Organizations*, Cities Feeding People, CFP Report Series, Report 25. http://www.idrc.ca/cfp/rep25_e.html.
- Food and Hunger Action Committee (2001). *The Growing Season, Phase 2 Report*. City of Toronto. The Food and Action Committee. Toronto, Canada.
- Gençler, F. F. (2009). AB ve Türkiye’de Sürdürülebilir Tarım Uygulamalarının İncelenmesi ve Türkiye’de Sürdürülebilir Tarıma Yönelik Politikaların Geliştirilmesi Üzerine Bir Araştırma: Zeytin Örneği. Doktora Tezi (Yayımlanmamış). Ege Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarım Ekonomisi Ana Bilim Dalı, İzmir, 273 s.
- Grainer, J. ve Gelbrich, H. (1976). *Grünflachhen der Stadt VEB.*, Verlag für Bauwesen Berlin, pp. 142-148.
- Gröning, G. (1996). Politics of community gardening in Germany. In *Annual Conference of the American Community Gardening Association*, September, 1996, Montreal, Canada. pp. 26-29.
- Hassan, B. (1995). Educational Models for Community Garden Programs in the United States and Their Potential Application for Sub-Saharan Africa. PhD Thesis, Kansas State University/Department of Horticulture, Forestry and Recreation Resources, Manhattan-Kansas, 98 s.
- Haavie, S. (2001). *Parsellhagedyrking i Oslo – En Statusoversikt*. . Rapport/Osloforskning 1/2001.
- Holmer, R. J., Mesiba, R.A., Dongus, S. and Drescher, A. (2002). Allotment garden for philippines: a contribution to urban food security. In *the Urban Vegetable Gardening Seminar*, Sundayag Sa Amihanang Mindano Trade Expo Carayon de Oro City, Philippines.
- Holmer, R. J. ve Drescher A. W. (2005). Allotment gardens of Cagayan de Oro: their Contribution to food security and urban environmental management. In *Christine Knie (ed.) 2005: Urban and Peri-Urban Developments – Structures, Processes and Solutions*. Southeast Asian-German Summer School Prog. 2005 in Cologne/Germany, 16-29 Oct, 2005, pp. 149-155.
- Jensen, N. (1996). *Allotment Guide -Copenhagen&Surroundings/Koloni have Guide*. Kobenhavn & Omegn, Copenhagen, Denmark.

- Karabıçak, H. (2014). *Karatay Hobi Bahçesi Vaziyet Planı*. Karatay Belediyesi. (03.04.2014)
- Kılıç, H. (1995). İzmir Kenti Örneğinde Kent Küçük Bahçeleri Planlama Olanakları Üzerine Araştırmalar. Yüksek Lisans Tezi (yayımlanmamış), Ege Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Bornova-İzmir, 105 s.
- Kiper, T. (2013). Kentsel ve kırsal alanların planlanmasında kimliğin rolü. *Namık Kemal Üniversitesi Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Türk Bilimsel Derlemeler Dergisi*, 6 (2): 69-73.
- Koç, H. (2003). Daha yaşanabilir yerleşmeler arayışında kentsel tarım. *TMMOB Şehir Plancıları Odası Yayını, Planlama* (1). İzmir. 37-38.
- Lampkin, N. H. (1994). Organic farming: Sustainable agriculture in practice. In *The economics of organic farming: An international perspective*, pp. 3-9, ed. N. H. Lampkin and S. Padel. Wallingford, UK: Cab International
- Lawson, L. J. (2005). *City Bountiful: A Century of Community Gardening in America*. University of California Press: Los Angeles, CA
- Livingston, P. (2009). *Penny Livingston Spark İle Permakültür Çalıştayı*. Regenerative Design Institute, Bolinas, California, https://surdurulebiliryasam.files.wordpress.com/2009/11/permakultur_pennyl_rapor_v2.pdf, (21.11.2013), 43 s.
- Mouget, L. J. A. (2000). Urban agriculture definition, presence, potentials and risks. In *the Conference: Growing Cities, Growing Food: Urban Agriculture on the Policy Agenda*, Havana, Cuba. pp 11-15.
- Oğuz, D. (2000). Hobi bahçeleri ve Avrupa ülkelerinden örnekler. *Ekin Dergisi*, (14): 93-97.
- Olhan, E. (1997) Türkiye’de Bitkisel Üretimde Girdi Kullanımının Yarattığı Çevre Sorunları ve Organik Tarım Uygulaması-Manisa Örneği-. Doktora Tezi (yayımlanmamış), Ankara Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı, Ankara, 206 s.
- Olson, R. K. (1992). The future context of sustainable agriculture: planning for uncertainty. *Integrating Sustainable Agriculture, Ecology, and Environmental Policy*, Food Products Press, New York, 10 pp.
- Önder, S. (1997). Konya Kenti Açık ve Yeşil Alan Sisteminin Saptanması Üzerinde Bir Araştırma. Doktora Tezi (yayımlanmamış), Ankara Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Konya, 168 s.
- Önder, S. ve Polat, A. T. (2008). Peyzaj tasarım süreci kapsamında Konya kenti için yeni bir hobi bahçesi oluşturulması. *Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 22 (46): 19-21.

- Özkan, B. (1994). *Kentsel Rekreasyon Alan Planlaması Ders Notları* (Basılmamış). Ege Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, İZMİR.
- Özkan, B., Kaplan, A., Aslan, N. ve Kılıç, H. (1996). Ülkemizde kent küçük bahçe parklarının gelişimi üzerine bir araştırma. *Ekoloji Çevre Dergisi*, 18: 19-21.
- Özkan, M., Küçükberbaş, V. E., Kaplan, A., Hepcan, Ş., Malkoç Yiğit, E., Sönmez, H. (2003). Muğla Kenti Kamusal Dış Mekanları Bağlamında Master Plan Çalışması, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir, s. 96-110.
- Schmid, W. A. (1994). The concept of sustainability and land use planning. In *Sustainable Land Use Planning*, Eds.; Van Lier H. N., Jaarsma C. F. And Jurgens C. R., Amsterdam, pp. 15-30.
- Sidblad, S. (2000). Swedish perspectives of allotment and community gardening. In *XXV International Horticultural Congress. Acta Hortic. (ISHS) 523*, pp. 151–160.
- Solduk, B. ve Tezer, A. (2012). İstanbul Metropolitan Alanının Sürdürülebilir Kentsel Gelişmesinde “Kentsel Tarım” Potansiyeli. Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Web Sayfası. <http://www.skb.org.tr/istanbul-metropolitan-alaninin-surdurulebilir-kentsel-gelismesinde-kentsel-tarim-potansiyeli/>, (09.12.2013).
- Surratt, M. L. (2010) Approaching the Community Garden: How Physical Features Affect Impression. Master’s Thesis, The University of Cornell, Faculty of Graduate School, Design and Environmental Analysis Program, New York, 95 s.
- TÜİK. (2014). Türkiye İstatistik Kurumu, Nüfus Verileri. <http://www.tuik.gov.tr>, (14.01.2015).
- Türkmen, İ. (2007). Sürdürülebilir Tarım İçin Yöneylem Araştırması Modelleri. Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış). Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Endüstri Mühendisliği Anabilim Dalı, Adana, 90 s.
- UNDP (2001). *Urban Agriculture: Food, Jobs and Sustainable Cities*, Habitat II Series, UN., Second Edition. The Urban Agriculture Network, Inc.
- URL-1 (2012). <http://ghs320-jeb-2012fall.blogspot.com>, What’s Cookin in the Community Garden?, 14 Mart 2015.
- URL-2 (2013). <https://communitygarden.org/mission>, Growing Community across the U.S. and Canada, 09 Temmuz 2013.
- URL-3 (2014). https://en.wikipedia.org/wiki/Allotment_garden?setlang=tr, Allotment Garden. In Wikipedia. 21 Kasım 2014.
- URL-4 (2014). <http://www.jardins-familiaux.org>, Office International du Coin de Terre et Des Jardins Familiaux a.s.b.l. 9 Nisan 2014.
- URL-5 (2012). <http://forum.skyscraperpage.com/showthread.php?t=202452>, European Housing Question, 15 Aralık 2013.

- URL-6 (2006). <http://morfikirler.com/yazi/hobi-bahceleri>, Morfikirler.com, Hobi Bahçeleri. 10 Aralık 2013.
- URL-7 (2014) <http://www.odunpazari.bel.tr/Projeler.aspx?ID=53>, Eskişehir Odunpazarı Belediyesi, 24 Nisan 2014.
- URL-8 (2014) <http://www.ecoana.com/meraklilarina-istanbulun-7-hobi-bahcesi/>, Meraklılarına: İstanbul'un 7 Hobi Bahçesi, Yaratıcı Keşifler, 24 Nisan 2014.
- URL-9 (2014) http://www.nilufer.bel.tr/niluferbelediyesi-287-hobi_bahceleri, Bursa Nilüfer Belediyesi, 24 Nisan 2014.
- URL-10 <http://www.kayseri.bel.tr/web2/index.php?page=hobi-bahceleri>, Kayseri Belediyesi, 24 Nisan 2014.
- URL-11 <http://www.meram.bel.tr/>, <http://www.karatay.bel.tr/>, <http://www.selcuklu.bel.tr/>, Meram Belediyesi, Karatay Belediyesi, Selçuklu Belediyesi, 24 Nisan 2014.
- URL-12 (2013). <http://www.karatay.bel.tr/detay.php?detayid=hizmetdetay.php&ID=31&kategori=3&kategorisim=Hizmetler&klasor=hobi>, Karatay Belediyesi, Hizmet Detayı, Hobi Bahçeleri, 21 Kasım 2013.
- URL-13 (2013). http://tr.wikipedia.org/wiki/Konya'n%C4%B1n_il%C3%A7eleri, Konya'nın İlçeleri. In Wikipedia, 9 Aralık 2013.
- URL-14 (2013). <http://wikimapia.org/#lang=tr&lat=37.819989&lon=32.552490&z=15&m=b&show=/24173025/tr/Karatay-Belediyesi-Hobi-Bah%C7Eeleri>, Karatay Belediyesi, Karatay Belediyesi Hobi Bahçeleri, 9 Aralık 2013.
- URL-15 (2012). <http://www.karatay.bel.tr/haber-detay.php?sayfa=2258>, Karatay Belediyesi, Karaaslan Hobi Bahçelerinde Son Kayıt 31 Aralık Pazartesi, 20 Aralık 2012.
- URL-16 (2015). http://www.konya.bel.tr/bldfoto/12/prk/kayacik_h_0.jpg, Kayacık Hobi Bahçesi, 17 Ekim 2015.
- URL-17 (2015). <http://www.entereasan.com/en-siradisi-10-oyun-parki>, En Sıradışı 10 Oyun Parkı, 28 Ekim 2015.
- URL-18 (2013). <http://www.mimarizm.com>, Toplum Tabanlı Hareket, Fikir ve Mekân: Topluluk Bahçeleri, 05 Ocak 2014.
- Uslu A ve Shakouri, N. (2013). Kentsel peyzajda yeşil altyapı ve biyolojik çeşitliliği destekleyecek olanaklar. *Türk Bilimsel Derlemeler Dergisi* 6 (1), ISSN: 1308-0040, E-ISSN: 2146-0132, www.nobel.gen.tr, s. 46-50.

- Van Lier, H. N. (1994). Land use planning perspective of sustainability: an introduction. In *Sustainable Land Use Planning*, Eds.; Van Lier H. N., Jaarsma C. F. And Jurgens C. R., Amsterdam, pp. 1-11.
- Waard, F. (1994). Permaculture design, oredible landscaping: hands and feet to sustainability. In *Sustainable Land Use Planning*, Eds.; Van Lier H. N., Jaarsma C. F. And Jurgens C. R., Amsterdam, pp. 243-253.
- Wiegand, G. (1990). *Philadelphia A Well Cultivated City*. Philadelphia Inquirer, Philadelphia, PA, August-1990, The Landscape Institute Library, London.
- Yamane, T.(2001). *Temel Örnekleme Yöntemleri*. Eds.: Esin, A., Bakır, M.A., Aydın, C., Gürbüzel, E. Çev., Literatür Yayıncılık, İstanbul, 505 s.
- Yılmaz, A, M., (2001). Konya Ovası Tuzlu-Sodyumlu Topraklarının Islahı Üzerine Bir Araştırma. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarımsal Yapılar ve Sulama Anabilim Dalı, Konya.
- Yılmaz, H., Turgut, H. ve Demircan, N. (2006). Erzurum kent halkının hobi bahçesi hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi, *Atatürk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, A (1): 96-110.

EKLER

EK-A

PROTOKOL

1. Karatay Belediyesi tarafından Saraçoğlu Hobi Bahçesi olarak tanzim edilen Numaralı bahçe 4 (Dört)Yıllık /2015- 31/10/2018 tarihleri arasındaiş bu protokol çerçevesinde kullanılmak üzere hobi amaçlı olarak tahsis edilmiştir.
2. Koski Genel Müdürlüğümüzün genelgesine göre tüm parsel içerisinde su sayacı takılmıştır. Parsel kullanıcıları parsel içerisinde bulunan su sayacına abone olmak zorundadır.
3. 2015 Yılı kura çekiminden sonra kurada ismi çıkan parsel kullanıcıları Koski Genel Müdürlüğüne parselde bulunan su sayaç aboneliğini yaptırdıktan sonra abonelik sözleşmesinin 1 Adet Fotokopisini Park ve Bahçeler Müdürlüğü'ne ibra ederek parsel numarası belirlenir ve kullanım sözleşmesi yapılır.
4. Hobi bahçesi kullanıcıları Karatay Belediye Sınırları içinde ikamet etmeleri gerekmektedir. Aksi tespit edildiği zaman kullanımları iptal edilir.(Müracaatlarda tespit edilenler kuraya dahil edilmeyeceklerdir.)
5. Kesinlikle Kulübeler (hasır,çadır,branda,naylon,kamyon dorsesi, demir v.b.)şekillerde olamaz.İdarenin belirlemiş olduğu standartlarda (2,5*4 m)ebatlarında çatılı ahşap yeşil kulübe olması zorunludur.Kulübeler parselde konurken mutlaka Görevli nezaretinde Parselde bulunan çitlere 1 mt. Mesafe olacak şekilde yerleşecektir. Uymayan parsel sahibinin kullanımı iptal edilir.
6. Mevcut alanda habersiz ve izinsiz olarak hiçbir yapı, bina, betonlama, gölgelik v.b. değişiklik yapılamaz. Parsel içerisine parke, kum gibi hiçbir malzeme konulamaz.
7. Her parselde dikilmiş olan mevcut fidanların sulanması, bakımları parsel sahibine aittir.(İzinsiz hiç bir şekilde ağaç dikilemez.)
8. Her parseldeki çit bitkilerinin sulanması,yabancı otların temizlenmesi ve yeşil bir çit haline getirilmesi parsel sahibine aittir. Bu çit bitkileri budanamaz, kesilemez, sökülemez.
9. Parselde dikilecek her türlü sebze, çiçek v.b. bitkilerin dikim mesafesi çit bitkilerine en az 50 cm. olmalıdır. Çit bitkilerinin 50 cm. kenarına ve içine mısır, ay çekirdeği, kabak v.b. hiçbir bitki dikilemez dikilmiş olanlar İdare tarafından söktürülür.
10. Parselde ekilen sebze,çiçek vb.gibi ve Belediye tarafından dikimi yapılan çit bitkilerinin sulanması damlama sulama yöntemiyle yapılacak olup, Çit bitkilerine damlama sulama çekmeyen ve sulama yapmayan parsel sahiplerinin parsel kullanımı elinden alınır.)
11. Naylon, kâğıt v.b. muhtelif atıkları torbalama yaparak çöp bidonlarına atmak her parsel sahibinin görevidir.
12. Her parsel sahibi başkasına ait olan kürek, kazma, çapa, hortum, kova v.b. aletleri izinsiz ve habersiz olarak kesinlikle kullanmayacaktır. Kullandıkları değerli eşya ve malzeme bulundurulmayacak,kaybolan eşya ve malzemelerden parsel sahibi sorumludur.
13. Küçük çocuklara yeşili ve ağacı korumaları çevreye zarar vermemeleri, oyun gruplarını dikkatli oynamaları hususunda ilgili uyarıları yapmak, çocukları bu konularda takip etmek aile büyüklerinin sorumluluğundadır.
14. Her parsel sahibine belediyemiz tarafından kimlik kartı verilecek olup girişler ancak kimlik kartı ile yapılacaktır. Parsel sahibi, gelecek misafirlerini kapıda karşılayıp, kapıdaki görevlilere bildirmek ve kaydını yaptırmak zorundadır. Misafirlerin Hobi Bahçesi içinde yapacakları her türlü hareket o parsel sahibinin sorumluluğundadır.
15. Hobi alanına kamyonet ve kamyonla girilemez. Otomobiller trafiği aksatmayacak şekilde kendi parsel girişlerine park edebilir. İç yollarda araçla seyir halindeyken, 10-15 km./h.'den fazla hız yapılmayacak, çevre tozlandırılmayacaktır.
16. Hobi alanında diğer insanları rahatsız edecek şekilde müzik yayını, ses, bağırma v.b. davranışlar yapılamaz.
17. Hobi alanında ruhsatlı olsa ateşli silahlar, kesici, patlayıcı v.b. aletler getirilemez.
18. Hobi alanında alkolü vaziyette bulunmak veya alkolü içecekler bulundurmamak yasaktır.
19. Ortak kullanım mekânlarında (kamelya, yol, tuvalet, oyun alanı, spor alanı) çevrecilik anlayışına ve ürfümüze uygun karşılıklı sevgi ve saygının hâkim olduğu bir davranış her çevreci göstermek zorundadır.
20. Her parsel sahibi parsel önünde bulunan bordür çevresindeki yabancı otların temizliğinde yılda 3 (Üç) kere olmak üzere yapacaktır.
21. Hobi bahçesi saat 24.00'a kadar boşaltılır. Bu saatden sonra hobi alanında bulunmak yasaktır.
22. Sezon sonu bitiminde son ürünler alındıktan sonra parselde kalan ürün ve bitki artıklarının parsel sahipleri tarafından toplanarak kaldırılması zorunludur.(Bu maddeye uymayan parsel sahibinin parsel kullanım hakkı iptal edilir.)
23. Yukarıda maddeler halinde belirtilen kurallara ve idarenin belirleyeceği diğer hususlara uymayan parsel sahipleri"YEŞİL ÇEVRE İHTARI" ile uyarılır.
24. 3 (Üç) defa "yeşil çevre ihtarı" alan kişilerin Hobi Bahçesi tahsisi iptal edilir.
25. Parsel sahibi parselini bir başkasının kullanımına sunamaz devredemez devralamaz. Mevsim durumu ne olursa olsun İdare böyle bir olayı tespit ettiğinde devreden ve devralanın parsel kullanım hakkını sona erdirir.
26. Burada zikredilmeyen hususlar İdarenin tasarrufundadır. İdare bunları parsel sahiplerine Hobi Bahçesi girişinde bulunan İlan Tahtasında bildirir, parsel sahipleri bu konulara uymak zorundadır.

Mustafa KARASU
Park ve Bahçeler Md.V.

.....Numaralı Hobi Bahçesi Kullanıcısı

O L U R
...../...../2015

H.Hüseyin ESFENDİYAR
Belediye Başkan Yrd.

MİKRO ELEMENT İÇERİKLİ ANALİZ FORMU

TOPRAK ANALİZ RAPORU

KARATAY ZİRAAT ODASI TOPRAK, YAPRAK, SU ANALİZ LABORATUARI	Adı Soyadı		KARATAY BELEDİYESİ *	
	İl - İlçe		KONYA / KARATAY	
	Köy - Mahalle		TAŞRA-KARAARSLAN	
	Alan (Da)		350	
	Ada - Parsel No			
	Mevkii		ÜZÜMCÜ MAH.	
	Ekilecek Bitki		MERA ALANI (60-80 cm)	
	Makbuz No			
Rapor Tarihi-Numune No		3		
TOPRAK ELEMENTLERİ	BİRİMLER	METODLAR	ANALİZ SONUCU	NOT
pH		Saturasyonda	8,45	ALKALI
EC	ms	Saturasyonda	4,52	
CaCo ₃	%	Scheibler	49,5	ÇOK KIREÇ
Organik Madde	%	Walkley-Black	0,75	ÇOK AZ
Bünye	ml	Saturasyonda	73	KİLLİ
Tuzluluk	%	Saturasyonda	0,211	HAFİF TUZLU
P ₂ O ₅ (Fosfor)	mg/kg	Olsen (UV-W)	3,95	ORTA
K ₂ O(Potasyum)	mg/kg	ICP (A.Asetat)	184	YETERLİ
Ca (Kalsiyum)	mg/kg	ICP (A.Asetat)	4225	YETERLİ
Mg (Magnezyum)	mg/kg	ICP (A.Asetat)	293	YETERLİ
Na (Sodyum)	mg/kg	ICP (A.Asetat)	3,2	
Fe (Demir)	mg/kg	ICP (DTPA)	3,95	AZ
Zn (Çinko)	mg/kg	ICP (DTPA)	0,17	EKSİK
Mn (Mangan)	mg/kg	ICP (DTPA)	6,85	ORTA
Cu (Bakır)	mg/kg	ICP (DTPA)	1,15	YETERLİ

*Bu rapor laboratuvarın yazılı izni olmadan kısmen kopyalanıp çoğaltılamaz. İmzasız ve mühürsüz raporlar geçersizdir.
*Alındığı yeri yeterince temsil etmeyen örnekler ile, örneklerin laboratuvara ulaştırılması sırasında uygun olmayan koşullar nedeniyle meydana gelebilecek olumsuz değişimler ve önerilen gübrelere uygun biçimde kullanılmaması nedeniyle oluşacak zararlardan laboratuvarımız sorumlu değildir. Sonuçlar sadece analizi yapılan numune için geçerlidir.

ÖNERİ: Tuzluluk problemi var.2 yaşına kadar yeni, dikilecek ağaçlara gübre önermiyoruz

Taban gübrelemesi: 6 x 6m veya 6 x 5m aralıklarla dikilmeli ve etrafına da 50-100gr TSP (%46) + 50 - 100gr/ağaç POTASYUM SÜLFAT (%50) atılabilir. Gübreleme şekli; ağaç tacı iz düşümündeki daire çevresi 15-20 cm kazılıp açılır ve çukura gübre atılıp, kapatılır veya ağaç başına 5- 7 kg/ağaç yanmış çiftlik gübresi atılabilir veya 100-150 gr/ağaç **MONOPOTASYUMFOSFAT (0-52-34)** gübresi atılabilir.
(AZOT' lu gübre kesinlikle önermiyoruz)

Kontrol Ve Öneri

ONAY

Niyazi AKÇALIK
Ziraat Mühendisi

Şükro AÇAR
Yüksek Kimya Mühendisi

MİKRO ELEMENT İÇERİKLİ ANALİZ FORMU

TOPRAK ANALİZ RAPORU

KARATAY ZİRAAT ODASI TOPRAK, YAPRAK, SU ANALİZ LABORATUARI	Adı Soyadı		KARATAY BELEDİYESİ *	
	İl - İlçe		KONYA / KARATAY	
	Köy - Mahalle		TAŞRA-KARAARSLAN	
	Alan (Da)		350	
	Ada - Parsel No			
	Mevkii		ÜZÜMCÜ MAH.	
	Ekilecek Bitki		MERA ALANI (40-60 cm)	
	Makbuz No			
	Rapor Tarihi-Numune No		2	
	TOPRAK ELEMENTLERİ	BİRİMLER	METODLAR	ANALİZ SONUCU
pH		Saturasyonda	8,3	ALKALI
EC	ms	Saturasyonda	4,50	
CaCo3	%	Scheibler	43	ÇOK KIREÇ
Organik Madde	%	Walkley-Black	0,81	ÇOK AZ
Bünye	ml	Saturasyonda	72	KILLI
Tuzluluk	%	Saturasyonda	0,207	HAFİF TUZLU
P2O5(Fosfor)	mg/kg	Olsen (UV-W)	4,35	ORTA
K2O(Potasyum)	mg/kg	ICP (A.Asetat)	198	YETERLİ
Ca (Kalsiyum)	mg/kg	ICP (A.Asetat)	4150	YETERLİ
Mg (Magnezyum)	mg/kg	ICP (A.Asetat)	275	YETERLİ
Na (Sodyum)	mg/kg	ICP (A.Asetat)	3,2	
Fe (Demir)	mg/kg	ICP (DTPA)	4,21	ORTA
Zn (Çinko)	mg/kg	ICP (DTPA)	0,20	EKSİK
Mn (Mangan)	mg/kg	ICP (DTPA)	6,50	ORTA
Cu (Bakır)	mg/kg	ICP (DTPA)	1,20	YETERLİ

*Bu rapor laboratuvarın yazılı izni olmadan kısmen kopyalanıp çoğaltılamaz. İmzasız ve mühürsüz raporlar geçersizdir.

*Alındığı yeri yeterince temsil etmeyen örnekler ile, örneklerin laboratuvara ulaştırılması sırasında uygun olmayan koşullar nedeniyle meydana gelebilecek olumsuz değişimler ve önerilen gübrelerin usulüne uygun biçimde kullanılmaması nedeniyle oluşacak zararlardan laboratuvarımız sorumlu değildir. Sonuçlar sadece analizi yapılan numune için geçerlidir.

ÖNERİ: Tuzluluk problemi var.2 yaşına kadar yeni, dikilecek ağaçlara gübre önermiyoruz

Taban gübrelemesi: 6 x 6m veya 6 x 5m aralıklarla dikilmeli ve etrafına da 50-100gr TSP (%46) + 50 - 100gr/ağaç POTASYUM SÜLFAT (%50) atılabilir. Gübreleme şekli; ağaç tacı iz düşümündeki daire çevresi 15-20 cm kazılıp açılır ve çukura gübre atılıp, kapatılır veya ağaç başına 5- 7 kg/ağaç yanmış çiftlik gübresi atılabilir veya 100-150 gr/ağaç **MONOPOTASYUMFOSFAT (0-52-34)** gübresi atılabilir.
(AZOT' lu gübre kesinlikle önermiyoruz)

Kontrol Ve Öneri

Niyazi AKÇALIK
Ziraat Mühendisi

ONAY

Şükrü AÇIK
Yüksek Kimya Mühendisi

MİKRO ELEMENT İÇERİKLİ ANALİZ FORMU

TOPRAK ANALİZ RAPORU

KARATAY ZİRAAT ODASI TOPRAK, YAPRAK, SU ANALİZ LABORATUARI	Adı Soyadı	KARATAY BELEDİYESİ *		
	İl - İlçe	KONYA / KARATAY		
	Köy - Mahalle	TAŞRA-KARAARSLAN		
	Alan (Dü)	350		
	Ada - Parsel No			
	Mevkii	ÜZÜMCÜ MAH.		
	Ekilecek Bitki	MERA ALANI (20-40 cm)		
	Makbuz No			
	Rapor Tarihi-Numune No	1		
	TOPRAK ELEMENTLERİ	BİRİMLER	METODLAR	ANALİZ SONUCU
pH		Saturasyonda	8,2	ALKALI
EC	ms	Saturasyonda	4,45	
CaCo ₃	%	Scheibler	39,5	ÇOK KIREÇ
Organik Madde	%	Walkley-Black	1,4	AZ
Bünye	ml	Saturasyonda	71,5	KILLI
Tuzluluk	%	Saturasyonda	0,20	HAFİF TUZLU
P ₂ O ₅ (Fosfor)	mg/kg	Olsen (UV-W)	4,95	ORTA
K ₂ O(Potasyum)	mg/kg	ICP (A.Asetat)	205	YETERLİ
Ca (Kalsiyum)	mg/kg	ICP (A.Asetat)	4010	YETERLİ
Mg (Magnezyum)	mg/kg	ICP (A.Asetat)	255	YETERLİ
Na (Sodyum)	mg/kg	ICP (A.Asetat)	3,0	
Fe (Demir)	mg/kg	ICP (DTPA)	4,25	ORTA
Zn (Çinko)	mg/kg	ICP (DTPA)	0,23	EKSİK
Mn (Mangan)	mg/kg	ICP (DTPA)	6,15	ORTA
Cu (Bakır)	mg/kg	ICP (DTPA)	1,45	YETERLİ

*Bu rapor laboratuvarın yazılı izni olmadan kısmen kopyalanıp çoğaltılamaz. İmzasız ve mühürlü raporlar geçersizdir.
*Alındığı yeri yeterince temsil etmeyen örnekler ile, örneklerin laboratuvara ulaştırılması sırasında uygun olmayan koşullar nedeniyle meydana gelebilecek olumsuz değişimler ve önerilen gübrelerin usulüne uygun biçimde kullanılmaması nedeniyle oluşacak zararlardan laboratuvarımız sorumlu değildir. Sonuçlar sadece analizi yapılan numune için geçerlidir.

ÖNERİ: Tuzluluk problemi var.2 yaşına kadar yeni, dikilecek ağaçlara gübre önermiyoruz

Taban gübrelemesi: 6 x 6m veya 6 x 5m aralıklarla dikilmeli ve etrafına da 50-100gr TSP (%46) + 50 - 100gr/ağaç POTASYUM SÜLFAT (%50) atılabilir. Gübreleme şekli; ağaç tacı iz düşümündeki daire çevresi 15- 20 cm kazılıp açılır ve çukura gübre atılıp, kapatılır veya ağaç başına 5- 7 kg/ağaç yanmış çiftlik gübresi atılabilir veya 100-150 gr/ağaç **MONOPOTASYUMFOSFAT (0-52-34)** gübresi atılabilir.
(AZOT' lu gübre kesinlikle önermiyoruz)

Kontrol Ve Öneri

Niyazi AKÇALIK
Ziraat Mühendisi

ONAY

Şükrü ACAR
Yüksek Kimya Mühendisi

EK-C

Konya Karaaslan Hobi Bahçesi Kullanıcıları Anket Çalışması

Değerli Karaaslan Hobi Bahçesi Kullanıcısı,

Aşağıdaki anket soruları Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Programı'nda yürütülmekte olan tez çalışması kapsamında hazırlanmıştır. Başka bir amaç için kullanılmayacaktır. Vereceğiniz bilgiler saklı tutulup, sadece tez çalışmasının veri analiz aşamasında toplu olarak değerlendirilmek üzere kullanılacaktır.

Bölüm I. Kişisel Bilgiler

Cinsiyetiniz:

Serbest meslek / Emekli

Yaşınız:

Medeni haliniz:

Varsa çocuk sayısı:

Mesleğiniz:

Çalışmıyor / Memur / İşçi /

Bölüm II. Hobi Bahçesi Kullanım Soruları

1. Hobi bahçesini kiralama amacınız?

- Hobi olarak ürün yetiştiriciliği
- Günlük yiyecek ürününü karşılamak
- Kentin tempo ve yoruculuğundan uzaklaşmak
- Çocuklarıma güvenli oyun ortamı sağlamak
- Ürün yetiştirerek maddi kazanç sağlamak
- Diğer

2. Aylık geliriniz nedir?

- a. 800 TL >
- b. 801 – 1500 TL
- c. 1501 – 2500 TL
- d. 2501 – 5000 TL
- e. 5001 TL <

3. Aile içinden kaç kişi hobi bahçenizi kullanıyor?

.....

4. Ailenizde engelli biri var mı?

- a. Evet
- b. Hayır (6. Soruya geçiniz)

5. Bu kişi ve/ veya kişiler hobi bahçesinden yararlanabiliyor mu?

- a. Evet yararlanabiliyor. Çünkü.....
- b. Hayır yararlanamıyor. Çünkü.....

6. Hobi bahçesine tek başınıza mı, yoksa aile bireyleri ile mi gelirsiniz?

- Çocuğum ile
- Eşim ile
- Aile büyükleri ile
- Tüm aile bireyleri ile
- Tek başıma

7. Hobi bahçesinin güvenliği var mı?

- a. Evet
- b. Hayır (9. Soruya geçiniz)

8. Evet ise, hobi bahçesinin güvenliğini yeterli buluyor musunuz?

- a. Evet
- b. Hayır

9. Hobi bahçesinin kent merkezine uzaklığından memnun musunuz?

- a. Memnun değilim, çünkü _____
- b. Kısmen memnunum, çünkü _____
- c. Fark etmiyorum, çünkü _____
- d. Memnunum, çünkü _____
- e. Çok memnunum, çünkü _____

10. Sizce, hobi bahçesi kiralarken konumunun kent merkezine uzaklığı nasıl olmalıdır?

- a. Çok uzak olmalı, çünkü _____
- b. Uzak olmalı, çünkü _____
- c. Çok uzak olmamalı, çünkü _____
- d. Yakın olmalı, çünkü _____
- e. Kent merkezinde olmalı, çünkü _____

11. Hobi bahçesine ulaşımınızı hangi vasıta ile sağlıyorsunuz?

- a. Kendi aracım ile
- b. Toplu taşıma ile
- c. Bisiklet ile
- d. Yürüyerek
- e. Başkasının aracı ile

12. Birimlere ulaşım yeterli mi?

- a. Evet
- b. Hayır

13. Hobi bahçesinin büyüklüğü yeterli mi?

- a. Evet
- b. Hayır

14. Parsel büyüklüğü yeterli mi?

- a. Evet
- b. Hayır

15. Hobi bahçesi içerisindeki yolun genişliği nasıldır?

- a. Çok dar
- b. Dar
- c. Çok dar değil
- d. Geniş
- e. Çok geniş

16. Hobi bahçesi içerisindeki yolun stabilize yapıda olması sizi rahatsız ediyor mu?

- a. Evet. Çünkü.....
- b. Hayır. Çünkü.....

17. Ortak kullanımlara erişim nasıldır?

- a. Çok uzak
- b. Uzak
- c. Çok uzak değil
- d. Yakın
- e. Çok Yakın

18. Daha önce hiç ürün yetiştiriciliği yaptınız mı?

- a. Evet
- b. Hayır (20. Soruya geçiniz)

19. Evet ise, bu ürün yetiştiriciliğinden hiçbir maddi getiri sağladınız mı?

- a. Evet
- b. Hayır

20. Bahçede yetiştirmiş olduğunuz ürünleri satıp maddi kazanç sağlama düşünceniz var mı?

- a. Evet
- b. Hayır

21. Herbisit, pestisit veya hormon vb. gibi kimyasal ilaçlar kullanıyor musunuz?

- a. Evet
- b. Hayır (23.soruya geçiniz)

22. Kullandığınız ilacın miktarını ve ilacı nasıl belirliyorsunuz?

- Yan parseldeki hobi bahçesi kullanıcısından
- Diğer hobi bahçesi kullanıcılarından
- TV'den duyduklarımızdan
- Zirai ilaç satanlardan
- Diğer.....

23. Tohum, toprak, Gübre, Alet ekipmanlar vb. kullanımları ortak kullanmak ister misiniz?

- a. Evet
- b. Hayır

24. Ürün yetiştirirken herhangi birinden profesyonel yardım alıyor musunuz?

- a. Evet alıyorum.'dan alıyorum.
- b. Hayır almıyorum.

25. Hobi bahçesi yönetimi size destek sunuyor mu?

- a. Evet
- b. Hayır

26. Ziraat Mühendisleri Odası'ndan destek alıyor musunuz?

- a. Evet
- b. Hayır

27. Herhangi bir birimden destek almak ister misiniz?

- a. Evet. Çünkü.....
- b. Hayır. Çünkü.....

28. Hobi bahçesi yönetimi tarafından bugüne kadar bilgilendirme semineri düzenlendi mi?

- a. Evet (30. soruya geçiniz.)
- b. Hayır

29. Hayır ise bilgilendirme seminerinin düzenlenmesini ister misiniz?

- a. Evet
- b. Hayır

30. Ürün yetiştiriciliği, hasat zamanı, sulama, zararlanma vb. ile ilgili bilgilendirme aldınız mı?

- a. Evet
- b. Hayır (32. Soruya geçiniz)

31. Evet ise bu bilgileri kimden aldınız?

- Yan parsel kullanıcılarından
- Diğer kullanıcılardan
- Zirai ürünleri aldığımız yerden
- TV den duyduklarımızdan
- Bu konu ile ilgili bilgili kişilerden
- Diğer

32. Hobi bahçesine ne kadar sıklıkta gidiyorsunuz?

- a. Her gün
- b. Hafta sonları
- c. Hafta içleri
- d. Haftada birkaç gün
- e. Fırsat buldukça ayda birkaç gün

33. Gün içerisinde hobi bahçesinde harcadığınız ortalama saat ne kadardır?

- a. 0-2 saat
- b. 3-5 saat
- c. 6-8 saat
- d. 9-12 saat
- e. Gün boyu

34. Hobi bahçesini en çok hangi aylarda kullanıyorsunuz?

- a. Mart-Mayıs
- b. Haziran-Temmuz
- c. Ağustos-Eylül
- d. Eylül-Ekim
- e. Mart-Ekim

35. Konaklama kulübeniz var mı?

- a. Evet
- b. Hayır

36. Hobi bahçesi içerisinde konaklama kulübesi gerekli mi?

- a. Evet, kesinlikle gerekli, çünkü

- b. Gerekli olabilir, çünkü

- c. Olmasa da olur, çünkü

- d. Olmasa iyi olur, çünkü

- e. Kesinlikle olmamalı, çünkü

37. Hobi bahçesinin çevresinin kuşatılmasını ister misiniz?

- a. Evet
- b. Hayır (39. Soruya geçiniz)

38. Evet ise, hobi bahçesinin çevresi nasıl kuşatılmalıdır?

- a. Duvar oluşturarak
- b. Tel örgü ile
- c. Bitkilendirme ile
- d. Herhangi biriyle kuşatılabilir
- e. Yapısal ve bitkilendirme ile

39. Sizce hobi bahçesinin aydınlatması yeterli mi?

- a. Evet
- b. Hayır

40. Yeterli dinlenme alanına sahip mi?

- a. Evet
- b. Hayır

41. Bir hobi bahçesi içerisinde olmasını istediğiniz tesisler nelerdir?

- Spor Sahaları
 - Çocuk Oyun Alanları
 - Ortak Dinlenme Alanı
 - Ortak Depo Alanı
 - Yönetim Birimi
 - Güvenlik Birimi
 - Otopark
 - Diğer (Olmasını istediklerinizi yazınız).
-

42. Hobi bahçesinde bulunmasını istediğiniz yönetim birimleri hangileridir?

- İdari birimi
- Güvenlik birimi
- Alet ekipman deposu
- Bahçe bitkileri zararlıları birimi
- Ziraat birimi

43. Hobi Bahçesi ve çevresindeki alanlarda sizi rahatsız eden çevre kirliliği var mı?

- a. Evet
- b. Hayır (45. Soruya geçiniz)

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Fatma Şeyma KEF
Doğum Yeri ve Tarihi : Elbistan 01.02.1988

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü (2007-2012)
Yüksek Lisans Öğrenimi : Bartın Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı (2012-2015)
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce (alt seviye)

Bilimsel

Faaliyet/Yayınlar : -

Aldığı Ödüller : Bartın Üniversitesi Orman Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Onur Belgesi, 2010, Bartın.
: Amasra Kent Merkezi Kentsel Tasarım Öğrenci Proje Yarışması, 3.'lük Ödülü, 2011, Bartın.
: İstanbul – Sultanbeyli İlçesi Aydos Dağı Şalgamlı Devlet Ormanı Peyzaj Planlama Projesi Yarışması, Mansiyon, 2012, Bartın.
: Bartın Üniversitesi Orman Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Onur Belgesi, 2012, Bartın.

İş Deneyimi

Stajlar : Uzay Peyzaj Çiçekçilik ve Tarım Ürünleri Gıda İnş. San. Ltd. Şti., (Haziran- Eylül) 2008 - (Haziran- Eylül) 2009, Konya.
: Atelya Park Peyzaj Proje Uygulama Danışmanlık Ltd. Şti, (Haziran- Eylül) 2010, Antalya.
: Eko garden, (Temmuz-Eylül) 2011, Antalya.
: Teknik İnşaat Proje San. Tic. Ltd. Şti., (Nisan) 2012, Bartın.

Projeler ve Katılım

Belgeleri

: TÜYAP Bahçe Dünyası Fuarı,2010, İstanbul.

: PMOGENÇ Yaz kampı, 2010, Artvin.

: Ulusal Peyzaj Mimarlığı 4.Kongresi, 2010,İzmir/Selçuk.

: Amasra Kent Merkezi Kentsel Tasarım Öğrenci Proje Yarışması, 2011, Amasra.

: Ortakent Yahşi Çakmaklı Mevkii Peyzaj Tasarım Öğrenci Proje Yarışması, 2011.Bodrum.

: TÜYAP Bahçe Dünyası Fuarı,2011, İstanbul.

: PMOGenç 3. ÖĞRENCİ KURULTAYI, 2011, Ankara.

: Flower Show Fuarı, 2011, İstanbul.

: Peyzaj Mimarlığı II. Ulusal Öğrenci Sempozyumu, 2012, İstanbul.

: Aydos Dağı Şalgamlı Devlet Ormanı Peyzaj Tasarım Projesi Yarışması, 2012, İstanbul.

: Amerikan Kültür Dil Okulları B1 Sertifikası, 2012. Bartın.

: Flower Show Fuarı, 2015, İstanbul.

Çalıştığı Kurumlar

: Büyük Bartın Fidanlığı, (Temmuz-Ağustos) 2012, Bartın

: Bilgece Mimarlık, (Şubat-Eylül) 2013-2015, Bartın.

: Eskiz Peyzaj, (Eylül-Halen) 2015, Bartın

İletişim

E-Posta Adresi :seymaoksuz5@gmail.com

: eskizpeyzaj@yahoo.com